

Nov 2. 1. 1910

ΕΘΝΙΚΗ

BIBΛΙΟΘΗΚΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

- ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΡΑΣ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι (ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ).
 M. Alban. ΣΚΕΥΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΣΚΟΠΕΥΤΟΥ, Ἐπεισόδιον τῆς πολιτικῆς τῶν
 Περσίων (μετάφρασις).
 Η ΝΥΜΦΗ ΤΗΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ (Saint-Marc Girardin) μετάφρασις Εὐγ. Ζαλοκώστα.
 ΛΟΥΙΖΑ ΚΟΛΛΕ (βιογραφία) ὑπὸ Π.
 ΙΔΙΟΤΡΟΦΙΑΙ Ἐν τῇ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΣΤΙΓΜῇ ΤΗΣ ΖΩΗΣ, ὑπὸ * * *
 Ο ΕΡΩΣ ΟΝΕΙΡΟΣ, Χαρακτήρ εἰς πράξιν μίαν, ὑπὸ Νικ. Ματταράγκα.
 ΑΤΤΙΚΑΙ ΝΥΚΤΕΣ, ὁρμητὰ — Βασιλειάδου.
 ΔΙ ΔΙΔΥΜΟΙ ΑΔΕΛΦΑΙ, (διήγημα τοῦ υποκόμπος Ἀρλενοῦρ).
 ΧΡΟΝΙΚΑ. [τῷ Φαληρικῶν Θεατρῶν. — τὸ ἐν αὐτῷ τραγικῶν συμβάν. — Ἡ περὶ ἐκβο-
 λάδων συζήτησις. — Παρθεναγωγεῖον Σοφίας Γκίκα.] ὑπὸ Ν. Ματταράγκα
 ΠΟΙΗΣΕΙΣ. — ΕΛΘΕ, ὑπὸ Νικολ. Χατζίσκου, — Εἰς τὴν ΓΗΡΑΣΣΑΣΑΝ ΚΥΝΑ ΜΟΥ,
 ὑπὸ Τ. Ἡλιοπούλου, — ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑἴΛΩΝΑ ὑπὸ Ι. Παπαδιαμαντοπούλου, — ΤΟ ΟΝΕΙ-
 ΡΟΝ ΜΟΥ ΔΙΕΛΥΘΗ ὑπὸ Ν. Ματταράγκα.
 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΙ Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ ΜΟΥ, ποιητικὴ λυρική συλλογὴ Δημ.
 Καμπουρόγλου. — ΛΥΚΟΦΩΣ ὁμοίως Α. Α. Δ.
 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ. ΕΡΩΤΙΚΟΝ ΔΡΑΜΑ μυθιστόρημα Ειθερίου Δε Μοντεπέν μετάφρασις
 Α. Γ. Σκαλίδου.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Μετὰ τοῦ παρόντος φυλλαδίου λήγει τὸ ἑβδομον ἔτος τῆς Ἐθνικῆς Βι-
 βλιοθήκης· ἀπὸ δὲ τῆς 15 τοῦ προσεχὸς 7βρίου ἀρχεται ἡ τακτικὴ καὶ
 ἐπιμελημένη ἐκδοσις τοῦ ὀγδόου. Ἡ διεύθυνσις κατέβαλε πᾶσαν φροντί-
 δα, ὅπως μὴδὲν παρακωλύσῃ τὴν τακτικὴν αὐτῆς ἐκδοσιν κατὰ τὸ μετὰ μικρὸν
 ἀρχόμενον 8ον ἔτος· παρακαλεῖ δὲ τοὺς τε παλαιούς καὶ νέους αὐτῆς συνδρο-
 μητάς νὰ μὴ κρατήσωσιν αὐτὴν ἀν τυχὸν ἔχωσι κατὰ τὴν ἐπιμέλειαν νὰ μὴ μᾶς προπλη-
 ρώσωσιν. Ἡ προθυμία τῆς προπληρωμῆς τῆς σφαιρικῆς τῶν εἶναι ἐχέγγυον
 τῆς τακτικῆς ἐκδόσεως αὐτῆς. Πρέπει τέλος νὰ μάθωσιν οἱ διὰ τῆς ὑπο-
 γραφῆς τῶν μόνον γινόμενοι συνδρομηταί, ὅτι δὲν ἔχομεν ἀνάγκην ὀνομάτων
 ἀλλὰ πραγματικῆς ὑποστηρίξεως, καὶ ὅτι ἀναλαμβάνουσιν, ἐκουσίως, ὑπο-
 χρεώσεις ἄς ὀφείλουσι νὰ ἐκπληρῶσιν. Ἄλλως τε οὐδένα ποτὲ ἐβιάσαμεν νὰ
 καταγραφῇ συνδρομητῆς, οὐδ' ἔχομεν ἀνάγκην ἀναγνωστῶν. Τὰ ὀνόματα
 αὐτῶν ἐπέχουσι τόπον τυπογραφικῶν σφαλμάτων ἐν τῷ καταλόγῳ μας, τα
 ὁποῖα ἀπεφασίσαμεν νὰ διορθώσωμεν εἰς τὸ ἐξῆς διακόπτοντες τὴν ἀποστο-
 λὴν εἰς τοὺς μὴ προπληρῶντας τὴν συνδρομὴν τῶν.

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΤΗ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΑΣΙΛΑΡΑΚΑ

ΕΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΝ.

ΦΥΛΛΑΔΟΝ Β'. 1873.

ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΡΑΣ

ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ ΕΛΛΗΣΙ.

Ὅπως ἡ προσηυχὴ οὕτω καὶ ἡ κατάρα, εἶναι εἰδός· τι ἐπικλήσεως τῶν θεῶν.

Ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν δὲ λέξεων ἀρὰ, κατάρα, ἐταρὰ ἢ πρώτη ἔχει καὶ γενεὴν σημασίαν, σημαίνουσα πᾶσαι πρὸς τοὺς θεοὺς ἀπευθυνόμενῶν εὐχῆν, ὅπως τὸ ῥῆμα ἀρᾶσθαι· καὶ ὁ ἱερεὺς δὲ, ὅστις ἔχει καθῆκον νὰ παρακαλῇ ὑπὲρ τῶν ἀίλων, λέγεται ἀρητήρ. Αὕτη ἡ κατάρα εἶνε ἐπικλησις τῶν το ἀδικῶν τιμωρούντων θεῶν ὅστις ἐπαθε μὲγα ἀδικόν, τὸ ὅποιον αὐτὸς προσκόντως δὲν δύναται νὰ τιμωρήσῃ, παρακαλεῖ τὸν θεόν, ἵνα ἀναλάβῃ αὐτὸς τὸ ἔργον τοῦ τιμωροῦ καὶ ἐτακοῖσιν τοιαύτας παρακλήσεις, ἐάν εἶνε δίκαιαι. Καὶ δύναται μὲν πᾶς θεὸς παρακαλούμενος ν' ἀναλάβῃ τὸ ἔργον τοῦ τιμωροῦ, μάλιστα ὅμως οἱ τιμωρὶ Ἐβρῶνες, τῶν ὁποίων εἶνε καθῆκον, καὶ αἵτινες διὰ τοῦτο καὶ αὐταὶ Ἀρὰ καλοῦνται.

Κατάραι, ἐξέφερον ὄχι μόνον ἰδιώται, ἀλλὰ καὶ πόλεις κατὰ παραβατῶν τῶν νόμων, εἰς οὓς, ἐπειδὴ οὕτω τοὺς ἔθετον ὑπὸ εἰδικὴν ἐφφραίαν τῶν τιμωρῶν θεῶν, ἤθελον νὰ δώσωσι μείζονα ἰρότητα. Οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ τινε ἀρχαῖον θεσμὸν κα-

ταῦτο τοῖς παραβάταις κοινῶι εὐκν-
 θρωτικῶν καθήκοντων. Εἰς τινε δὲ περι-
 στάσεις ἴδιως, ὡς φαίνεται, ὑπὸ τῶν ἱερέ-
 ων τοῦ Διὸς ἐκ τοῦ γέλου τῶν βουζυγῶν
 ἐν ταῖς εὐχαῖς, ἄς τῷ θεῷ ἀπηθῆνον, ἐ-
 ξεφέροντο κατάραι κατὰ τῶν ἀριστομένων
 νὰ δείξωσι τὴν ἰδὸν εἰς ἀπειθῆνθέντα
 αὐτῆς ἢ δὲν ἤελον νὰ παράσχωσιν εἰς
 τινε πῆρ ἢ διέφθειρον ὕδωρ ἢ ἄρῖνον νε-
 κρὸν ἄταρον. Ὁ Σόλων εἶχε διατάξει, ἵνα
 ὁ ἄρχων, πιθανῶς ὅτε ἀνελάμβανε τὰ
 καθήκοντά του, καταράται τοῖς παραβαί-
 νοισι τὸν νόμον, καὶ ἢν ἀπηγορεύτο ἡ
 ἐξαγωγή προϊόντων τοῦ τόπου, πλὴν τοῦ
 ἐλαίου, εἰ δὲ παραμέλει τοῦτο, νὰ τιμω-
 ρῆται αὐτὸς μὲ πρόστιμον 10) δραχμῶν.

Ἡ προσηυχὴ, ἢ ὁ ἱερεὺς κατὰ τὴν ἔ-
 νκρῆν τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου ὄφειλε
 νὰ ἀπαγγείλῃ, περὶ τῆς σὺν ἄλλοις καὶ
 κατάραι κατὰ προδωτῶν καὶ ἐχθρῶν τῆς
 πατρίδος· ἀπὸ δὲ τοῦ δευτέρου Περσικοῦ
 πολέμου ἰδίως συμπρολαμβάνοντο καὶ ἐ-
 κείνοι, οἵτινες συνέπραξαν μετὰ τῶν Περ-
 σῶν· ἡ προσήκη δὲ αὕτη ἦν ἐν χρήσει
 καὶ ἐπὶ Ἰσοκράτους, περὶ τῷ 380. Ὅμοια
 παραδείγματα εὐρίσκονται καὶ ἐν ἄλ-
 λαις πολιτείαις. Παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις
 ἐξέφεροντο κατάραι, ἐάν ὁ κάτοχος μέρους
 τινὸς γῆς (κλήρου) εἰσέπραττε παρὰ τῶν
 ἐπ' αὐτοῦ κατοικούντων εἰλώτων μείζονα
 φέρον τοῦ ὀρισμένου κατ' ἀρχαῖόν τινε
 νόμον καὶ ἐάν τις τοὺς βασιλεῖς, ὡς στρα-
 τηγούς, ἐκώλυε νὰ ὀδηγήσωσι τὸ κρά-
 τευμα, ὅπου ἤθελον. Ἐπιγράμματα

περιέχουσι κατά, κατὰ τῶν ἀπειθόντων τοῖς ἀρχουσιν (κισμηνήταις), καὶ κατ' ἀρχόντων παρανόμως καταδικαζόντων εἰς θάνατον, ἀλλὰ δὲ κατὰ τῶν παραβαινόντων διατάξεις ἀφορώσας ἐορτάς τινας.

Ὅπως λοιπὸν, ὡς ἀνωτέρω εἶδομεν, ἡ κατὰρχ κατὰ μελλόντων τυγὸν ποροβατῶν ἐχρησίμειεν εἰς τὸ νὰ καταστήτῃ ἱερὸς τοὺς νόμους, οὕτως ἐξεφέροντο δημοσίᾳ κατὰρχαι ἐκ μέρους τῆς πολιτείας καθ' ἰουρισμένων ἀτόμων, μάλιστα εἰς τὴν πολιτείαν δὲν ἠδύνατο νὰ τοὺς τιμωρήσῃ. Τὸ ἱερὸν παραδείγμα τοιοῦτου εἶδους εἶναι τὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου. Ὅτε οὗτος ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ ἑταίρου ὡς ἀσεβῆ αἰς τὰ μυστήρια καὶ ἀπέφυγε τὴν τιμωρίαν διὰ τῆς φυγῆς, ὤφειλον ἀπαντες οἱ ἱερεῖς καὶ αἱ ἱερεῖαι ἐστραμμέναι πρὸς δυσμὰς, νὰ καταρασθῶσιν αὐτῷ, σείοντες ὀρόνῃ ἐρυθρὰν, εὐχόμενοι οὕτω συμβολικῶς ἵνα οὕτω χυθῇ τὸ αἷμα του. Μόλιον δὲ μία ἱερεῖα, ἡ Θεκιδῶ, λέγεται ὅτι ἠνθήθη, λέγουσα ὅτι εἶνε ἱερεῖα διὰ νὰ δέηται καὶ ὄχι νὰ καταράται (1). Ἡ ἱστορία τοῦ Ἀλκιβιάδου παρέχει ἡμῖν ἐπίσης πικραδείγματα ὅτι ἐνίοτε τὰς οὕτως ἐξενεχθείσας κατὰρχας ἠδύνατο ὁ ἱερεὺς νὰ λύσῃ (2). Ἀναμφιβόλως δὲ ἐγένοντο καὶ τότε δημοτελεῖς τινες πράξεις, ἀλλὰ περὶ τούτου στερούμεθα εἰδήσεων.

Ἴνα δὲ πρὸς τούτοις ἱερὸς τόπος, ἰδίως τάφος, προφυλάττωσιν ἀπὸ βεβηλώσεως καὶ βλάβης, ἴδρουν πολλὰς σήλας ἐνεπεγράφους περιεχοῦσας κατὰρχας κατὰ τῶν ἐπιφερόντων βλάβην τινὰ. Καὶ ἐν ταῖς διαθήκαις ἐγγράφοντο ἐνίοτε κατὰρχαι κατὰ τῶν ἐναντίων τῆς διαθήκης πρακτόντων (3). Τέλος δὲ ἔγραρον κατὰρχαι κατ' ἐχθρῶν καὶ ἐναντίων ἐπὶ μολυβδίνων πινάκων καὶ τούτους ἢ κατώρυσαν ἐν ταῖς νατοικίαις αὐτῶν ἢ ἔθετον ἐν τῷ τάφῳ ἀποθανόντος τινός, ἵνα τὰς συστήσωσι τρόπον τινὰ δι' αὐτοῦ τοῖς ὑποχθόνις θεοῖς, ὧν τὴν τιμωρίαν κατὰ τῶν ἐναντίων ἐπεκαλοῦντο.

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ).

Α. Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ.

(1) Πλουτάρχ. Ἀλκιβ. κ 23 Ἀυσία: κατὰ Ἀνδοκίδου § 51 σ 252, (2) Πλουτάρχ. Ἀλκιβ. κερ 33. (3) Δημοσθ. κατὰ Φορμ. σ. 960.

M. P. ALBANE

ΣΚΕΥΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΣΚΟΠΕΥΤΟΥ

Ἐπεισόδιον τῆς πολιορκίας τῶν Παρισίων.

(Δυνείχεια καὶ τέλος.)

Δὲν (ἐλὼ σαῖς διηγήθη τὰ κατὰ τὴν ἀτυχή μάχην τοῦ Σατυλλίου, ἧς αἱ φοβεραὶ περιπέται εἶναι ἐναργεῖς εἰς ὄλων τὴν μνήμην. Ἐθυρεσθε πῶς τὸ ἐπιτηδείως διαγράφεν σκεῆδιον τοῦ στρατηγοῦ Δ... ἀπέτυχε, μεθ' ὅλας τὰς ἡρωϊκὰς προσπάθειάς τοῦ προβαλίου, καὶ μετὰ τὴν γενναϊότητα τῶν λοιπῶν σωματιῶν καὶ τῆς ἐθνοφυλακῆς τῆς Βρετανίας, ἕνεκα τοῦ σφάλματος στρατιωτῶν τινων, οὔτινες ἐτράπησαν εἰς φυγὴν ἅμα τῇ ἐπιτυχίᾳ τῆς μάχης. Μᾶς εἶχον διασκορπίσει, τοὺς ἐλευθεροὺς σκοπευτάς μου καὶ ἐμὲ, ἐπὶ τῶν κλιτύων τοῦ λόφου. Ἐπρεπε ἐκεῖθεν νὰ ἐπισκοπῶμεν τὰς κινήσεις τοῦ ἐχθροῦ, μετὰ τῆς ἀναγκαστικῆς τάξεως, καὶ ἐὰν ἐδεικνύετο ἰσχυρὸς, νὰ προσκολληθῶμεν εἰς τὴν δεξιὰν πτέρυγα τοῦ στρατοῦ. Δυστυχῶς, ἐνὸς μέρους ἐκ τῆς πτέρυγος ταύτης ὑποχωρήσαντος ἀπὸ τῆς πρώτης, αἱ τάξεις τῶν ἡμετέρων σκοπευτῶν εὐρέθησαν ἐκτεθειμέναι. Ὁ ἐχθρὸς ἐζήτησε νὰ μᾶς ἀπωθήσῃ, ἔπρεπε λοιπὸν νὰ ὑποχωρήσωμεν ἐν τάξει καὶ ταχέως ὑπερασπιζόμενοι ἑαυτοὺς ὡς τὸ δυνατόν κάλλιον. Πᾶσαι αἱ κινήσεις αὐταὶ δὲν ἐξετελέσθησαν μετὰ μεγάλης τάξεως. Οἱ ἰδιόμοι μὲς ἄνδρες, στρατολογήθεντες σχεδὸν πάντες ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν, καλοὶ κυνηγοὶ τὸ πλεῖστον, ἀλλ' ἀγύμναστοι στρατιῶται, ἠγνόουν καὶ τὸν τόπον καὶ τὰ γυμνάσια. Πολλοὶ τούτων εὐρέθησαν διεσκορπισμέναι κατὰ τὴν ὑποχώρησιν, καὶ δὲν ἔλθον εἰρῆ πρὸς ἀργά, ὅπως ἐνωρῶσι μετὰ τῶν λοιπῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην.

Ἀπὸ τῆς πρώτης εἶχον χάσει ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν μου τὸν Γέρμερ καὶ ἤρχισα ν' ἀνησυχῶ περὶ τῆς ζωῆς του, ὅτε τέλος τὸν εἶδον ἐνώπιόν μου. Ἦρχετο ἀσθμαίνων, μετὰ τὸ πρόσωπον κεκαλυμμένον ὑπὸ κονιορτοῦ καὶ αἵματος.

— Εἶσαι πληγωμένος; ἐρώναζαν ἐξ ὄλων τῶν μετῶν.

— Ἄ! τίποτε, μία ἀμυγλή εἰς τὸ μέτωπον, δὲν ἀξίζει τὸν κόπον νὰ γίνηται λόγος περὶ αὐτῆς. Ὁ ἤρχισ τῆς φωνῆς του μετὰρξεν, ἐνόμισα ὅτι εἶχε μεταβάλλει ἀπὸ τῆς πρώτης τόνου. ἔβλεπε πρὸ τῶν ποδῶν μου περικεφαλαίαν πρωσσικήν.

— Ἐφόνεισα ἐκεῖνον ὅστις ἔφερε ταύτην, μᾶς εἶπεν ἦτο νομίζω ἀξιοματικὸς Βρυαρός.

Τὸν περιεκυκλώσαμεν: Εὐγε! ἀνερωνησα ἐγὼ κτυπῶν τοὺς ὄμους του· εἶναι ὁ νεώτερος ἡμῶν, ὅστις φέρει τὸ πρῶτον τρόπιον!

— Ναί, ἐπανελάβε μετὰ τινος πικρίας, ἐκίρεισα μίαν περικεφαλαίαν, καὶ ἀπολέσαμεν τὸ Σατυλλίου! Μᾶς διηγήθη, ὅτι ἐν τῇ στιγμῇ τῆς ὑποχωρήσεως εἶχεν εὐρεθῆ ψυχρῶς κατὰ μέτωπον μετὰ τοῦ Βρυαροῦ ἐκεῖνου ἀξιοματικοῦ, ὅτι πάλιν συνήρθη μετὰ αὐτῶν καὶ ὅτι τὸν εἶχε φρονέσει διὰ τῆς λόγχης. Μᾶς ἔδωκε τὰς λεπτομερείας ταύτας συντόμως, ἀρελῶς καὶ φανερῶς ἐπιτηδέων νὰ τὰς ἀποπειρατώσῃ. Ἦτο ἀργά, ἐβλάστησα πρὸς τὸ στρατόπεδον ἡμῶν τῆς παρελθούσης νυκτός, ἐντὸς τοῦ μικροῦ κήπου τῆς Βάνθης. Ἦμεῖς πολὺν καταβεβλημένοι· ἡ ἀποτυχία τῆς ἡμέρας μᾶς κατεβάρυνε τὴν καρδίαν. Τὴν ἐσπέραν ταύτην δὲν ἐγένετο λόγος εἰμὴ περὶ τῆς ἀταξίας ἧς τὸ πᾶν εἶχε διακινδυνεύσει. Ἡ ἀγανάκτησις τῶν στρατιωτῶν μου ἦτο μεγίστη, καὶ τὸ ἄμολογῶ, ὅτι οὐδὲν καὶ ἐγὼ ἤμην δικτεθειμένος κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἐπιεικῶς· ἐδειπνήσαν ἄνευ ὀρέξεως. Ὁ Γέρμερ, καταβεβλημένος ὑπὸ τῆς κοπώσεως ματαίως προσεπάλητε νὰ φάγῃ τι. Τὸ πρόσωπὸν του ἦτο κάτωχρον, ὅτε καθίστα ζωρύτερον ἔτι τὸ αἰματόφυρτον τραῦμα, ὅπερ ἔφερε κατὰ μέτωπον. Μᾶς ἀφῆσεν ἐνωρῶς, πρηνεθὴς ἵνα κατακλιθῆ εἰς γωνίαν τινὰ ἐνθα καὶ ἀπεκοιμήθη. Ἐν τούτοις ἐπανειλημμένως κατὰ τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς ἐνόμισα ὅτι ἤκουσα πολλοὺς στεναγμοῦς, ἢ θόρυβον προερχόμενον ἐκ λυγμῶν.

Μὴ ἦτο ὁ Γέρμερ ὅστις ἐκλαίει οὕτως; ἀπεφάσισα κατ' ἀρχὰς νὰ τὸν διακόψω, ἀλλ' ἴσως ὠνερεύετο· ἄλλως τε καὶ ἡ θλίψις του ἤθελε γίνεαι καταφανῆς· εἶχεν ἴδει ἐκ τοῦ πλησίον πεδίου μὲ-

χῆς, τετραμπατισμένους, φρονεμένους· αἰτὸς ὁ ἴδιος εἶχε φρονέσει ἄνθρωπον καὶ διὰ ταῦτα διὰ νὰ ἀπολύσῃ τι ὀλοίζον πρὸς ἡπταν! Καὶ τί τὸ θαυμαστόν ἐάν ἡ αἰφνιδία ἐξαφάνισις τῶν περὶ δίξῆς ζωηροτάτων φαντασσογραφῶν του τῷ ἔγκατελιπε ἀθυρίαν τινὰ ἐν τῷ βύθει τῆς ψυχῆς, ἢ μετομέλειαν τινὰ ἴσως διότι τοσοῦτον ἀπειρισκέπτως ἤλθε μεθ' ἡμῶν. Δὲν ἠδύνατο ἀληθῶς μήτε νὰ ἐκπληθῶ, μήτε νὰ δυσχερευθῶ διὰ τοῦτο.

Κατὰ τὰς ἐπομένους ἡμέρας διεμείναμεν ἅπαντες σχεδὸν ὑπὸ ἐπίπονον κατάβλησιν, ἀλλὰ χωρὶς ν' ἀποθαρσύνθωμεν. Ἦφόσον ἠύξανον αἱ συμφοραὶ ἡμῶν, ἐπὶ τοσοῦτον ἠθιμόμεθα ἑαυτοὺς ἐνεργητικωτέρους. Ἡ τοιαύτη ἐνεργητικότητα ὑπῆρχε καὶ ἐν Παρισίαις, καὶ μετ' οὗ πολὺ ὤφειλε νὰ ἦναι καὶ καθ' ὅλην τὴν Γαλιαν.

Ἐπύχοντο φυλαὶ ὅς ἡ δυστυχία κερυνοβολεῖ, καὶ ἀλλοί, ὅς αὕτη ἀνύψῃ. Δὲν ἐσκεπτόμεθα εἰμὴ περὶ ἀντεκδικήσεως καὶ ὁ Γέρμερ ὡς πρὸς τοῦτο ἐράινετο ὁ ἀνυπομονώτερος πάντων. Ἐν τούτοις αἱ ἡμέραι παρέρχοντο χωρὶς νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὴν καλὴν ἡμῶν θέλησιν· οἱ στρατιῶταί μου ἦσαν σφόδρα ἠρεθισμένοι καὶ ἠτιῶντο τῆς ἀδρανείας τῶν ἀρχηγῶν μὲς. Ἐφρατίζοντο ὅτι ἔρκει μόνον βέλγησις καὶ τῆλμη ὅπως καταλάβουσι τὰς θέσεις τῶν Ἠρώσων, καὶ ἐγὼ αὐτὸς πολλάκις συνέβαινε νὰ καταρῶμαι ἐνδομύχως. Αἱ ἐργασίαι μὲς τῷ ὄντι ἦσαν ἄγονοι· περιωρίζοντο μόνον εἰς στρατιωτικὸς περιπάτους, εἰς κατασκοπεύσεις, κατ' ὅς σπανιώτατα συνέπιπτε ν' ἀνταλλάξωμεν πυροβολισμοὺς τινεὶ μετὰ τοῦ ἐχθροῦ· καὶ ἡ ἀνταλλαγὴ μάλιστα αὕτη τῶν σφαιρῶν ἦτο ἀβλαβῆς εἰς ἀμφότερα τὰ στρατόπεδα. Περιεφερόμεθα ἐντὸς τῶν Παρισίων, ὡς σκίουροι ἐν τοῖς κλωβίαις· καὶ ἀληθῶς εἶχον λόγους ν' ἀιδιάζωμεν τὸ ἐπάγγελμά μὲς! ἡ εὐτυχία; ἐπιχειρήσεις τῆς Βιλζουίτ, ἧς ἀπέληξε καθ' ἡμῶν ἔθισσε τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς δυσθυμίας μὲς! Ἐσπέραν τινὰ, ἐν τούτοις εἶδον ἐρχόμενον πρὸς ἐμὲ τὸν Γέρμερ ἐν ἐκτάκτῳ τραχη.

— Λογαγέμαι εἶπεν, αὐρὸν θὰ κτυπή-

ὡς μετὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἡμεῖς δὲν θὰ ἴμεθα ἐκεῖ· γίνεται συνάθροισις στρατοῦ μεταξὺ Ἰσραὴ καὶ Βιστρ, ἡ μάχη θέλει εἶσθαι σπουδαία· ἐπιτρέψατε πρὸς ἀλλήλους νὰ λάβω καὶ ἐγὼ μέρος κατ' αὐτήν! Μοὶ προσέθηκεν ὅτι γνωρίζει ὑπασπιστήν τινα τοῦ στρατηγοῦ Κ. . . καὶ ὅτι θὰ κατώρθου διὰ τοῦ μέσου τούτου νὰ προσκολληθῆ εἰς τὸ ἐπιτελεῖον. Πράγματι ἐξεκίνησε καὶ μετὰ δύο ὥρα, ἐπανεκαμψε, βέβαιως ὡς ὅτι θὰ ἐλάμβανε μέρος εἰς τὴν συμπλοκὴν τῆς ἐπαύριον.

Τὴν νύκτα ἐκείνην ἡμεθα φρουρὰ εἰς τὰς προφυλακὰς πλησίον τῶν Ὀτ-Βρουγέρ· ἡ νύξ ἦτο σκοτεινὴ, ἀλλ' ἡρεμὸς ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν λάμψις ἠλεκτρικῆ ὁμοίᾳ πρὸς ἀστραπὴν διέσχισε τὰ σκότη, ἐξακοντιζομένη ἐξ ἑνὸς τῶν φρουρίων καὶ ἐφώτιζε τὰ βάλθη τῶν πεδιάδων. Τότε, καὶ δάση καὶ λόφοι καὶ κοιλάδες τὰ πάντα ἐρωτίζοντο, ἐβλεπε δὲ τις ὡς ἐν ὀπτασίᾳ ταχέως ἐξαφανιζομένη τὸν ἐχθρὸν σιωπηλῶς ἐργαζόμενον ἐν τῷ σκότει πρὸς κατασκευὴν τῶν φοβερῶν ὄχυρωμάτων του. Τὰς μυστικὰς περιπόλους διερχομένης μετὰ προφυλάξεως; τὰ ἄκρα τῶν δασῶν καὶ τοὺς στρατιωτικοὺς σκοποὺς τῶν Πρώσων ἀκινήτους, ὡς ὁ θάνατος, οὗς ἐπρόδιδε μόνον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν λάμψις προερχομένη ἐκ τῆς ἀντηνακλάσεως τοῦ ἠλεκτρικοῦ φαινοῦ ἐπὶ τῶν ὀπλων των· ἦτο ἀληθῶς σπάνιον τὸ θέαμα τοῦτο, καθιστάμενον μεγαλοπρεπὲς ἕρπον ἐκ τῆς ἰσυχίας τῆς νυκτός.

Δὲν ἠδυνάμην νὰ κοιμηθῶ, ἐπειδὴ δὲ τὸ ψῦχος καθίστατο ἐπαισθητὸν ἤρχισα νὰ βαδίζω κατὰ μῆκος καὶ πλάτος, προσέχων ἐν ταύταις νὰ μὴν ἀφύπνισω τοὺς συντρόφους μου. Φθὰς εἰς λιθινόν τι ἐδάδιον, ὅπου τὴν προτερσίαν μὰς εἶχε χρησιμεύσει ἀντὶ τραπέζης, εἶδον καθήμενον ἐπ' αὐτοῦ τὸν Γέρμερ· καὶ οὗτος ἐπίσης ἠγρύπνει. Μοὶ παρεχώρησε θέσιν πλησίον του χωρὶς νὰ ὁμιλήσῃ ἐνώπιον ἡμῶν ἐξετυλίσσεται ἡ μεγαλοπρεπὴς; ἄλυσσις τῶν λόφων, ὡς δεσπόζουσι τὰ ὄχυράματα τοῦ Σατιλλιόν. Χαμηλότερον πρὸ τῶν ποδῶν ἡμῶν τὸ Ἀρκεὶλ, Κασσὰς, καὶ ἡ κοιλάς τῆς Βιέβρ ὑπνωτὸν κεκαλυμμένα ὑπὸ σκιάου παγετω-

δῶν ἀναθυμιάσεων· ἀλλ' ἡ σκοτία ὑπέκρυπε τὰ πάντα, ἐκτὸς τῶν σπινῶν στιγμῶν καθ' ἃς ὡς ἀστραπὴ ἡ φωτοβίλος τοῦ φάου λάμψις διήρχετο· τὸ πᾶν διεφάνετο τότε, τὸ πᾶν ἀνεζωογονεῖτο· τὰ δένδρα, αἱ οἰκίαι, οἱ λόφοι, ἐξήρχοντο τῆς σκιάς ὅμοια πρὸς φαντάσματα ἐκ τάρων ἀνορθούμενα, εἶτα δὲ τὰ ἐκάλυπτεν ἡ σκοτία τῆς νυκτός. Τίς δύναται νὰ εἴπῃ πῶθεν παραγέζουσι αἱ σκέψεις ἡμῶν; Ὅποιος συγκεχυμένης ὁμοιότητος καὶ ὁποῖος ἀντιθέσεις ἐπικαλοῦνται αἱ μετακρουμένοι ἀναμνήσεις μας; Ἡ μικρὰ ἐκείνη γωνία τοῦ χωρίου, ἣν μόλις διώρων μοὶ ἀνεκάλεσεν ἐν τῇ μνήμῃ ἕτερον τόπον, ὃν πρὸ πολλοῦ εἶχον λητμονήσει καὶ ἐνθα εἶχον διέλθει νύκτᾳ τινα ἤττον ἀπαισίαν. Ἡ ἀνάμνησις αὕτη ἐπέφερε καὶ ἄλλας ἐτι ἀρχαιοτέρως καὶ ἤρχισα ν' ἀνέρχομαι τὰς ὑψηλὰς βαθμίδας τοῦ παρελθόντος. . . Ἐπόσον ἡ νύξ προεχώρει τοσοῦτον ἐπαισθητῶς ἀγεγεννώμενη. Ἡ τρχύτης τῆς ηλικίας μου ἐτι μᾶλλον δυσφύρητος; ἐκ τῶν συμφορῶν, αἵτινες μὰς κατατρέχουσι, μὲ παρεξέτρεπε κατὰ τὰς ἀκουσίως ταύτας ἀναμνήσεις πρὸς τὰ πραξιοκλήματα τῆς ἀπεριτκέπτου νεότητός μου. Ἀγνοῶ πῶς εὕρισκόμενη ὅτε ἡ φωνὴ τοῦ Γέρμερ μοὶ ἐπρότεινε τὴν σοβαρὰν ταύτην ἐρώτησιν.

— Λογαγέ, ἠξέυρετε τί εἶναι φόβος;

— Φόβος; . . . Ὡ! βέβαια ἠξέυρω.

Τὴν πρώτην φορὰν καθ' ἣν διεκινδύνευα ἀπαγγείλας ἐρωτικὴν τινα προσφώνησιν ἔμαθον τὸ εἶδος τῆς ἀσθενείας ταύτης. Ἡ μὴν νεκρὸς μᾶλλον ἢ ζῶν καὶ ἔτρεμα ὡς τὸ φύλλον καὶ δὲν εἶχον ἀδικον νὰ φοβῶμαι διότι ἄμα ὡς ἐπρόφερα τὴν πρώτην λέξιν μὲ ἐδέχθη ἡ θύρα. ἦτο μία ὠραία μελαγχροινὴ, μὲ ὄμμα ὑπερήφανον. Ἀλλ' ἦτο καθ' ὅλα ἀφωσιωμένη εἰς τὸν λογαγόν μου. . . ἐλησιμόνησα νὰ σοὶ εἴπω, ὅτι ἦτο σύζυγός της. Ἐ! θὰ μὲ πιστεύσῃς ὅτι δὲν ἐτόλμησα ποτὲ εἰς τὸ εἶπῃ νὰ προυνισασθῶ ἐνώπιόν της; . . .

— Ἀλλὰ, λογαγέ, ἐν ταῖς μάχαις δὲν ἠσθάνθητε ποτὲ φόβον σεῖς; Τὴν πρώτην φορὰν καθ' ἣν εἶδατε τὸ πῦρ;

— Ἄ, καλὰ. Ἡ μὴν εἰς Ἀφρικὴν ἐπὶ τῶν μεθορίων τῶν κατακτῆσεών μας

πλησίον τῆς Βίσκρας. Φυλὴ τις εἶχεν στασιάζει καὶ ἔπρεπε νὰ κατχστεύλωμεν τὴν ἐπανάστασιν· καὶ, μὰ τὴν ἀλήθειαν, οἱ ἄραβες σκοπεύουν καλὰ. . . ἐβλεπον πλησίον μου πίπτοντας τοὺς συντρόφους· τι εἰς ἐξ αὐτῶν, οἱ νεοσύλληκτοι, διὰ μηχανικοῦ κινήματος ἐκύρτου τὸς ὤμους των, ὡς ἂν ἦθ' ἴαν νὰ γίνωσι βραχεῖς, καὶ συγχρόνως περίξ τῶν ὠτων μου ἤκουον μικρὸν τι ἀλλόλοτον σύριγμα. . . Ἐδέησε νὰ παρέλθῃ ὀλίγος χρόνος διὰ νὰ ἐννοήσω ὅτι ἦσαν αἱ σφαιραῖ αἵτινες ἐσύρζον οὕτω, καὶ τότε, θὰ τὸ πιστεύσῃς; ἠσθάνθη εἰδὸς τι διασταγμοῦ καὶ ἐχαμήλωσα τὴν κεφαλὴν ἄλων διὰ ν' ἀπαλλχθῶ τοῦ βρόχου τούτου. . . Καθαρὰ ἐέργεια τῆς φαντασίας! Ἐν τῷ ἄμα ἡ μάχη κατέστη φρικαδῶς σπουδαία, καὶ δὲν ἐσκεπτόμην πλέον τι. . . Εὐκολώτερον ἀποθνήσκει τις παρ' ὅσον τὸ στογάζεται!

— Δὲν πρέπει νὰ φοβῆται τις τὸν θάνατον ἀλλὰ τὸν φόβον, λογαγέ. Ἐλπίζω ἐν τούτοις νὰ κάμω σήμερον τὸ χρέος μου, προσέθηκεν ὁ Γέρμερ, ὡς καθ' ἐαυτόν.

— Εἶμαι πεπεισμένος περὶ τούτου, τῷ λέγω. Ἀλλως τε ἔκαρες καὶ δοκιμὰς καὶ ὅλοι γνωρίζωμεν ὅτι εἶσαι ἀνδρεῖος.

— Δὲν πρέπει νὰ λέγητε ταῦτα ἐν ταῦθα, ἀνεφώνησε μετὰ πικρίας τείνων τὴν χεῖρά του πρὸς τὰ πρόσω, δὲν πρέπει νὰ ὁμιλήτε τοιουτοτρόπως ἐνώπιον τῶν μαρτύρων ἐμείνων οἵτινες μένου ἐκεῖ κάτω καὶ γνωρίζουσιν ὅλως τὸ ἐναντίον. Τὰ δένδρα, αἱ κοιλάδες, τὸ πᾶν ἐδῶ μ' ἐνοχοποιεῖ, Κύριε, καὶ ἡ πεποιθησίς σας δὲ αὕτη πλειότερον παντὸς ἄλλου. Σεῖς, ὅστις δὲν ἠσθάνθητε οὐδέποτε φόβον δὲν ἠξέυρετε τί εἶναι ὁ παραλογισμὸς οὗτος. Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς τὸ εἴπω ἐγὼ μεθ' ὅλης τῆς εὐλικρινείας ἀνθρώπου, ὅστις μέλλει ἴσως ν' ἀποθάνῃ μετ' ὀλίγας ὥρας, καὶ τὸν ὅποιον ἡ σκέψις αὕτη τοῦ θανάτου δὲν κάμνει νὰ τρέμῃ, εἰς τὸ ὀρκίζομαι.

Ἐνθυμεῖσθε, λογαγέ, τὴν θέσιν εἰς ἣν μ' ἐτοποθετήσατε τὴν πρώτην τῆς 19 Σεπτεμβρίου; ἦτο μικρὰ τις ὁδὸς κυκλιβθῆως κεχαρακωμένη, ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους τῆς ὁποίας ἦν τοῖχος σχεδὸν ἀνα-

στήματος καὶ ἐκ τοῦ ἑτέρου ὑψοῦς τι κεκαλυμμένον ὑπὸ θάμνων· ἐκάθημην ἐπακουσθῶν ἐπὶ τοῦ ὑψώματος τούτου, καὶ εἶχον πρὸ ἐμοῦ τὸν τοῖχον, πέραν τοῦ ὁποίου ἀνυψοῦντο δένδρα προχωροῦντα κλιμακῶδον πρὸς τὴν κορυφὴν ἐνὸς λόφου. Εἶχον διαταγὴν νὰ ἐπιβλέπω τὰ δένδρα ταῦτα ἐνθα ὑπέθετον ὅτι ὑπεκρύπτετο ὁ ἐχθρὸς. Καὶ ὑπεκρύπτετο καλὰ βεβαίως, διότι δὲν διέκρινον οὐδὲν ὄν ὑπὸ τὸ εὐρὸ φύλλωμα, οὐδεὶς θόρυβος ἠκούετο. Δεξιόθεν ἐμοῦ, πρὸς τὸ ὕψος τῆς ὀρεινῆς ὁδοῦ, ἔμενον ὡς ἐγὼ φρουρὸς, εἰς ἐκ τῶν συντρόφων μας; ὁ Γιλβέρτος; ὀλίγον κατωτέρω, πρὸς τὰ ἀριστερὰ, ἦτο στρατιώτης τις τῆς γραμμῆς, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ὁδὸς πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἦτο κατωφερὴς δὲν ἐβλεπον ἢ μόνον τὴν λόγχην τῆς ἀπαστράπτουσας εἰς τὸν ἥλιον. Τὰ φρούρια ἐξορῶντων, καὶ ἤκουον διερχόμενα ἀνωθεν τῆς κεφαλῆς μου τὰ συρίζοντα ὀξούζια ἀπὸ μακρᾶν οἱ πυροβολισμοὶ καὶ αἱ μυδραλιοβόλοι διέσχίζον τὸν ἀέρα, αἱ δὲ ἐκπυροσκοπήσεις τοῦ λοιποῦ πυροβολικοῦ παρακολούθουν ταύτας. Ἐνόμιζε, ὅτι οἱ ἡμέτεροι ἐπροχώρου, ὅτι ἐνίκων τὰ προχώματα τῶν ἐχθρῶν καὶ ἡ καρδίᾳ μου ἐπικύλην, εἶτα ἀνυψοῦντο κραυγαὶ θορυβῶδεις, ὑόρυβοι ἰδιαιτέροι καὶ φοβεροὶ, οὗς μετ' ὀλίγον πάλιν ἀντικαθίστα σιγὴ νεκρώσεως ἀντιρατικῆ ἰδέαι μὲ κατεβασάνιζον, ἐλπίς, ἀγωνία, ἐνθουσιασμός. Ἐν τούτοις ἐκεῖνο ὑπερ μὲ κατέθλιβε πρὸ πάντων ἦτο ὅτι ἡ μάχη δὲν προσεγγίζε πρὸς τὸ μέρος μας καὶ ἡ τειλούμεθα νὰ μὴ λάβωμεν πρῶτος μέρος εἰς αὐτήν· ἐπεθύμουν πολὺ ν' ἀντιρρόμη ἐπὶ τοῦ ὑψώματος, ἐφ' οὗ ἡμην ἐπακουσθῶν ἐκείθεν, ἀναμφιβόλως ἤθελον ἰδεῖ τὴν μάχην, ἀλλὰ μοὶ εἶχετε προσδικρῖσαι τὴν θέσιν μὲ τὴν διαταγὴν νὰ τηρήσω αὐτήν, καὶ δὲν ἐτόλμων νὰ παρακούσω.

Πολλὰ ὥρα διήλθον, νομίζω, ἐν τῇ τοιαύτῃ προσδοκίᾳ. Ἐπανειλημμένως ἐπίστευσα ὅτι ἤκουον βήματα κατερχόμενα καὶ ἀντηχοῦντα. Ἐνόμισα ὅτι διέκρινον τὸ εἶδος ἐκεῖνο τοῦ θορύβου διπρυξενούν εἰς τὸν ἀέρα ἀνθρωποὶ τρέχοντες, καὶ ἡ ἰδέα τῆς φυγῆς, τῆς ὀπι-

ολοχωρήσει; τῶν ἡμετέρων ὡς νέφος διήλθε τοῦ νοῦ μου, ἀλλὰ τὴν ἀπόβησα! Νὰ τραπῶσιν εἰς φυγὴν! Στρατιῶται Γάλλοι! Δὲν ἦτο δυνατόν. Ἄλλως τε ἡ μάχη ἐξηκολούθει, αἱ μυδραλιοβολαὶ καὶ τὰ πυροβόλα διεσταύρουν τὰ πυρά των. Ἐν ὁδοῦσιον περὶ ἐγγύτατα τῆς θέσεώς μου ἐπυροκρότησε, καλύψαν με μόνον διὰ κονιορτοῦ, χωρὶς νὰ με πληγώσῃ σφαῖραι τινεὶ ἀτάκτως ἐξερχόμεναι, ἀγνοῶ πόθεν, ἐκτύπων ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τοὺς κλάδους μετὰ ξηροῦ κρότου καὶ ἐπιπτον ψυχρῆ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Δὲν εἶχον οὐδένα φόβον, ἀλλ' ἡ ἀβεβαιότης με κατέτρωγε. Τί συνέβη λοιπόν; τί ἐσβῆμαι οἱ πολεμικοὶ ἐκεῖνοι ἦλοι; νίκην ἢ καταστροφὴν; μὴ μᾶς ἐτρεψαν εἰς φυγὴν; πῶς νὰ τὸ μάθω; Ἐζήτησα διὰ τοῦ βλέμματός τὸν Γιλβέρτον, ἀλλὰ δὲν τὸν εἶδον πλέον, ἕως ἄλλαξε θέσιν, ἢ ἐρρηνεῖθη. Δὲν ἐτόλμων νὰ ἐγκαταλείψω τὴν θέσιν μου, ὅπως βεβαιωθῶ περὶ τούτου. Ἀριστερόθεν δὲν ἐόλεπον πλέον τὴν λόγχην τοῦ στρατιώτου, καὶ ἐνόμισα, ὅτι τὸν εἶχον προσκαλέσῃ ν' ἀκολουθήσῃ τὸν λοιπὸν στρατὸν ἐμὲ δὲ ὅτι μ' ἐλησμονήσαν; κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἀνω τῆς κεφαλῆς μου ἤκουσα ἀσθραίνουσαν ἀναπνοὴν, καὶ εἶτα θόρυβόν τινα ἐπὶ τῶν κλάδων, καὶ ἐκ τοῦ μέσου θάμνου ὀρμητικῶς προεβλήθη, διεφάνη τὸ ὄψος καὶ ἄριστον πρόσωπον ἐνός ζουάβου. Ἐβρίβη τὸς τὴν ὁδὸν βλέμμα ἀνήσυχον, ἀγνοῶ ὅ μὲ εἶδε, ἀλλὰ δὲν ἦνοιξε τὸ στόμα, καὶ ἀποσυρόμενος, ἔιαμε, χωρὶς νὰ ὁμιλήσῃ, μὲ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ, ἐν μέγανί πικ καὶ μορρασμὸν ἀνεξήγητον, ἀποβαρύνσεως καὶ βλασφημίας, καὶ εἶτα ἐγείνεν ἄφαντος. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος, αὐτὴ ἡ ὀπτασία, ἡ σιωπηλὴ ἐκείνη φυγὴ μὲ ἐπάρωσαν; ἐβασίλευε τότε πανταχοῦ μεγάλη σιωπὴ, σιωπὴ ἀπειλητικὴ, ὁμοίᾳ ἐκείνης, ἣτις ἀναφίνεται ἐνίοτε ἐν τῷ μέσῳ καιτικίδος. Μοὶ ἐφάνη ὅτι ἔμεινα μόνος ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ὅτι συνέβηκε τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὑπὸ τὸν οὐρανὸν κάτι τι παράδοξον, φοβερόν καὶ ἀποτρόπαιον, καὶ μὴ ὡς πλέον κύριος ἐμαυτοῦ ἠθέλησα μετὰ πάσης θυσίας νὰ τὸ μάθω. Ἀνερίχθη πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ ὑψώματος,

ἐπλησίασα πρὸς ταύτην καὶ ἐμελλον νὰ φθίσω, ὅτε ἠσθάνθην ἑαυτὸν ἀπωθούμενον; ἐστηρίχθην ἐπὶ τῶν κλάδων, ἐπυροκρότησα αἰθῆς, ἀλλὰ τὸ ὄπλον μου περιπλεχθὲν ἐντὸς τῶν φυλλωμάτων ἀνίστατο εἰς τὰς χεῖράς μου ὡς ἐάν ἐκκατεῖτο ὑπὸ ἀοράτου ἄλλης χειρός. . . Τότε, λοχαγέ μου, με κατέλαβεν ὁ φόβος, φόβος παράλογος, ἐν νέφους διήλθε τῶν ὀφθαλμῶν μου, τὸ πᾶν πρὸ ἐμοῦ ἀπήστραψε καὶ ἀπηλλάχθην ἀμέσως τοῦ ὄπλου μου ῥίψας αὐτὸ μακρὰν καὶ τραπείς εἰς φυγὴν! Ναι, Κύριε, ἐτάπην εἰς φυγὴν ὡς ἄνθρωπος χωρὶς νὰ ἤξέρω διατί, χωρὶς νὰ ἴδω τι, καὶ χωρὶς οὐδὲν νὰ σκεφθῶ, δὲν ἐστάθην δὲ εἰμὴ πλησίον τῶν Παρσιῶν, ὀλίγα βήματα πρὸ τῶν τειχῶν; ἀνέπνεον μετ' ἀγωνίας, τὸ αἷμα ἐβράζεν ἐντὸς τῶν φλεβῶν μου, καὶ ἐδέησε νὰ παρῆλθωσι πολλὰ λεπτά ἕως οὗ συνέλθω. Οἰνοβαρεῖς στρατιῶται διηθύνοντο πρὸς μίαν τῶν πυλῶν, ἐνθα συνωθεῖτο πλῆθος ἄπειρον καὶ ἀνήσυχον, ὅπερ τοῖς ἀπήθουε διαφόρους ἐρωτήσεις; ἐπλησίασα καὶ ἐγὼ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, καὶ γυναῖκες, περιεκύκλουν ἕνα στρατιώτην.—Τί ἔγινε; τί συνέβη; ἠρώτων ἐξ ὄλων τῶν μερῶν.—Ἐ! καλὰ, ἀπῆντα ἢ οἰνόρλυξ φωνή, συνέβη ὅ,τι συμβαίνει εἰς φυγὴν.—Ἀλλὰ πῶς τοῦτο; . . . προσεβλήθητε ἀπροδοκῆτως; σᾶς ἔλειψαν τὰ πολεμικά; Τὰ πολεμικά; ἀπῆντα ὁ στρατιώτης μετὰ τῆς ζωῆς του ἀναιδέως, δὲν ἐκαύσαμεν μηδ' ἐν φουσκίον, διότι ἐτάπημεν εἰς φυγὴν ἀπὸ τῆς πρωίας.

Ἐξ ἀγανακτήσεως καὶ ὀργῆς ὀλίγον ἔλειψε νὰ ῥιφθῶ κατὰ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ἀλλ' εἶτα ἀνεμνήθη . . . Ἡ ἀλήθεια μοι ἐπεφάνη. Τί εἶχον κάμει; . . . Ἄ! κύριε, ὑπάρχουν δοκιμασίαι ἄς ἀδυνατεῖ τις νὰ ἐκφράσῃ. Ναι, ὅλη ἡ ἀλήθεια μοι ἐπαρυσιάσθη. Εἶδον κατὰ διάνοιαν, σᾶς, λοχαγέ μου, εἶδον τοὺς γενναίους μου συντρόφους, τὰς ἀδελφάς μου, τὴν Γαλλίαν προδοθεῖσαν, καὶ τὴν ἀπολεσθεῖσαν τιμὴν.

Συγχωρήσατέ με ἂν κλαίω, ἢ ἀνάμνησις αὐτῆ με καταπληθύνει. Ἦρχισα πάλιν νὰ τρέχω, ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην ἐπορευόμεν πρὸς τὴν θέσιν μου, ἐτρε-

χον νὰ λάβω πάλιν τὸ ἐριμένον ὄπλον μου καὶ ν' ἀποθάνω ἢ ἀπόφασίς μου ἦτο σταθερὰ, ἦτο τετελεσμένη, καὶ δὲν ἐφοβούμην ἄλλο ἢ τὴν ἀπώλειον τοῦ δρόμου μου. Ἀνεκάλεσα εἰς βούθειάν μου τᾶσαν μου τὴν ἀπάθειαν, ἵνα βαδίσω ὅπου ἐδεῖ, καὶ ὅτε διεχώρισα τὸ μέρος πρὸς ὃ ἐμελλον νὰ διευθύνω ἤρξαμην νὰ τρέχω μετ' οὐ πολὺ διεσταυρώην μετ' ἐνός ἀποσπάσματος τοῦ στρατοῦ μας, ὅπερ ἐπιστρέφεν ἐν τάξει ἢ ὑποχώρησις εἶχε λοιπὸν ἀρχίσει! ἐκρύβην ἵνα μὴ με ἴδωσιν οἱ στρατιῶται; ἐβάδιζον οὕτοι, στερεῶ βήματι, τὰ πρόσωπά των ἦσαν κατηφῆ, ἀλλὰ τὴν κεφαλὴν ἐτήρουν ἀνυψωμένην, ὡς ἄνθρωποι ἐπιπλήρωσαντες καλῶς τὸ καθῆκόν των.

Ἐτάχονα τὰ βήματά μου. Τὸ πυροβολικὸν ἐβρόντα πᾶς τότε προαπίζον τὴν ὑποχώρησιν τοῦ στρατοῦ μας, οἱ προβολισμοὶ ἀντήχουν εἰσέτι πρὸς τὴν πεδιάδα.—Εἶπε νὰ εὐρεθῇ σφαῖρά τις καὶ δι' ἐμὲ, ἔλεγεν κατ' ἐμαυτόν.—Παρευθὺς ἐστάθην. Πτώμα τι ἐκεῖτο πρὸ ἐμοῦ, εἰς Γάλλος, μετὰ σφαῖρας εἰς τὸ μέτωπον; ὦ! πόσον τὸν εὐρισκὸν εὐτυχεῖ! περίξ τούτου ἡ γῆ ἦτον ὑπεσκαμμένη, τὰ χόρτα πεπατημένα, οἱ θάμνοι κατεθραυσμένοι, θρύμματα παντὶς εἶδους ἦσαν διασπαρμένα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ἴν τούτοις ἐπλησίαζον, ἀνεγνώριζον τοὺς ἀγρούς οὓς εἶχον διελθῆ τὴν πρωίαν, ἀλλὰ τὸ πᾶν εἶχε μεταβληθῆ ἐν αὐτοῖς. Τὰ δάτη παρίστων θέν ὀδονηρὰν καὶ ἐλεεινήν, ὡς ἐκεῖνα ἄτινα προσέβαλεν ὀγκώδης χάλιζα; κλάδοι τεθραυσμένοι ἐκρέμαντο ἐκ τῶν δένδρων πρὸς τοὺς ἐώπιόν μου λόφους; ἐόλεπον ὑπὸ τὸ κάλυμμα τῶν δένδρων νὰ ἐκτεπίζωνται παραδόξως σικακινούμεναι ἐν σιγῇ; ἦτο ὁ ἐλθρὸς ὀρμητικὴ ἐκπυροκρότησις μυδραλιοβολῶν μοὶ τὸ ἀπεδείξεν; ὁ ἀποχαριετισμὸς οὗτος ἀπευθυνόμενος ἐναντίον μιᾶς στήλης Γαλλικῆς, ἣτις ἐν τάξει ἀπεσύρετο ὀλίγον κατωτέρω, δὲν τὴν ἐπίτευξαν; ἐγὼ ἐπροχώρουν πάντοτε! Καὶ πάλιν πτώματα, ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην Πρωσικὰ, καὶ βεῦματα αἵματος καὶ συντετριμμένα περικεφαλαῖα. . . ὁ πύλεμος; εἶνα; τρέχονα φοβερόν! . . . Δὲν ἐσπετόμην πλέον; εἶχον ἤδη φθάσει, τὸ ὑπέλειπον τὸ ὑλάξι-

στον, ὅτε ἀνθρωπὸς τις ἐπορευομένη ἐλατὸν σχεδὸν βήματα μακρὰν μου, ἐξεβλήθη ἐκ τοῦ μέρους πρὸς ὃ διηθύνουμην, ἐπὶ τῆ θείᾳ μου ἐστάθη καὶ ἔθεσε τὸ ὄπλον του ἐπὶ σκοπόν. Τὸ πρῶτον μου κίνημα ἦτο νὰ κρυθῶ ἐπιθὲν ἐνός δένδρου; ἀλλὰ, κύριε, με κατέλαβε λύσσα, ὅτε ἐπὶ τῶν χειρῶν του ἐνόμισα ὅτι ἀνεγνώρισα τὸ ὄπλον μου, τὸ ἰδκὸν μου ὄπλον, δι' οὗ με ἐσκόπευεν; ἐβρίβην πρὸς τὰ ἐμπρὸς τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἡ σφαῖρα ἐξίρχετο, ἀλλὰ περιπλεχθέντος τοῦ ποδός μου εἰς λίθον τιὰ ἐπέσα χαμαί; ἢ πτώσις αὐτῆ με ἔσωσεν; εἶχον ὀλισθήσει ἐντός; τῆφρου καὶ εἶδον ἐν τῷ ἄμυχτὸν ἐλθρὸν διευθυνόμενον πρὸς ἐμὲ; ἦθελε νὰ περὶ τῆ ἀναμνηστικῶς ἂν εἶχον φονεῦσῃ ἢ ἀπλῶς πληγωθῆ. Ἦσαν ὄπλος, ἀπεσπάρσασα λοιπὸν νὰ προσπονήσω τὸν φονευμένον καὶ νὰ τὸν ἀρῆσω νὰ προσέλθῃ. Ὅτε ἦδη με εἶχε πλησιάσει ἀνεπήδησα ἐξαιρήτως καὶ ἐβρίβην κατ' αὐτοῦ. Ἐκπλαγείς κατ' ἀρχῆς ὑπὸ τῆς ταχείας προσβολῆς, συνῆλθε ταχέως, καὶ ἐπὶ προσεπάθουν νὰ τὸν ἀροπλίσω ἐξήγαγε τὸ πλύκροτον αὐτοῦ καὶ ἐσκόπευε νὰ τὸ κενώσῃ κατ' ἐμοῦ; ἦτο ἄνθρωπος βωμολαχίς, ἀλλ' εἶχον κατ' ἐμὴν τὴν στιγμὴν δύνανται ὑπεράθρωπον, ἢ πάλιν ὑπῆρξε σύνταμος; ἀρῆσασα τὸ ὄπλον μου καὶ ῥιφθῆς ὀλίγα βήματα πρὸς τὰ ὀπίσω, τὸν ἐκτύπησα ἑρμητικῶς; ἢ λόγχη μου τοῦ εἶχε διαπύρσαι τὸ στήθος; ἢ ἐφῆε τὸς δύο βραχίονας καὶ ἔπεσε βεβρωτός πρὸς τὰ ὀπίσω.

Καθησύχασα ὀλίγον αἰσθανθεῖς ἐμαυτὸν ἐκ νέου ὀπλισμένον; εἶχον γίνεαι καὶ πάλιν ἀνὴρ, στρατιώτης, καὶ ἐτόλμων τότε πλέον νὰ ἀτιμίσω τὰ βλέμματά σας! . . . Ἀλλ', ἐννοεῖτε λοχαγέ, ὅτι εἰσέτι δὲν ἐξήρρησα τὸν λογαριασμὸν μετὰ τοῦ ἐκυτοῦ μου, καὶ ἐννοεῖτε ἐπίσης διατί ἐπιμένω τύσον νὰ ἀγωνισθῶ. Ἐγὼ ἀκόμη ἐν χρέος νὰ πληρώσω, χρέος αἵματος, καὶ εἶτα πρέπει νὰ μάθω ἐπὶ τέλους ἐάν ἦμαι ἀληθῶς ἄνθρωπος.

— Ἄς λείψουν αἱ ἐκδηλώσεις, τῷ λέγω θέτων τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τῶν ὤμων του, διότι κατεταράσσεται ὁμιλῶν. Ἀπερισκέπτως ἐξετέλεσας ἐπιλήψιμον πράξιν, ὅπερ εἶναι λυπηρὸν ἀναμνηστικῶς, ἀλλ' εὐ-

θὺς ἡδυνήθης νὰ τὴν ἐπανορθώσῃ· ἐφράμβευσας ἐναντίον τοῦ κακοῦ ἐνστικτώως, καὶ κατέβαλες τὸ ἐξηγριωμένον ζῶον ὅπερ παρεξέκλινε τῆς ὁδοῦ του, ὀδηγήσας αὐτὸ πρὸς τὸ καθήκον του. Τοῦτο εἶναι καλὸν καὶ ἀποδεικνύει ὅτι ἡ βία εἶναι στερεὰ, ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς κατὰ τῆς φρουρητέως σου θὰ γνωρίζῃς πὺς πρέπει νὰ ὑπακούῃς εἰς σεαυτὸν· ἡεμία πνεύματος μόνον τέκνον μου, μὴ γάλην ἡρμῖα. Διὰ ταύτης βλέπει τις καθαρῶς, καὶ βαδίζει ὀρθῶς. Ἦδη παρατηρεῖς τὴν ὄχραν ἐκείνην γρῆμην εἰς τὸν ὀρίζοντα; εἶναι ἡ ἠώς· ἐάν σκοπεύῃς νὰ λάβῃς μέρος εἰς τὴν μικρὰν ἐορτήν, ἧτις προπαρασκευάζεται, εἶναι καιρὸς, ἀναχώρησον καὶ καλὴν τύχην!

Τῷ ἐξέτεινα τὴν χεῖρα, ἣν ἐσφιγξε μετὰ περιπαθείας. — Ὑγίαινε λοχαγέ, μοὶ λέγει, μὲ φωνὴν ἰσχυρὴν.

Τὸν ἐκάλεσα ἐκ νέου. — Μὴν λέξιν ἀκόμη Γέρμερ; ἔσο φρόνιμος, ἀκούεις; σὲ διατάσσω νὰ ἦσαι φρόνιμος· δὲν πρόκειται ἤδη νὰ φονευθῇ τις, σκέψθητι καλῶς, διότι οἱ νεκροὶ δὲν δύνανται πλέον νὰ σώσωσι τὴν Γαλλίαν, καὶ δὲν θὰ κυριεύσωσιν αὐτοὶ τὸ Σατιλλιὸν ἐκ νέου.

Ἐμειδίσει μελαγχολικῶς, μοὶ ἔκκαψε σημεῖον διὰ τῆς χειρὸς καὶ ἀνεχώρησε. Τὸν ἠκολούθησα διὰ τοῦ βλέμματός· ἐνδιεφερόμην διὰ τὸν νέον τοῦτον καὶ ἐγνώρισα καλῶς τὴν ἐξειδικασμένην του τιμιότητα· εἶχον ἀρκούσαν πείραν ἵνα ἐνώσω εἰς τὴν τύχην του ὅλα τὰ προτερήματα ψυχῆς, ἐνεργητικῆς καὶ εὐθείας. Εἶχε βεβαίως ἀναπτύξει πλείονα ἀπόφασιν καὶ τυλμὴν ἵνα γίνῃ αὐθις κύριος τοῦ ὅπλου του παρ' ὅση ἀπητέιτο νὰ ἔχη ὅπως τὸ κρητὴ εἰς χεῖρας Μίνον ἦτο νέος καὶ ἀφέη νὰ περαιοθῇ ὑπὸ νευρικοῦ παροξυσμοῦ· ὡς πρὸς τὸ μέλλον, ἤμην βέβαιος περὶ αὐτοῦ.

Δὲν παρέστην κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὴν μάχην τὴν λαβοῦσαν χώραν μεταξὺ τοῦ Χάυ, Θιαίς, καὶ Λεβηλύ· εἶδον μόνον νὰ μεταφέρωσι κατὰ γραμμὴν τοὺς τραυματίας, ὅπερ εἶναι θέαμα παραξικάρδιον.

Τὸ ἑσπέρας, ἔμαθον, ὅτι ὁ Γέρμερ εἶχε διακριθῆ ἐκεῖ· ἡ ἀπαθία αὐτοῦ καὶ ἡ γενναϊότης εἶχον σημειωθῆ κατὰ τὴν ἡ-

μέραν ἐκείνην, καὶ ἦλθον πρὸς ἐμὲ νὰ μὲ συγχρῶσι διὰ τοῦτο. Ὁ στρατηγὸς Χ. . . , καλὸς κριτῆς τοιοῦτων ἀνδραγαθμάτων μοὶ ἐπρότεινε νὰ τὸν παραλάβῃ διαρκῶς εἰς τὸ ἐπιτελεῖόν του πρὸς ἀνταμοιβὴν τῆς ἀνδρείας του. Ἐπρότεινα τὴν προτροπὴν ταύτην τῷ Γέρμερ, ὅστις δὲν τὴν ἐδέχθη — ἄς μείνωμεν μαζῇ δι' ἐπιθυμητὴ λοχαγέ, μοὶ εἶπε — δὲν ἐζήτουν τι καλλίτερον καὶ ἐκρατήσαμεν παρ' ἡμῖν τὸν νέον μας σύντροφον.

Μέχρι τῆς 13 ὁκτωβρίου οὐδὲν συνέβη τὸ σπουδαῖον. Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην εἰδοποιήθημεν, ὅτι ἐξελλοι νὰ προσβάλλωσι τὸν ἐχθρὸν μεταξὺ τοῦ Βενιῶ καὶ Σατιλλιὸν ἀκτὶς χαρᾶς ἀνέλαμψεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Γέρμερ. Τέλος πάντων! ἀεφώνησε μετὰ βλέμματος, ὅπερ ἐξέπραξε τὴν ἐλπίδα του.

Ὁ Γαλλικὸς στρατὸς εἶχε διακριθῆ εἰς τρία σώματα χωρὶς νὰ ὑπολογίζωμεν τὴν ἐφοδρείαν. Μίξ τῶν μεραρχιῶν μας ἔλαβε διαταγὴν νὰ διευθυνθῇ κατὰ τῆς Βόμβης καὶ Κλημάρτ, ἐνῶ ἑτέρα προσέβαλε κατὰ μέτωπον τὸ Μπανιέ. Ἡμεῖς ἔπρεπε νὰ ἀγωνισθῶμεν κατὰ πρότωπον τοῦ ὄχυρώματος τοῦ Σατιλλιὸν· οἱ ἰδιεῖς μου ἄνδρες ἐτοποθετήθησαν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς πτέρυγος τῆς ἐπιθέσεως. Ὑποστηρίζομεθα ὑπὸ πολλῶν στρατιωτῶν τῆς γραμμῆς καὶ κινητῶν ἐθνοφυλάκων καὶ ταύτην τὴν φορὰν ὑπὸ ἰσχυροῦ πυροβολικοῦ. Ἡ προσβολὴ ἤρξατο βαρβαρῶς· εὐρισκόμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ πολιορκώμεν ἐκάστην οἰκίαν, διότι ἦταν ὅλοι μεταβεβλημένοι εἰς φρούρια, νὰ κυριεύωμεν πᾶν ὀδοφραγμὸν διὰ τῆς λόγγης καὶ ν' ἀποκρούωμεν τὸν ἐχθρὸν, οἷτις ὠχυρωμένον ὕπισθεν τῶν ἀύχμητῶν τοίχων τῶν οἰκοπέδων καὶ κήπων. Ὁ θείκμος τοῦ στρατοῦ μας ὑπῆρξε θαυμαστός, τὸ πᾶν πρὸ αὐτοῦ ὑπέκυπτε καὶ ὁ ἐχθρὸς νικηθεὶς ὑπεχώρει ἀτάκτως. Ἐν τούτοις, λαθῶν ἐπικουρίξας ὡς πάντοτε, συνεσωματώθη ἐκ νέου καὶ, καθὼς συνήθως, ἐπελήθη τῆς ἀποκρούσεως· οἱ στρατιῶταί μας διὰ φλεγόμενοι ὑπὸ τῆς ἐλπίδος τῆς ἐκδικήσεως, ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τῆς νίκης, δὲν ὑπεχώρουν τὸ παράπαν· προφυλασσόμενοι καὶ οὗτοι ἦδη ἐντὸς τῶν οἰκιῶν καὶ

ὕπισθεν τῶν ὀδοφραγμάτων ἀνίσταντο μετὰ καρτερίας. Οἱ Πρώσοι πλειότεροι τὸν ἀριθμὸν, ἠγωνίζοντο νὰ μᾶς ἀπωθήσωσι· παρ' ὀλίγον δὲ νὰ περικλείωσιν ἀπόσπασμα κινητῶν ἐθνοφυλάκων, οἷτινες ἦσαν ὠχυρωμένοι ἐντὸς αὐλῆς τινος μεμονωμένης, ἧς εἶχον καταφράξει τὴν θύραν δι' ἐπίπλων, χειραμαξῶν συντετριμμένων, διὰ στρωμάτων καὶ διὰ πικρῶς προστυχόντος ἀντικειμένου· ὕπισθεν τοῦ προχείρου τούτου ὄχυρώματος ἐκράτουν ἀνευ ἀποτελέσματος ἀρκετοὺς Πρώσους.

Εὐρισκόμην κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἐκεῖ πλησίον ἐντὸς κρημητηρίου ὕπου οἱ ἐλεύθεροι σκοπευταὶ μοὶ καὶ ἐγὼ εἰμεθα πεπυργωμένοι, ὡς ἐντὸς στρατοπέδου περιχευακωμένου. Ἀλλοίμονον! παρὰ τοῖς μνημείοις καὶ ἐν μέσῳ τῶν νεκρῶν ὧν ἱεροσύλως διαταράσσουμεν τὴν ἀνάπαυσιν! Ἐκείθεν εἶχον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου ὅλην τὴν πεδιάδα καὶ ἔβλεπον ὅτι ἐμελλεν ἡ αὐλὴ ἐκείνη νὰ πολιορκηθῇ ἐντὸς ὀλίγου. Πῶς νὰ εἰδοποιήσω τοὺς ἐθνοφύλακας; Ἐκαμα ἐννεύμα, ὁ Γέρμερ ἐρρίφθη πρὸς τὰ ἔξω, εἶχεν ἴδει τὰ πάντα, καὶ ἐννοήσει τὸν σκοπὸν μου. Οἱ Γερμανοὶ εὐτυχῶς δὲν σκοπεύουν πάντοτε καλῶς καὶ μὲ ὅλην τὴν γάλαξαν τῶν σφαιρῶν δι' ἧς ἐχειρέτησαν τὴν δίοδόν του, κατώρθωσε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν μεμονωμένην αὐλὴν καὶ νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς αὐτῆς· ἐπῆλθε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἐκ μέρους τοῦ μικροῦ ἐκείνου ξυλίνου πύργου (Blockaus) ἀποθάροντες τις ἐξ οὗ οἱ Πρώσοι ὠρεληθέντες ἐβάδισαν πρὸς τὰ πρόσω· ὁ πυροβολισμὸς ἐπνευλήθη καὶ πάλιν ζωηρὸς καὶ συνεχῆς· ἀριθμὸς τις ἐθνοφυλάκων προσεπάθη νὰ ἀνοίξῃ ῥήγμα ἐπὶ τοῦ τοίχου· ὁ καιρὸς ἐπῆγεν· οἱ λοιποὶ στηριζόμενοι ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ ἀνισχύρου προμαχώρος τοῦ σχεδὸν διαρρηχθέντος, προήσπιζον τὸ ἔργον των, καὶ μεταξὺ τούτων ὁ Γέρμερ γεμίζων καὶ κενόνων ἐπνευλήθην τὸ ὄπλον του μὲ τὴν ἡρμῖαν γέροντος στρατιώτου. Οὕτω τὸν διέκρινα, δριλεῖν, ἐν τῷ μέσῳ νεφῶν καπνοῦ καὶ κονιορτοῦ· εἶτα φρενᾶ ἐκπυροσκόρησις ἀντήγησε καὶ δὲν εἶδον πλέον τίποτε! — Στίφη Πρώσων πεπυκνωμένον προχώρουν· αἱ ἐπικουρίαι των ὅλον ἐν ἡῶν. Ἐσῆ-

[ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ.]

μηνεν ἡ ὑποχώρησις. Ἴνα δὲ ἡμεῖς τηρήσωμεν τὰς θέσεις ἃς εἶχομεν κυριεύσει ἔπρεπε νὰ καταβάλωμεν ἀγῶνας ὑπεραθρώπου· καὶ νὰ συνάλωμεν μεγάλην μάχην. Τοῦτο δὲν ἦτο ἐγχελεσμένον φαίνεται· ἐπὶ τοῦ χάπτου τῶν στρατηγῶν μας, ἐπειδὴ κατὰ τὴν καλλιτέραν στιγμήν τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἀνεκάλουν τοὺς στρατιώτας μας. Σχεδὸν ἅπαντες ἐβλασφήμουν, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ὑπακούσωμεν καὶ νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὰς θέσεις μας, ἃς τοσοῦτον καρτερικῶς κατελάβομεν κατ' ἀρχὰς καὶ τοσοῦτον μετέπειτα ἀνδρείως διετηρήσαμεν.

Ἡ ἡμέρα ἐν τούτοις ὑπῆρξεν ἐνδοξὸς δι' ἡμᾶς· καὶ ὁ ἐχθρὸς εἶχε πληρώσει πολὺ ἀκριβῶς τὸ δικαίωμα τὸ ὑπ' ἡμῶν παραχωρηθὲν αὐτῷ τοῦ ν' ἀνλάβῃ τὰς θέσεις του. Κατείχομεν ἔτι ἐπικαίρους τινὰς θέσεις καὶ ἐχειρέται τῆς δυσκολίας, ἣν ὑπέστημεν διὰ τὴν παραχώρησιν τοῦ κυριευθέντος πεδίου τῆς μάχης κατὰ τὰ λοιπὰ εἰμεθα ὅλοι ἰκανοποιημένοι.

Ἐπέστρεφον στερεῶς τῷ βήματι μετὰ τῶν ἐλευθέρων σκοπευτῶν μου, ὅτε συνήντηθον ὑπ' ἐνὸς μέλους τῆς ἐταιρίας τῆς Γενεύης. — Λοχαγέ, μοὶ λέγει, δεικνύων μοὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ οἰκίαν τινὰ, ἐπ' ἧς ἐκυμάτιζεν ἡ σημαία τοῦ κινητοῦ νοσοκομείου, ὑπάρχει ἐκεῖ εἰς τῶν ἀνθρώπων σας βρέως πληγωμένος.

Τὸν ἠκολούθησα εἰς αἴθουσαν μικρὰν καὶ χαμηλὴν ἐνθα ἐπὶ προχείρων κλινῶν εἶχον ἐναποθέσει πληγωμένους τινὰς. Εἰς μίαν γωνίαν ταύτης ἐπὶ καθίσματος, ὑπῆρχεν ἐπενδύτης, μακρὰ κυανόχρους ζώνη, καὶ πῖλος μὲ περὰ μελανὰ ἐγγύς τούτου, ἐπὶ στρωμνῆς τινος ἀνεγνώρισαν τὴν Γέρμερ. Θέ μου πῶσον ἦτο ὄχρως! ὑπεῖα καταστροφή ἐντὸς ὀλίγων ὥρων! Ὁ χιτῶν ἀποκεκαλυμμένος κατὰ τὸ ἦμισυ καὶ αἱματώφρετος ἄρνε νὰ ἴδῃ τις τὸ στήθος του περιδεδεμένον δι' ὀθονῶν αἱμοβαρῶν. Ἦτο βεβουλισμένος εἰς ὕπνον, ὅστις ὠμοίαζε τὸν θάνατον· ἡ δεξιὰ του χεῖρ ἐσφιγγεν ἀκίμη τὸ ὄπλον του ἀπὸ τοῦ ὀποῖου δὲν ἠθέλησε ν' ἀποχωρισθῆ. — Ὁρθίως εἰς τὸ πλευρὸν αὐτοῦ λοχίας τις τῆς ἐθνοφυλακῆς τὴν περιποιεῖτο μὲ ὕψος περίλυπον. — Μᾶς ἔτισεν ὅλους, μοὶ εἶπεν ἀλλὰ τὸ ἐπλήρωσεν ἀκριβῶς!

Είχε τρώντι φονευθεί επί τῆς ὠχυρωμένης αὐλῆς ὅπου ἔμεινεν ὁ τελευταῖος, καὶ οἱ Πρώσοι μετὰ τὴν μάχην ἀπέδουσαν αὐτὸν εἰς τοὺς νοσοκόμους μας. Πρώτιστα διὰ τοῦ βλέμματος τὸν χειρουργόν, ὅστις ἐχαμήλωσε πενθίμως τὴν κεφαλὴν. Πτωχὲ Γέρμερ! . . . Εἶδον μιᾷ στιγμῇ νὰ διέλθωσιν ὡς ἐν ὄνειρῳ αἱ ἐρημοὶ ὁδοὶ τοῦ φοντενεβλῶ, μία οἰκία ἡσυχοῦ, δύο νεάνιδες ἢ μία πλησίον τῆς ἄλλης, αἰτινες ἐσκέπτοντο περὶ τοῦ ἀδελφοῦ των, καὶ ὄν ἐκαρδύσκουν, καὶ κατ' ἐκείνην ἔτι τὴν στιγμὴν ἠλπίζον νὰ ἴδωσι. "Α! εὐχαρίστως θὰ ἐδίδοι ὅλην τὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εὐτυχίαν μου, διὰ νὰ λάβω ἐγὼ ἀντ' αὐτοῦ τὰς τρεῖς σφαῖρας αἰτινες τῷ εἶχον διαπεράσει τὸ στήθος ὅπως σώσω τὸ παιδίον ἐκεῖνο.

Ἄγισθ' ἂν ἤκουσε τὸν θόρυβον ἢ ἂν ἠνύησε τὴν παρουσίαν μου, ἀλλ' ἠέωξε τοὺς ὀφθαλμούς καὶ μὲ ἀνεγνώρισε.— Καὶ τὸ Σατιλλιόν; μοὶ λέγει παρευθὺς μετὰ βλέμματος ἀναλάμποντος ἐκ τοῦ πυρετοῦ.

Δὲν ἤξευρε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἡμέρας· ἐγὼ ἐδίσταζον νὰ τῷ ἀπαντήσω. Ἄλλ' ὁ λοχίας μὲ ἐπρόλαβε.— Τὸ Σατιλλιόν! ἀνέκραξεν. "Καλῶ, σύντροφε, τὸ ἀφῆσκαμεν δι' ἄλλοτε, θέλομεν ἀναμείνει τὴν ἄλωσίν του.

Ἐ Γέρμερ, χωρὶς καὶ ἐν παράπρον, χωρὶς κανένα στεναγμὸν ἄφησε νὰ πέσῃ ἐλκρῶς ἢ κεφαλὴ του ἐκ νέου ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου καὶ ἐκλείσει παλιν τοὺς ὀφθαλμούς.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην σύντροφοὶ τινες ἤρχοντο τρέχοντας ἤλθον ν' ἀναγγεῖλωσιν εἰς τὸν Γέρμερ ὅτι τὸνομά του ἐμελλε νὰ ἀπαγγελῆ εἰς τὴν διαταγὴν τῆς ἡμέρας· τοῖς ἤκουσ' ἡ καὶ στραφεὶς πρὸς ἐμέ.

— Εἶναι ἀδύνατον, τὸ γνωρίζετε καλῶς σεις, λοχαγέ, μοὶ εἶπε μετὰ φωνῆς τρεμούσης, πρέπει νὰ ἐμπυδίσθητε τοῦτο· πρέπει νὰ ἐπιφυλαχθῆ ἢ τιμὴ αὐτὴ δι' ἐκείνους οἵτινες εἶναι ἄφθοι καὶ ἀνεπίληττοι· ἐγὼ δὲν θέλω νὰ κλέψω τὴν ἀξίαν οὐδενός.

— Γέρμερ, τῷ λέγω, ἔσωσα; σήμερον τὴν ζωὴν πολλῶν ἄλλων μὲ κίνδυνον τῆς

ἰδικῆς σου· τί περιμένεις λοιπὸν πρὸς ἐξιλέωσιν;

— Ἔσωσα ἀνθρώπους τινὰς, ἐτανέλαβε περιλύπως, ἀλλὰ πόσοι ἄλλοι ἐφονεύθησαν, λοχαγέ μου, καὶ πόσοι ἄλλοι θ' ἀποθάνωσιν σκ'μηθιὰ ν' ἀναλάβωσι τὰς θέσεις ἃς ἐγκατελείψαμεν! . . . "Α ἐκεῖ ἤθελον ν' ἀπρίάω ἐμπήγων εἰς τὴν γῆν τὴν σημοῖαν μας· ἀλλ' ὁ Θεὸς δὲν τὸ ἐπέτρε' ἐν . . . καὶ πόσοι ὑπάρξετε δὲν θὰ θυσιασθῶσιν ἀκόμη . . . ! "Α! τοῦτο τὸ αἷμα . . . τὸ αἷμα τοῦτο . . .

— . . . Ἰσχυρὸς τις λυγμὸς ἀνύψωσε τὸ διάτρητον στήθος του, εἶτα ἡ φωνὴ του ἀσθενῶς καὶ πάλιν ἠκούσθη.

— Θὰ γράψητε πρὸς τὰς ἀδελφάς μου, δὲν εἶναι ἀλήθεις; ἤξεύρετε ποῦ, λοχαγέ; . . . φοντενεβλῶ . . .

— Θέλω τὰς παρηγορήσει, ἀπεκρίθη, καὶ ὅταν μάρωσι τὰ πάντα, θὰ ἦναι ὑπερήφανοι δι' σέ, Γέρμερ.

Ἐλαφρὸν διωλύσθησε μευδίαμα ἐπὶ τῶν χειλέων του, ἀλλ' ἐν τῷ ἅμα χαμηλώσας τὴν κεφαλὴν.— "Ὀχι, εἶπε, μὴ εἰπῆτε εἰς αὐτὰς τὰ πάντα, τοῦτο θέλει ταῖς προξενήσει ὀδύνην . . . καὶ ἐν τούτοις δὲν πρέπει νὰ τὰς ἀπκητήσητε . . . Μὴ ταῖς διηγήθητε οὐδὲν, λοχαγέ . . . εἶπατε εἰς τὰς ἀδελφάς μου μόνον ὅτι ἀπεθνα, ἰδοὺ τὸ πᾶν, καὶ ὅτι τὰς ὑπερηγάπων . . .

Ἡ φωνὴ του ὄλο ἐν καθίστατο ἀτονωτέρα, μόλις τὴν ἠκούσαμεν. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐκλείσθησαν, μία ἀναπνοὴ ἀνύψωσεν δὲς ἔτι μετὰ δυσκολίας τὸ στήθος του καὶ εἶτα ἐσβέσθη.

Ἡκούομεν αὐτὸν κεκλιμένον ἐπὶ τῆς κλίνης του καὶ ἀσθμαίνοντα.

Ἀἴφνης ἀνεκάθησεν, ἠέωξε δύο μεγάλους ὀφθαλμούς καὶ ῥίφθεις πρὸς τὰ ἐμπρός.— Ἰδικόν μας τὸ Σατιλλιόν— ἀνέκραξε μετὰ φωνῆς ἠχηρᾶ· εἶτα δὲ κατέπεσε διὰ παντός.

— Κρίμα! εἶπεν ὁ λοχίας, ἦτο γενναῖος στρατιώτης.

Α. Π. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ.

Ἡ ΝΥΜΦΗ ΤΗΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ.

(Saint-Marc Girardin).

Ἡ Νύμφη τῆς Μεσσηνῆς εἶ.ε. πρῶτος; μεσσηνιακὴ, τὴν ὁποῖαν ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Σίλλερ ἐμεγάλυνε καὶ ἀνύψωσε. Βασιλεῖς τῆς Σικελίας βλέπει ἡμέραν τινα, ἐν ἐνυπίῳ, ἐξερχόμενος τῆς νυμφικῆς του κλίνης δύο δάρνης; κλῶνκας πρῶτον, ἔπειτα, μεταξὺ τῶν δύο δαρῶν, λευκὸν κρίνον, ὅστις πάρχυτα μετὰ ἄλλεται εἰς φλόγα, καὶ ἡ φλόξ ἐκεῖνη κατέκαυσε τὰς δύο δάρνης καὶ ὀλόκληρον τὸ ἀνάκτορον. Θορυβηθεὶς ἐκ τοῦ παραδόξου ἐκεῖνου ὀράματος, συμβουλεύεται ἄραθα ἀστρολόγον, ὅστις προλέγει ὅτι ἡ βασίλισσα θὰ γεννήσῃ μίαν ἡμέραν κόρη, ἣτις θὰ ἐπιτρέψῃ τὸν θάνατον εἰς τοὺς δύο ἀδελφούς της; καὶ θὰ καταστρέψῃ τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν. Ὁ βασιλεὺς διατάσσει τότε νὰ ῥιφθῆ ἡ βασιλοπούκα; εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλ' ἡ βασίλισσα ματαιώνει τὴν σκληρὰν ἐκείνην διαταγὴν, διότι καὶ αὐτὴ εἶδεν ἐπίστα; ὄνειρον μυστηριῶδες διὰ τὸ τέκνον ἐκεῖνο, ὅτι ἐπείξε δηλαδὴ ἐπὶ τῶν χόρτων, ὅτε λείων, μὲ τὸ στόμα καθημαγμένον, εἶχεν ἔλθει καταθέτων τὴν λείαν του εἰς τοὺς πόδας τοῦ παιδοῦ· ἔπειτα εἰς ἀστὸς, κρατῶν εἰς τοὺς ὄνυχας του τρέμον ἐρίφιον, ἦτο καὶ αὐτὸς καταπεπονημένος; καὶ ὁ λείων καὶ ὁ ἀστὸς, γαλήνιοι καὶ ὑποτελεῖς, ἐθώπευσον μετὰ γλυκύτητος τὸ βρέφος. Εἶς καλόγηρος ἐξήγησεν εἰς τὴν βασίλισσαν τὸ ὄραμα ἐκεῖνο, ὅτι θὰ ἐγέννηα θυγατέρα, ἣτις θὰ μετέλλασεν εἰς ἀγῆπην τὸ μῖτος; τῶν δύο ἀδελφῶν της; καὶ ἡ βασίλισσα, ἐγκρύπτουσα τὴν ἐξήγησιν ἐκείνην ἐνδομύχως, ἀνέτρεφε τὴν θυγατέρα της ἐν κρυπτῷ.

Ἡ Βεατρίκη (οὕτως ὠνομάζετο ἡ νέα κόρη) νύξανετο κεκρυμμένη εἰς τὸ βάθος μοναστηρίου· δύο ἀνθρώπους μέχρι τοῦδε εἶχε συναντήσει. Ὁ πρῶτος ἦτο ὁ Δὸν Μανουήλ, ὁ ὁποῖος κυνηγῶν λευκὴν ἔλαφον, ἀνατραφεῖσεν ὑπὸ τῶν καλογήρων, ἔφθασεν ἐκεῖ μίαν ἡμέραν. Ὁ Δὸν Μανουήλ εἶνε ὁ ἀδελφὸς τῆς Βεατρίκης; ἀλλὰ δὲν

γνωρίζονται, δὲν ὑποθέτουσι πόσον τὸ αἷμα τοὺς συνενόει καὶ πόσον τοὺς χωρίζει! ἀγριπῶνται λοιπὸν. Ὁ δεύτερος, τὸν ὅπλιον ἐβλέπεν ἡ Βεατρίκη, εἶνε ὁ Δὸν Καῖσαρ, ἀδελφὸς της καὶ αὐτὸς, καὶ ὅστις φλέγεται δι' αὐτήν. Οὕτως οἱ δύο ἡδελφοὶ, οἵτινες ἀπὸ τῆς κοιτίδος αὐτῆς ἦσαν ἐχθροὶ, ἤδη εἶνε ἀντερρασταὶ χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζωσι. Τί θὰ γείνη, ὅταν τὸ μάθωσι;

Ὁ Δὸν Καῖσαρ καὶ ὁ Δὸν Μανουήλ προσκληθέντες ὑπὸ τῆς μητρός των, ἤλθον εἰς Μεσσηνίαν, συνοδευόμενοι ὑπὸ τῆς ἐνόπλου ἀκολουθίας των. Ἐκεῖ ἡ μήτηρ των Ἰσαβέλλα τοὺς ἀναμείνει πρὸ τὸ μνημα τοῦ πατρός των, θανόντος πρὸ τινῶν μηνῶν· ἐκεῖ ἐλπίζει νὰ κάμψῃ τὸ μίσος των· ἐκεῖ ἐπὶ πλέον θέλει τοῖς πικρῶσι τὴν ἀδελφὴν των. Φθάνουσι μετὰ τῆς ἀκολουθίας αὐτῶν. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ Champ de Walstein ἠδυνήθη νὰ μάς παρουσιάσῃ, εἰς σκηνὴν ζωηρὰν καὶ οἰκογενειακὴν, τὸ ἐλάττωμα τῆς ἀναρχίας τῶν ὑποτελῶν συμμοριῶν, αἰτινες ἀκούουθῶσι τοὺς δύο πρίγκηπος; ἀλλ' ἤδη ὁ Σίλλερ ἀποβλέπει εἰς τὴν σοφιστικὴν τῆς Ἑλληνικῆς τραγωδίας, καὶ ὄχι εἰς τὴν ἡδρασιν τοῦ Σαϊκσπηρίου δράματος. Οὕτως αἱ δύο φεουδαλικά; μερδε; μετεβλήθησαν εἰς δύο χοροὺς, οἵτινες σοφιστῶς; ἐκφράζουσι τὰς ἀικφόρους ἐντυπώσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας εἰτέρχονται εἰς τὰ ἀνάκτορα· ἐντυπώσεις ὀρθῆς; ἐπαναβλεπόμενοι μετὰ τοσαύτης μάχης; ἐπιθυμίας εἰρήνης; καὶ ἀναπαύσεως; ἀτόφισιν τοῦ ν' ἀκολοθήτωσι τὴν τύχην τῶν κυρίων των, οἰαδῆποτε καὶ ἂν ἦ συγκεχυμένα; ἀναμνήσαι, ὅτι ἡ Σικελία ὑπολύπτει εἰς ζέοντος ἡγεμόνας. Αἱ διάφοροι ἐκεῖναι συγκινῶσαι; τοῦ χοροῦ θὰ ἐχρησίμωσαν ἐκλόως εἰς ἀντικείμενον συνδιαλεξέως; τινος μετὰ ξὺ ὑποδεεστέρων, ὅπερ εἶνε προφιλῆς εἰς τὸ νεώτερον δρᾶμα· ὁ Σίλλερ ἐπροτίμησε νὰ συνθέσῃ ὡδὴν:

ΠΡΩΤΟΣ ΧΟΡΟΣ.

α Καῖρε, ἐνδοξο; αἰθουσα, βασίλειον λίκνον τοῦ κυρίου μου, μεγαλοπρεπῆ διαστήλε θόλε. Εἶθε ἡ σπῆθη ἀναπαυθῆ εἰς τὴν θήκην! Εἶθε ἡ μανία τοῦ πολέμου, μετὰ τῆς ὑφιπλοκάμου κεφαλῆς της

διστευθῆ πρό τῆς ὕρας ταύτης! Δότι πρό τοῦ κατωφλίου τῆς φιλοξένου ταύτης οἰκίας ἐδήθη ὁ ὄρκος, ὁ υἱὸς τῆς Ἐρινύος, ὁ ἐπιφοβώτερος τοῦ ἔθου θεός.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΧΟΡΟΣ.

« Ἡ μένεα πνέουσα καρδίχ μου ἐπανίσταται, ἡ χεὶρ μου παρασκευάζεται διὰ μάχην, ὅταν βλέπω τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης, τὴν μισητὴν μορφὴν τοῦ ἐχθροῦ μου. Νύκτις δύναμαι ν' ἀναστείλω τὸ θερμὸν αἷμά μου· θὰ τηρήσω τὸν λόγον τῆς τιμῆς μου, ἢ θ' ἀφεθῶ εἰς τὴν λύσασχ μου; Ἀλλὰ τρέμω πρό τῆς ἀκαταμαχῆτου πολιούχου τούτου τοῦ τόπου, ἐνώπιον τῆς δυνάμεως τῆς χριστιανικῆς εἰρήνης».

Ἡ αὐτὴ ἀρχαιοπρεπὴ; βαρύτες, ἢ ὅλως ἐναντίον τοῦ νεωτέρου θεάτρου, ὅταν ἡ μήτηρ τῶν δύο βασιλοπαίδων, ἡ Ἰσαβέλλα, τοὺς ἰκετεύῃ νὰ συμφιλιωθῶσιν. Οὐδέμια ζωηρότης καὶ τυχύτης; ἐν τῷ δικλόγῳ, οὐδέμια βιαία ἐκφρασι; μακρὰ μόνον δημηγορία, τῆς ὁποίας αἱ σκέψεις εἶνε ἐλοτε γερμανικαί, ἀλλὰ τὸ ὅλον, βραδὺ καὶ πανηγυρικόν, εἶνε ὅλως ἐλληνικόν:

« Ὡ τέκνα μου! ὁ κόσμος γέμει ἀντιπαθειῶν καὶ ψεύδους· ἕκαστος ἀγαπᾷ ἑαυτὸν. Ὅλοι οἱ δεσμοὶ οἱ ἐξυφασμένοι ὑπὸ τῆς εὐφροσύνης εὐδαιμονίας, εἶνε ἀβέβαιοι, κνητοὶ καὶ ἀνίσχυροι. Ἡ ἰδιοτροπία δικλύει ὅτι αὐτὴ μόνη συνέδεσεν. Ἡ φύσις μόνη εἶνε εὐκρινής· αὐτὴ ἐπαναπύεται ἐπὶ ἀγκύρας αἰωνίου, ὅτε πᾶν ἄλλο ταλαντεύεται ὑπὸ τῶν τρικυμιωδῶν κυμάτων τῆς ζωῆς. Ἡ κλίσις σα; δίδει ἕνα φίλον, καὶ τὸ συμφέρον ἕνα σύντροφον. Εὐδαίμων ἐκεῖνος, εἰς ὃν ἡ φύσις δίδει ἕνα ἀδελφόν! ἡ τύχη δὲν δύναται νὰ τὸν δώσῃ. Εἶναι φίλος πλασθεὶς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀπικτᾶ δεύτερον ἑαυτὸν διὰ ν' ἀντιστῆ εἰς κόσμον πλήρη πολέμων καὶ ἀπιστίας.»

Ὀλίγας σκηνὰς ἐν τῷ Σίλλερ γνωρίζω ὡραιοτέρας καὶ συγκινητικώτερας τῆς συμφιλιώσεως τῶν δύο ἀδελφῶν. Δὲν εἶχον ἀπαντήσῃ εἰς τὰς δεήσεις τῆς μητρός των, ἧτις ἀπελπισθεῖσα ἐξέρχεται, καὶ μένουσιν ἐπὶ τινα χρόνον ἐγγὺς ὁ εἰς τοῦ ἄλλου, συγκεκμημένοι, ἀλλ' ἀβέβαιοι. Τίς

θὰ ὁμιλήσῃ πρῶτος; Τίς πρῶτος θὰ τείνῃ τὴν χεῖρα εἰς τὸν ἄλλον; Ἀντήλλαξαν κατ' ἀρχὰς λέξεις τινὰς· πᾶραυτῶ πλησιάζουσιν ἀλλήλους:

ΔΟΝ ΚΑΙΣΑΡ.

« Ἐὰν σὲ εἶχον γνωρίσει τόσον καλῶς ἐνωρίτερον, τόσαι συμφοραὶ δὲν ἤθελον ἐπέλθει.

ΔΟΝ ΜΑΝΟΥΗΛ.

« Ἐὰν ἤξευρον ἐνωρίτερον πόσον εὐκόλως ἡ καρδία σου καταπραύνεται, ἤθελον δικλυθῆ αἱ ἀγωνίαι τῆς μητρός μου.

ΔΟΝ ΚΑΙΣΑΡ.

« Σὲ εἶχον παραστήσει πρό ἐμοῦ ὡς ἄνθρωπον ἀλαζόνα.

ΔΟΝ ΜΑΝΟΥΗΛ.

« Τὸ δυστύχημα τῶν ἀρχόντων εἶνε ὅτι οἱ ὑποδεέστεροι κυριεύουσι τὴν πεποιθισίν των.

ΔΟΝ ΚΑΙΣΑΡ, ζωηρῶς.

« Ὡστε τὸ σφάλμα εἶνε τῶν ἀκολούθων μας.

ΔΟΝ ΜΑΝΟΥΗΛ.

« Μᾶς ἀπεμάχρυναν τὸν ἕνα τοῦ ἄλλου διὰ σφοδρῶ μίσους.

ΔΟΝ ΚΑΙΣΑΡ.

« Διέδιδον τῆδε κάκεισε κακοὺς λόγους.

ΔΟΝ ΜΑΝΟΥΗΛ.

« Πρέθιζον ἐκάστην πράξιν μετ' ἐξυφάνσεις.

ΔΟΝ ΚΑΙΣΑΡ.

« Ἀνέξουν τὴν πληγὴν, ἐνῶ ὤφειλον νὰ τὴν θεραπεύσωσιν.

ΔΟΝ ΜΑΝΟΥΗΛ.

« Ὑπέθαλλον τὴν φλόγα, ἣν ἔπρεπε νὰ σβύσωσιν.

ΔΟΝ ΚΑΙΣΑΡ.

« Ἀπεπλανώμεθα καὶ ὑπακτώμεθα.

ΔΟΝ ΜΑΝΟΥΗΛ.

« Εἴμεθα τὰ τυφλὰ ὄργανα ζένου μίσους.

ΔΟΝ ΚΑΙΣΑΡ.

« Ἀληθῶς. Τὰ λοιπὰ προδοσίαι. . .

ΔΟΝ ΜΑΝΟΥΗΛ.

« Καὶ ψεῦδος· ἡ μήτηρ μας τὸ λέγει, δύνασαι νὰ τὸ πιστεύσῃς.

ΔΟΝ ΚΑΙΣΑΡ.

« Λοιπὸν! Θὰ εὐφύω τὴν χεῖρα τοῦ ἀδελφοῦ μου. (Τῷ τείνει τὴν χεῖρά του.)

ΔΟΝ ΜΑΝΟΥΗΛ, τὴν θίβει ζωηρῶς.

« Ἡ χεῖρ αὕτη μοι εἶνε ἡ προσφιλεστέρα εἰς τὸν κόσμον τοῦτον πάσης ἄλλης. (Ἀμφοτέροι κρατοῦνται διὰ τῶν χειρῶν καὶ θεωροῦσιν ἀλλήλους ἐν σιγῇ).

ΔΟΝ ΚΑΙΣΑΡ.

« Σὲ ἀτενίζω ἑκπληκτος καὶ ἐπανευρίσκω ἐν σοὶ τοὺς χαρκκτῆρας τῆς μητρός μου.

ΔΟΝ ΜΑΝΟΥΗΛ.

« Ἐγὼ, ἀνακαλύπτω ἐν σοὶ ὁμοότητα, ἧτις μοὶ προξενεῖ παράδοξόν τινα συγκίνησιν.

ΔΟΝ ΚΑΙΣΑΡ.

« Σὺ εἶσαι λοιπὸν, τοῦ ὁποίου ὁ χαρκκτῆρ εἶνε τόσον εὐγε ἢς καὶ οἱ λόγοι καλοὶ διὰ τὸν νέον σου ἀδελφόν;

ΔΟΝ ΜΑΝΟΥΗΛ.

« Ὁ νεανίας οὗτος ὁ τόσον ἐράσμιος καὶ φίλος, εἶνε ὁ δυσμενὴς καὶ μισητὸς ἀδελφός; (Νέα σιωπῆ. Ἐκαστος θεωρεῖ τὸν ἄλλον).

ΔΟΝ ΚΑΙΣΑΡ.

« Διεπιλογεῖσαι τοὺς ἀρχικούς ἐκεί-

νοὺς ἵππους, τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρός μας; Τοὺς εἶχα ἀποποιηθῆ εἰς τοὺς ἱππώτας, τοὺς ὁποίους μοὶ ἔστειλες.

ΔΟΝ ΜΑΝΟΥΗΛ.

« Ἐγεις αὐτούς· δὲν σκέπτομαι περὶ αὐτῶν πλέον.

ΔΟΝ ΚΑΙΣΑΡ.

« Ὁχι, λάβε τοὺς ἵππους. Λάβε ἐπίσης τὸ ἄρμα τοῦ πατρός μας· λάβε αὐτὸ, σὲ ἰκετεύω.

ΔΟΝ ΜΑΝΟΥΗΛ.

« Δέχομαι, ἐὰν θέλῃς νὰ δεχθῆς τὸν παραθαλάσσιον ἐκεῖνον πύργον, διὰ τὸν ὅποιον τόσον θερμῶς συνεκρούσθημεν.

ΔΟΝ ΚΑΙΣΑΡ.

« Δὲν θέλω οὐδέν· ἀλλὰ θὰ ἔμαι εὐδαίμων συνοικῶν ἀδελφικῶς μετὰ σοῦ.

ΔΟΝ ΜΑΝΟΥΗΛ.

« Ἔστω· διατὶ νὰ διαμοιρασθῶσι τὰ κτήματα, ὅταν αἱ καρδίαι ἦνε ἐνωμέναι;

ΔΟΝ ΚΑΙΣΑΡ.

« Δικτὶ νὰ ζῶμεν ἐπὶ πλέον ἀπομεμακρυσμένοι, ὅταν διὰ τῆς ἐνώσεώς μας, ἕκαστος θὰ γείνη πλουσιώτερος;

ΔΟΝ ΜΑΝΟΥΗΛ.

« Δὲν θὰ χωρισθῶμεν πλέον· εἴμεθα ἐνωμένοι. (Τὸν θίβει ἐπὶ τοῦ στήθους του).

Οἱ δύο ἀδελφοὶ ἀγαπῶσι τὴν ἀδελφὴν των Βεατρίκην· τὴν ἀγαπῶσι χωρὶς νὰ γνωρίζωσι ποῖα εἶνε. Οὐδ' αὐτὴ τὸ γνωρίζει. Ἐν τούτοις ὁ γέρον ὅστις τὴν ἀνέτρεφεν, ὤφειλεν ἤδη νὰ τὴ ἀποκαλύψῃ τὸ μυστήριον τῆς γεννήσεώς της, καὶ ἤδη μάλιστα οἱ δύο ἀδελφοὶ ἀπεφάσισαν νὰ τὴν νυμφευθῶσι καὶ νὰ τὴν παρουσιάσωσιν εἰς τὴν μητέρα των ὡς νύμφην προσφιλή. Πόσαι δραματικαὶ περιπέτειαι εἰς τοιοῦτον ἀντικείμενον, ἐὰν ὁ Σίλλερ δὲν ἤθελεν νὰ τὰς ἀποφύγῃ! Ἐν τούτοις

δὲν πρῆλθεν ὄλας. Μία τοιαύτη εἶνε καὶ ἡ στιγμή καθ' ἣν ὁ Δὸν Καῖσαρ, εὐρίσκων τὸν Δὸν Μικνουήλ μετὰ τῆς Βεατρίκης καὶ νυμίζων ἑαυτὸν προδοθέντα παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, τὸν φρονεῖ δι' ἐγγχειριδίου, ἐκτελῶν οὕτω τὸ μάντευμα τὸ ἀπαγγελθὲν κατὰ τῆς οἰκογενείας του. Εἶναι μία ἄλλη ἀκόμη, καθ' ἣν στιγμήν τὸ πρῶτον μέρος τοῦ χοροῦ φέρει εἰς τὴν Ἰσχυέλλαν τὴν Βεατρίκην λειπόθυμον ἔτι, ἐνῶ τὸ ἄλλο μέρος φέρει εἰς τὴν ἔρημον ἐκείνην μητέρα τὸ πτώμα τοῦ Δὸν Μικνουήλ. Τέλος ὁ Δὸν Καῖσαρ φθάνει. Τότε πᾶν δι-αφωτίζεται—ἀπαίσιος διαφωτισμός! οἰκ-τρὰ ἀναγνώρησις! μήτηρ, ἀδελφός, ἀδελ-φή γνωρίζουν ἐπὶ πλέον τί εἶνε καὶ τί ἐ-πραξάν.

Ο ΧΟΡΟΣ, φέρων τὸ πτώμα.

«Καθ' ὅλας τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως, ἡ συμφορὰ συνοδεύεται ὑπὸ στεναγμῶν πο-λιορκεῖ κρυφίως τὰς κατοικίας τῶν ἀνθρώ-πων. Σήμερον κτυπᾷ αὐτὴν τὴν θύραν, αὐριον ἐκείνην· ἀλλ' οὐδεμίαν φεῖδει-ται. Ὁ ἀπαίσιος καὶ ὀλέθριος ἄγγελος ἐνωρίς ἢ ἀργὰ θά φθῆσῃ ἐπὶ τοῦ κητω-φλίου ἐκάστης ἀνθρώπων θύρας.

ΙΣΑΒΕΛΛΑ.

«Τί ἀκούω; τί κρύπτει ἡ σκέπη αὐτῆς (ἔρχεται πρὸς τὸ φορεῖον ἔπειτα σταμα-τᾷ τρέμουσα καὶ ἀναποφάσιτος). Δεσ-μεύομαι ἐδῶ ὑπὸ φριγῶδους ὠθήσεως, καὶ τχύτοχρόνως κρατοῦμαι ὑπὸ τῆς ψυχρῆς καὶ ὀλεθρῆς χειρὸς τῆς φρίκης. (Πρὸς τὴν Βεατρίκην, ἣτις ἴσταται μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ φρετέρου). Ἄφες με· ὅ,τι καὶ ἂν ἦνε, θέλω ν' ἀνοιξῶ τὴν σκέ-πην τούτην (Ἐγείρει τὴν σκέπην καὶ ἀ-νακαλύπτει τὸ πτώμα τοῦ Δὸν Μα-κνουήλ). Ὡ μεγαλοδύναμε θεέ! εἶναι ὁ υἱός μου;»

Μεθ' ὅλα τὰ ἐγκλήματα καὶ τὰς ἀν-καλυφθείσας συμφορὰς, τί μένει ἐν τῇ τραγωδίᾳ; Ἐνταῦθα τὸ δράμα ἤθελε τελειώσει παρὰ κοινῶ τινι ποιητῇ. Ἐν ταύτῃ τῇ στιγμή ἀνανεοῦται ἐν τῷ Σίλ-λερ καὶ ἀνυψοῦται εἰς θαυμασίον ὕψος. Ναί· ἡ δυστυχία ἐπετελέσθη· ἀλλὰ ποῦ ὁ ἐξίλασμός; ποῦ μάλιστα ἡ συνένωσις

ἐκείνη τῶν δύο ἀδελφῶν ἢ προλεχθεῖσα, καὶ ἣτις ἔμελλε νὰ ἐπκκολουθῆσῃ καὶ ἐξ-λείψῃ τὸ μίσος των; Αἱ δύο ἢ τρεῖς ὥραι συμπλιώσεως τῶν δύο ἀδελφῶν, δὲν ἐπήρκεσαν εἰς συμπλήρωσιν τοῦ μυστη-ριώδους λόγου, τοῦ θέλοντος τὸ μακρὸν μίσος νὰ ἐπκκολουθῆσῃ γλυκεῖα καὶ αἰω-ν.α ἀγάπη. Πρέπει μάλιστα διὰ νὰ ἀπο-φέρῃ ἡ τραγωδία τὴν βαρεῖαν καὶ θρη-σκευτικὴν συγκίνησιν, τὴν ὁποῖαν ὁ Σίλλερ θέλει νὰ ἐμπνεύσῃ, πρέπει ἡ δυστυχία νὰ κοπᾷ ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν μεγάλου τινὸς καὶ εὐγενοῦς αἰσθημάτος· πρέπει ἡ δυστυ-χία νὰ ἀπ.θῆ ὀδύνη τις ὑποτασσομένη, καὶ πᾶσα ἡ ἀνθρωπίνη ἀρωσία ἐν τῇ στοργῇ, καὶ τὸ μεγαλεῖον ἐν τῇ συγγνώμῃ, διχθεῖνται ἐπὶ τῆς ἀτυχίας τῆς οἰκογε-νείας ἐκείνης, ὅπως ἐξελθῶμεν τῶν φιλο-σοφῶν τοῦ ποιητοῦ μετὰ τινος θλιβε-ρᾶς καὶ εὐλαβοῦς εὐχαριστήσεως, καὶ ὅπως ταύτοχρόνως ὤμεν συγκεκμημένοι καὶ εὐγενέστεροι.

Ἡ Ἰσχυέλλα κατηράσθη τὸν ἀδελφο-κτόνον υἱὸν της, καὶ ἀπεμακρόνθη μετὰ τῆς Βεατρίκης, ἣτις ἐν τῷ νεκρῷ ἀδελφῷ θρηνεῖ καὶ τὸν ἐραστὴν της. Ὁ Δὸν Καῖ-σαρ, μόνος καὶ ἀπελπισ, ἀλλὰ γαλήνιος, δικτάσσει τὸν χορὸν νὰ περκακεύσῃ τὴν κηδεῖαν τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ αὐτοῦ, δ.ὅτι ἀπεφάσισε ν' ἀποθάνῃ καὶ νὰ θέσῃ τέρμα διὰ τοῦ θανάτου του, εἰς τὴν κατάρχην τὴν περκαλουθοῦσαν τὴν οἰκογενεῖάν του. Εἰς μάτην ὁ χορὸς τὸν ὑπενθυμιζει ὅτι ὀφεί-λει εἶνα μονάρχη εἰς τὴν χώραν ἐκείνην τὴν ὀρρηκὴν, ἀφοῦ τῇ ἀφῆρεσε τὸν ἄλλον. «Πρέπει πρῶτον, ἀποκρίεται ὁ Δὸν Καῖ-σαρ, νὰ ἀποδώσω τὸ χρέος μου εἰς τοὺς θεοὺς τοῦ θανάτου. Εἰς ἄλλος θεὸς ἢ φροντίστη περὶ τῶν ζώντων.» Τότε ἡ Ἰσχυ-έλλα, εἰς φυσικὴν καὶ ὑστάτην συγκίνη-σιν, μαθοῦσα ὅτι ὁ υἱὸς τὸν ὁποῖον κατη-ράσθη θέλει νὰ φονευθῇ, ἐπνύρχεται νὰ τὸν ἱκετεύσῃ νὰ ζήσῃ· ἀποσύρει τὴν ἀράν της. «Μήτηρ, λέγει, δὲν δύναται νὰ κα-ταραθῆ τὸν υἱόν, τὸν ὁποῖον ἔφερον εἰς τὸ στῆθός της καὶ ἀνέθρεψε μετ' ὀδύνης. Ὁ θεὸς δὲν ἀκούει τὰς ἀσεβεῖς αὐτὰς εὐχὰς· ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν λαμπρῶν θόλων ἐπανα-πίπτουσι πλήρεις δακρύων. Ζῆθι, υἱέ μου! προτιμῶ νὰ βλέπω τὸν δολοφόνον τοῦ υἱοῦ μου ἢ νὰ θρηνῶ ἀμφοτέρους.» Ὁ Δὸν

Καῖσαρ εὐχαριστεῖ τὴν μητέρα του διὰ τὰς παρακλήσεις της, αἵτινες ἐξισοῦνται μὲ συγγνώμην· τὴν ὁ θάνατός του θὰ ἦναι γλυκύτερος, διότι πάντως ἀπεφάσι-σε ν' ἀποθάνῃ. «Ὅταν ἡ αὐτὴ κηδεῖα ὀξ ἐνώσῃ τὸ θῦμα καὶ τὸν φονέα, ὅταν ὁ αὐτὸς τάφος θὰ ἐγκλείσῃ τὴν κόριν των ἢ κατάρχα σου θ' ἀφοπλισθῆ καὶ δὲν θ' ἀ-ποχωρισθῆς τοῦ λοιποῦ τῶν δύο σου υἱ-ῶν. Τὰ γεόμενα τῶν ἑφ' ἀμ.ῶν σου δά-κρυα θὰ βεῦσωσιν ἐπίσης δι' ἀμφοτέρους. Ὁ θάνατος εἶνε πανίχυρος σου δικλα-κτής· τότε ἡ θερμὴ ὀργὴ κατασβέννυται, τὸ μίσος καταπραῦνεται, τὸ γλυκὺ ἔλεος, ὑπὸ τὴν εἰκόνα ἀδελφῆ, θρηνεῖ, θλίβον εἰς τὴν ἀγάλην τοῦ τῆ- νεκρῶν κέλπην. Μὴ μ' ἐμποδίζῃς λοιπὸν, μήτέρ μου· ἄφες με νὰ κατέλθω τὸ μνήμα καὶ νὰ καθη-συχάσω τὸ πεπρωμένον.»

Τί νὰ ἀντισταθῆ εἰς ἐκείνην τὴν ἀπελ-πισίαν, ἣτις ἐν τῷ θανάτῳ ζητεῖ τὸν ἐξι-λασμόν καὶ τὴν συγγνώμην; Ἐν τελυ-ταῖον καταφύγον μένει εἰς τὴν ἀπέλπι-δα ἐκείνην μητέρα. Προσκαλεῖ τὴν θυγα-τέρα της, τὴν Βεατρίκην ἐκείνην τόσον ἀπαισίως ἀγαπηθεῖσαν ὑπὸ τῶν δύο της ἀδελφῶν, καὶ τῇ ζητεῖ νὰ συγχωρήσῃ τὸν φονέα τοῦ ἐραστοῦ της· τί λέγω; νὰ τὴν ἱκετεύσῃ νὰ ζήσῃ. Ἀλλὰ καὶ ἡ Βεατρίκη αὐτὴ θέλει ν' ἀποθάνῃ· θέλει νὰ πραῦνη τὴν Ἐριννῶν τὴν ἐπαπειλοῦσαν τὴν οἰκογε-νεῖάν των. Λόγοι μᾶταιοι ἀπατῶσι τὸν Δὸν Καῖσαρα ἐραστὴν ἔτι καὶ ζηλότυπον καὶ μετὰ τὸ ἐγγλήμα του: «Ὅχι, λέγει πικρῶς· ἡ Βεατρίκη θέλει νὰ συνενωθῆ μετ' ἐκείνου τὸν ὁποῖον ἠγάπα.

ΒΕΑΤΡΙΚΗ.

«Ὡ θανεῖς τὴν κόριν τοῦ ἀδελφοῦ σου;

ΔΟΝ ΚΑΙΣΑΡ.

«Ζῆ εὐδύμων αὐτός, ἀφοῦ τὸν θρηνῆς σύ. Ἐγὼ καὶ ζῶν θὰ ἦμαι νεκρὸς μέσῳ τῶσων ζώντων.

ΒΕΑΤΡΙΚΗ.

«Ὡ ἀδελφέ μου!

ΔΟΝ ΚΑΙΣΑΡ, μετὰ παθητικῆς ἐκρηγίσεως.

« Ἀδελφὸ μου, δι' ἐμὲ κλαίεις ἀλη-θῶς;

ΒΕΑΤΡΙΚΗ.

«Ζῆθι διὰ τὴν μητέρα μας!

ΔΟΝ ΚΑΙΣΑΡ, ἀπισθοχωρεῖ.

« Διὰ τὴν μητέρα μας;

ΒΕΑΤΡΙΚΗ, κλίουσα πρὸς α' τὴν.

« Ζῆθι δι' ἐκείνην καὶ περκαγῆρε τὴν ἀδελφὴν σου.

Ο ΧΟΡΟΣ.

« Ἐνικήθη· δὲν ἠδυνήθη ν' ἀντιτῆ εἰς τὰς συγκινητικὰς παρακλήσεις τῆς ἀδελ-φῆς του. Μῆτερ ἀπερηγόρητε, ἀνοιξε πάλιν τὴν καρδίαν σου εἰς τὴν ἐλπίδα. Ὁ ἀ-ζήσῃ σοὶ μένει ὁ υἱός σου.

ΔΟΝ ΚΑΙΣΑΡ, στρεφόμενος πρὸς τὸ νεκροκράββατον τοῦ ἀδελφοῦ του.

« Ὅχι, ἀδελφέ μου, δὲν θέλω νὰ σοὶ ὑποκλέψω τὸ θῦμά σου. Εἶδον χυνόμενα δάκρυα καὶ δι' ἐμέ. Τώρα εἶμαι εὐτυχής· σὲ ἀκολουθῶ. »

(Πλήττεται δι' ἐγγχειριδίου καὶ πί-πτει νεκρὸς εἰς τοὺς πόδας τῆς ἀδελφῆς του, ἣτις ῥίπτεται εἰς τὴν ἀγάλην τῆς μητρός της).

Ὁ θάνατος τοῦ Δὸν Καῖσαρος εἶνε συγ-κινητικὸς ὅσον καὶ ὑψηλός. Τῷ ἐδόθη ἡ συγγνώμη τῆς μητρός του, ἡ ἀδελφῆ του τὴν ἱκετεύσει, τὸν παρηγόρησεν ἠδύνατο νὰ ζήσῃ. Ἀπέθανεν ἐν τούτοις, διότι ἐ-φόνευσεν, διότι ὁ δολοφόνος ὀφείλει νὰ ἐκ-πνεύσῃ· ἀλλ' ἀπῆλαυσεν ἐν τῷ θανάτῳ του βλῶν τῶν αἰσθημάτων, τὰ ὁποῖα ἀρ-νεῖται ν' ἀπολάσῃ ἐν τῇ ζωῇ του. Θνή-σκει ἀγαπώμενος καὶ θρηνούμενος· πρὸ πάντων, καὶ τούτο εἶνε τὸ ὁποῖον ὀρ-μῶς ἐπιποθεῖ κατὰ τὰς τελευταίας στιγ-μάς του, ἀποθνήσκει συνδικλασσομένο· μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ συν-δικλασσομένος διὰ τοῦ θανάτου του αὐ-τοῦ, ὅστις εἶνε ἐξίλασμός καὶ ἀποδοκιμα-σίς τῆς ὀργῆς του. Ἀναμφισβόλως μεγα-λειτέρα καὶ βραύτερα ἐξίλασις θὰ ἦτο

τὸ νὰ ὑπομείνῃ τὴν ζωὴν, καὶ νὰ ἐπικνω-
θῶσιν τὸ κκκὸν διὰ μετανοίας αὐτηρᾶς, ἢ
ἐν μονατηρίῳ, ἢ ἐν τῇ βασιλικῇ ἐξου-
σία ἀφιερωμένη εἰς τὴν ἀνακούφισιν καὶ
τὴν ἀχαριστίαν τοῦ λαοῦ. Ἡ λύσις θὰ
ἦτο χριστιανικωτέρα· ἀλλ' ὀλιγώτερον
δραματικῆ, διότι δὲν ἤθελεν ἐκπληρωθῆ
ὑπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ· μας καὶ δὲν θὰ ἐτε-
λείονεν μετὰ τοῦ δράματος. Ὅπως δὴ-
ποτε, ὁ θάνατος τοῦ Δὸν Καϊσαρ, μᾶς
ἐμπνέει συγκίνησιν βρεϊαν καὶ εὐγενῆ·
μᾶς κλαύσει, μᾶς παρηγήσει θλιβερώς,
ὅπως αἱ ἀληθεῖς καὶ γενναῖαι παρηγορίαι.

Παρὰ τὸ γενικὸν τοῦτο αἶσθημα, τὸ
καλὸν καὶ γενναῖον, πόσα ἄλλα ὑποκρύ-
πτονται ὑψηλὰ καὶ βαθέα! Δὲν εἶνε αἰ-
σθήματα ἔρωτος καὶ ζηλοτυπίας, ἐν πα-
ραδείγματι, ὅσα ὁ Δὸν Καϊσαρ διατρέχει
πρὸς τὴν ἀδελφὴν του μέχρι τῶν τελευ-
ταίων του στιγμῶν; Πῶς! Καθ' ἣν στιγ-
μὴν ἡ μήτηρ του τὸν καταρᾶται ὡς ἀδελ-
φικτίνον, ὁ Δὸν Καϊσαρ καλεῖ παρ' αὐτῷ
τὴν ἀδελφὴν του, θέλουσιν ν' ἀκολουθήσῃ
τὴν μητέρα της καὶ τῇ λέγει:

α Μαινέ, ἀδελφὴ μου· μὴ μ' ἐγκατα-
λίπῃς οὕτω. Διότι ἡ μήτηρ μου μὲ κα-
ταρᾶται, τὸ αἷμα τοῦτο ζητεῖ ἐκδίκησιν
κατ' ἐμοῦ, ὅλος ὁ κόσμος μὲ καταδικά-
ζει! Σὺ κἄν μὴ μὲ καταρασθῆς, ἀπὸ σὲ
δὲν δύναμαι νὰ ὀυμείνω. (*Ἡ Βεα-
τρίκη ῥίπτει ἐν βλέμμα ἐπὶ τοῦ νεκροῦ
Δὸν Μαρουήλ*). Δὲν εἶνε ὁ ῥυστῆς σου
αὐτός, τὸν ὁποῖον ἐφόευσας, εἶε ὁ ἀδελ-
φός σου καὶ ἀδελφός μου. Ὁ νεκρός δὲν
σοὶ ἀνήκει πλειότερον τοῦ ζῶντος, κ' ἐγὼ
εἶμαι μᾶλλον ἀξίως ἐλέους, διότι αὐτός
ἀπέθανεν ἄγνος, κ' ἐγὼ εἶμαι ἔνοχος. (*Ἡ
Βεατρίκη κλαίει*). Κλαύσει τὸν ἀδελφόν
σου· θὰ κλαύσω μαζὶ σου, κ' ἔτι πλέον,
θὰ σ' ἐκδικήσω. Ἀλλὰ μὴ θρήνηι τὸν
ἐραστήν σου· δὲν ἐπιμένω νὰ δωρῆς τοι-
αύτην προτίμησιν εἰς τὸν θανόντα».

Ποῖον πρωτοφανές μίγμα αἰσθημάτων
βαρέων καὶ λεπτῶν! Πῶς! Ζηλότυπος
ἀκίμη, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἀπελπισίᾳ του!
Ζηλοτυπία, κατ' ἐμὲ ὄλω; εὐφυῆς καὶ αἰ-
σθηματικῆ, ἣτις ἀποβλέπει μόνον εἰς τὸ
ν' ἀγαπᾶται ὡς ἀδελφός, ἐνῶ ἐνθυμῆται
ἐν τούτοις ὅτι ἡ Βεατρίκη θρηνεῖ ἄλλως
τὸν ἄλλον του ἀδελφόν, ὑπερ δὲν δύνα-
ται νὰ ὑπομείνῃ. Ἰνωρίζω κελῶς, ὅτι

ὅσον μένει ἐκ τοῦ ἀνθρώπου, μένει ἐν
αὐτῷ τὸ πάθος, καὶ ὁ Δὸν Καϊσαρ, ἀπελ-
πισ καὶ καταραμένος, δύναται νὰ ἐνθυμῆ-
ται ὅτι ἡγάπησε τὴν ἀδελφὴν του κ' ἐκαί-
νη ἡγάπη ἄλλον· ἀλλὰ καθὼς εἰς τὸ σῶμα
οἱ μεγάλοι πόνοι ἀποπνίγουν τοῦ, μικροῦς,
οὕτω καὶ ἐν τῇ ψυχῇ αἱ ἀγαθὴ καὶ με-
γάλαι σκέψεις ὀφείλουσιν ἐπίσης ν' ἀποδιώ-
ξωσι τὰς μικράς. Ὁ Vendôme, μετὰ τὸ
ἐγκλημὰ του καὶ τὴν μετάνοιαν, δὲν εἶνε
πλέον ἐραστής οὐδὲ ζηλότυπος· παραχωρεῖ
τὴν Ἀδελφίδα εἰς τὸν ἀδελφόν του Ne-
mours, τιμωρεῖται. Ὁ Δὸν Καϊσαρ οὐδέ-
ως θέλει νὰ τιμωρηθῆ· θέλει, ἔτι πλέον,
νὰ συνδιαλλαχθῆ, νὰ ἐνωθῆ διὰ τοῦ αὐ-
τοῦ θανάτου μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ
νὰ ἐκπνεύσῃ οὕτως τὸ μυριῶν ἀδελφικὸν
μῖσος. Ἴδού γενναῖα ἰδέα, μὴ συνάδουσα
εἰς τὰς εὐτελεῖς περιστροφὰς τῆς ζηλο-
τυπίας.

ΕΥΓ. Γ. ΖΑΛΟΠΩΣΤΑΣ.

ΛΟΥΪΖΑ ΚΟΛΛΕ,

Μεταξὺ τῶν συγχρόνων ποιητῶν τῆς
Γαλλίας κατέχει οὐκ εἰκαταφρόνητον θέ-
σιν ἡ Κυρία Λουίζα Κολλέ, ἣν ἐπιλοξένη-
σε πρὸ δύο ἐτῶν ἡ πόλις τοῦ Περικλέους,
προβεβηκυῖα μὲν ἤδη τὴν ἡλικίαν, διατη-
ροῦσα ὅμως τὴν ζωηρότητα τῆς φαντα-
σίας, ὡς φαίνεται ἐκ τινῶν τελευταίων
ποιητικῶν ἔργων αὐτῆς. Ἐνομίσχμεν δὲ
καλὸν νὰ καταστήσωμεν γνωστὴν τὴν
κυρίαν ταύτην εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀνα-
γνώστας, οὐ μόνον δι' ἣν κατέχει ἐν
τῇ φιλολογικῷ κόσμῳ περιφανῆ θέσιν,
ἀλλὰ πρὸ πάντων διότι ἐμφερεῖται ὑπὸ
ἀκριφῶν φιλελληνικῶν αἰσθημάτων, ὡς
ἀποδεικνύει τὸ ὑπὸ τῆς ἀκαδημίας στε-
φθὲν ποίημα αὐτῆς *Ἡ Ἀκρόπολις τῶν
Ἀθηναίων*.

Ἡ Κυρία Κολλέ ἐκ πατρὸς Revoil,
γόνου ἀρχαίας οικογενείας μεγάλῃ ἐν
Προβιγγίᾳ ἐξασκούμενῃ ἐπιβόρῃ, ἐγεννήθη
εἰς Αἰξ καὶ ἀνετρέφη ὑπὸ τῶν θείων της
ἐν τῇ ἐξοχικῇ οἰκίᾳ τῆς Σερβάνης.

Ἐν τῇ μικρᾷ αὐτῆς ἡλικίᾳ ἦν θαυμα-
σίως ὠραία, νοσημονεστάτη, πλήρης χά-
ριτος καὶ ἀγαθότητος. Λέγοντες ἀγαλό-
τητος δὲν ἐννοοῦμεν καὶ γλυκύτητος, διότι

ἡ Κυρία Κολλέ ἦν ζωηρὰ καὶ ἱρμητικῆ,
διὸ αἱ προσφιλεῖς αὐτῇ συγγενεῖς τὴν ἐ-
μέμφοντο διὰ τὸ ἐλάττωμα τοῦτο, προ-
σθέτουςαι μετὰ τρυφερᾶς ἐπεικειάς.

— Τί νὰ γείνη; δὲν ὑπάρχει ἀδάμας
ἀνευ κλίδος.

Μετὰ πολλοῦ ζήλου ἐπιδοθεῖσα εἰς τὴν
σπουδῆν, ἐγένετο ἐνωρὶς ἐγκρατής τῆς
Λατινικῆς γλώσσης, ὅπερ ἀργότερον συν-
ετέλεσεν ὅπως ἐξοικειωθῆ μετὰ τῶν ἀρ-
χαιῶν ποιητῶν καὶ ἀναπτύξῃ τὴν πρὸς
τὴν ποίησιν κλίσιν αὐτῆς. Αἱ πρῶται ἐπι-
τοῦ Παρνασσῦ ἐκδρομαὶ αὐτῆς οὐδόλως
εὐχαρίστησαν τὰς θείας της, αἵτινες πε-
ριπαίζουσαι τὴν ἀνεψιάν των διὰ τὴν
στιχογραφικὴν αὐτῆς; μανίαν, τῇ ἐπιθύρι-
ζον: «Ἵπαγε, τέκνον μου, νὰ τοποθε-
τήσῃς τοὺς στίχους σου· θὰ μάθῃς μετ'
οὐ πολὺ ὅτι τὸ ζῆν εἶναι ἐπιζῶ λόγῳ!
— Πιθανόν ὅταν δὲν τὸ ποιητήσῃ τις,
ἀπεκρίνετο μειδιῶσα ἡ Λουίζα, ἣτις εἶχε
γεννηθῆ γυνισία κόρη τοῦ Ἀπόλλωνος. Ὁ
ῥευσμασμός ἐκυμαίνετο ἀπαύστως περὶ τὴν
χαρίεσσαν ξανθὴν αὐτῆς; κερκλὴν τὸ ἰ-
δανικὸν ἔβαλλεν ἐν τῇ ψυχῇ της καὶ ὁ
ῥυθμός ἐβρυχάλε αὐτὴν διὰ τῶν μελωδι-
κῶν αὐτοῦ τόνων. Βεβαιοῦσιν ὅτι δωδε-
κάετις εἶχε πολυάριθμα χειρόγραφα δυ-
νάμενα ν' ἀποτελέσωσιν ὀγκώδη τόμον
βιβλίου, αἵτινα ἐπολλυπλασιαζόντο καθό-
σον ἡ Λουίζα ἀξέχνατο. Πάντες οἱ νεαρὸι
γείτονες της ἐγένοντο ἐρασταὶ αὐτῆς; εἰς
μάλιστα τούτων, ἦκιστα εὐειδέης ἀπώ-
λετο ἐκ τοῦ πρὸς αὐτὴν ἔρωτός του. Κα-
τὰ δὲ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς ζωῆς
τοῦ ἔγραψεν ἐπιστολὴν πρὸς τὴν Λουίζαν
πλήρη βεβαιῆς μελαγχολίας καὶ παρεκάλει
αὐτὴν νὰ δεχθῆ ἀνθὴ τινὰ εἰς ἀνάμνησιν.
Τὸ πάθος τοῦτο ἐνεποίησε ζωηρὰν αἰ-
σθησιν εἰς τὴν ψυχὴν τῆς Λουίζας, ἣτις
ἐκλυσε τὸν νεκρὸν καὶ διετήρησε τὰ ἀνθὴ
του. Εἰς τὴν ἀνάμνησιν δὲ ταύτην ὀρεῖλε-
ται ἐν τῶν τρυφερωτέρων αὐτῆς ποιη-
μάτων.

Ἐν ἡλικίᾳ δεκαεπτὰ ἐτῶν καταλιποῦ-
σα τὴν Προβιγγίαν μετέβη εἰς Παρισίους
καὶ κατώκησε παρὰ τινι συγγενεῖ της.
Τὴν ἐπέουσαν τῆς ἀφίξεώς της παρουσιά-
σθη εἰς τοὺς διευθυντὰς τῶν ἐπιθεωρήσεων,
ἔφερε τοὺς στίχους της εἰς τοὺς δημοσιο-
γράφους καὶ μετ' οὐ πολὺ ἡ ἀκτινωδὸς

αὐτῆς καλλονὴ, τὰ κατακτητικὰ θύλα-
τα κατέβαλον πάντα τὰ πρὸ αὐτῆς προ-
σκύμματα.

Ἡμέραν τινὰ ἐνῶ ὁ συντάκτης τοῦ
«Καλλιτέχνου» [Artiste] Κυρ. Ρικούρι
συνωρίσει ἐν τῷ γραφείῳ του μετὰ τοῦ
Λουδοβίκου Boulangier βλέπει εἰσεργα-
μένῃ τὴν κυρίαν Revoil. Οἱ δύο φίλοι
ἀγῆθησαν ἐκπληκτοὶ διὰ τὴν ὀρασίαν ταύ-
την ἐπισκεψίαν· ὁ δὲ κύριος Ρικούρι
προσέφερεν αὐτῇ κάθισμα. Ἡ Λουίζα
τῷ παρουσίασε μικρὸν ῥηκείλλον διὰ κυκ-
νῆς περιωδημένον σι ταινίας:

— Εἶναι ὀλίγοι στίχοι μου, τῷ εἶπεν,
εὐχαριστεῖσθε νὰ ῥέψῃτε ἐπ' αὐτῶν ἐν
βλέμμα;

— Εἶχα ἔτιως κυρία καὶ μέσως μᾶ-
λιστα, εἶπεν ὁ Ρικούρι.

Λαμβάνει τὸ χειρόγραφο, τὸ ἀνοίγει
καὶ κατ' ὄργας μὲν ἀναγινώσκει σιγᾷ
δύο τρεῖς στροφάς, ἔπειτα ὅμως ἐνθουσια-
ζόμενος καθ' ὅσον προὔχεται εἰς τὴν ἀνά-
γνωσιν, τελειώνει αὐτὴν μεγαλαφώνως καὶ
ἀναφωνεῖ:

— Ἀλλ' οἱ στίχοι οὗτοι εἶναι θαυμά-
σιοι, κυρία! Ἔχετε τὴν λυρικὴν ἐμπνευ-
σιν τοῦ Βίκτωρος Οὐγγὸ ὑπὸ μορφὴν ὀργυ-
τέραν καὶ σεβασωτέραν.

Ἡ Λουίζα εὐχαρίστησεν αὐτὸν, συγ-
κινήθεισα εἰς ἄκρον ἐκ τοῦ ἐπαύσιου του-
του, ἐν οὐδόλως περιμένει. Ἐννοεῖται ὅτι
ἡ ὑπερβολὴ δὲν λαίπει εἰς τοιαύτας περι-
στάσεις. Ἐν τούτοις ἡ Λουίζα στραφεῖσα
πρὸς τὸν κύριον Ricourt ὑπετραύλισεν:
αεὶρίσκετε τοὺς στίχους μου ἀξίους νὰ
καταχωρισθῶσιν εἰς τὸν «Καλλιτέχνην»;

— Μάλιστα, κυρία, ἀποκρίνεται ὁ ὀρ-
γισυντάκτης, εἰς βεβαιῶν ὅτι ὁ «Καλλι-
τέχνης» μένει ὑμῖν ὑπόχρεως, ἐπειδὴ δυ-
στυχῶς δὲν εἶναι ἱκανῶς πλούσιος ὅπως
πληρώσῃ αὐτοῦς κατ' ἀξίαν.

Ἐκ τῆς στιγμῆς ταύτης ὁ «Καλλιτέ-
χνης» ὑπῆρξε τὸ προνομιοῦχον θεσχυρι-
φυλάκιον ἐν ᾧ ἡ κυρία Λουίζα Revoil
ἐνεπέθεσε τοὺς ἐκλεκτοὺς μαργαρίτας τῆς
μούσικς της. Ἐσχετίσθη μετὰ πάντων
τῶν συντακτῶν τῆς ἐφημερίδος, πολυα-
ρίθμου πλειάδος συγγραφέων καὶ ζωγρά-
φων ἐν οἷς ὑπῆρχον οἱ Κύρ. Εὐγένειος Δε-
λακρά, ὁ Δελεκλούζ, ὁ βιβλιόφιλος Ιακώβ,
ὁ Champmartin καὶ ὁ Chenavard.

Κατόπιν ἐσχετίσθη μετὰ τῆς ὀγδοηκοντούτιδος περιφρνοῦς κυρίας Ῥεκαμιέ, ἥς κατέστη ἡ ἐγκάρδιος φίλη, δι' αὐτῆς δὲ μετὰ τοῦ Σατωβριάνδου καὶ τοῦ δουκὸς Ματθαίου Μονμορανσύ πρὸς τὴν δύσιν τοῦ βίου των ἐγγιζόντων.

Ἐν τινι συνανατροπῇ ἀπαρτιζομένη ἀπὸ τῶν εὐκλεῶν τούτων προσώπων ἠκουσεν ἡμέραν τινὰ τὴν τετραφώνιαν νέου τινὸς καλουμένου Ἰππόλυτου Κολλέ. Ἦ τε μορφὴ καὶ ἡ ἡλικία τοῦ μουσικοῦ τούτου ἐθελξαν τὴν καρδίαν τῆς. Ἡ κυρία Ρεκαμιέ μαντεύσασα τὸ μυστήριον, τῆς νεάνιδος συνενόηθη μετὰ τοῦ συγγραφέως τῶν *Μαρτίρων* περὶ συζέξεως τῶν δύο νέων, καί οὖν μάλιστα ὁ Ἰππόλυτος Κολλέ οὐχ ἤττον ἐρωτεύθει τὴν πολυθέλητην νεάνίδα, δὲν ἐτόλμα νὰ ἐκφρασθῆ ἐκ φόβου μὴ ἀπορριφῆ ἢ αἰτησίς του. Ὅτε δὲ παρὰ τοῦ Σατωβριάνδου ἤκουσεν ὅτι ἠδύνατο νὰ προτείνῃ αὐτήν, ἐθεώρησεν ἐκυτὴν τὸν εὐτυχέστερον τῶν θνητῶν.

Λί θεῖαι τῆς Λουίζας μαθοῦσαι τὴν περὶ γάμου ἀπόρριψιν τῆς ἔσπευσαν νὰ τὴν εἰδοποιήσωσιν ὅτι ἂν ἐνυμφεῦτο τὸν μουσικὸν ἤθελον ἀποκληρώσει αὐτήν. Ἀλλ' ἡ νεάνις οὐδεμίαν εἰς τὴν ἀπειλήν ταύτην δοῦσα προσοχὴν, ἐνυμφεῦθη τὸν ἐραστὴν τῆς. Λί θεῖαι ὅμως ἐτήρησαν ἀκριβῶς τὸν λόγον των. Ἐπίσης δὲ καὶ ὁ Κολλέ χάριν τῆς Λουίζας ἀπέριψε πρότις γάμου μετὰ πολλῶν μυριάδων φράγκων, προτιμήσας τὴν ἐργατικὴν αὐτοῦ θέσιν μετὰ γυναικὸς προσφιλοῦς. Τὰ προτερήματα τῆς Λουίζας καὶ ἡ μυθώδης αὐτῆς καλλονὴ ὑπερίσχυσαν τῶν δελεασμάτων τῆς τύχης.

Κατὰ τὸ ἔτος 1836 ἡ κυρία Κολλέ ἐδημοσίευσεν τὴν πρώτην αὐτῆς ποιητικὴν συλλογὴν ὑπὸ τὸν τίτλον *Ἀρθὴ τῆς Μεσημβρίας*. Ἡ ἀπρχὴ αὕτη παρῆλθε σχεδὸν ἀπρατίρητος. Ἐν τούτοις ἔν τισι κύκλοις τοῦ μεγάλου κόσμου ὅπου ὑπῆρχον δόκιμοι κριταὶ τῆς καλῆς ποιήσεως ἐδρέψατο πολλοὺς ἐπαίνους.

Κατὰ τὸ 1839 ἐδημοσίευσεν δεύτερον τόμον ποιήσεων ὑπὸ ἐπιγραφὴν *Penserosa* [σύννοου]. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐπιγραφὴν ἐξέδωκε τὴν *Νεότητα τοῦ Γκαίτε* κωμωδίαν ἑμμετρον μνηστικὸν καὶ τὸν δι' ἑβραίου Ἄμμα μίστε [πρὸς τὴν μητέρα

μου] ἐφ' οὗ ἀμειλίχτως ἐπέπεσεν ἡ κριτικὴ.

Μετὰ τοῦτο ἔγραψε ποίημα διὰ τὸν ποιητικὸν διαγωνισμὸν τῶν Παρισίων τῆς 30 Μαΐου 1839. Πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς προλεσμίας δὲν εἶχε γράψῃ οὐδ' ἐν ἡμίστιχον. Ἀλλ' αἰφνιδίως αἰσθάνεται ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς ἔρπουσιν τὴν φλόγα τῆς ἐμπνεύσεως, λαμβάνει τὸν κάλυμνον καὶ συγγράφει τὸ ποίημά της, τὸ *Μουσεῖον τῶν Βερσαλλιωῶν*. Τὸ ποίημα τοῦτο οὐ μόνον ἐστέρφη, ἀλλὰ κατ' ἐξίρρεσιν τὴν φράσιν ταύτην ἐδιπλασίασαν τὸ γέρας. Τὸ *Μουσεῖον τῶν Βερσαλλιωῶν* περιέχει ὠραιότατους στίχους. Ἐν συνόλῳ δὲν δύναται τις νὰ ψεῖρῃ τι καὶ ἡ αὐστηροτέρα κριτικὴ μόλις ἤθελεν εὑρεῖ ἐλείψεις τινὰς ἐν ταῖς λεπτομερείαις ἐκ τῆς ταχύτητος μεθ' ἧς συνετάχθη.

Τὸ 1841 ἐφάνη ἡ *Νεότης* τοῦ *Μιραβώ* (*Jeunesse de Mirabeau*) ἐν πεζῷ λόγῳ γεγραμμένῳ εἰς ἣν ἡ κυρία Κολλέ δὲν δεικνύει μεγάλην δύναμιν συλλήψεως καὶ λόγου. Δυστυχῶς ὁ πεζὸς αὐτῆς λόγος οὐδεμίαν περιέχει τῶν ἐξισίων καλλονῶν τῶν στίχων τῆς. Ἐν τῷ πεζῷ σπανίως ἐξίρρεται τοῦ μετρίου, ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι δύταται τις νὰ ὀμιλήσῃ τὴν γλῶσσαν τῶν θεῶν γράφων συγχρόνως λίαν κακῶς τὴν τῶν ἀπλῶν θνητῶν.

Ἡ κυρία Κολλέ εἶναι δημοκράτις τῆς παλαιᾶς ζύμης. Ὁ ἐνθουσιασμὸς τῆς εἶναι ἀπειρος διὰ τὰς περιφρήτους γυναῖκας αἰτινες ἔπαιζαν μέρος τι ἐν τῷ δράματι τοῦ 1793.

Μαθοῦσα ὅτι χωρικός τις κατέχει μεγαλοπρεπῆ εἰκόνα τῆς δικτήμου δημοκράτιδος καὶ δολοφόνου τοῦ Μαριὰ Καρλόττας Κορδαί, προῖόν τῆς γραφίδος τοῦ ἐξόχου Δαυὶδ, ἐπισκέπτεται παρρηχῆμα αὐτὸν καὶ κατορθώνει νὰ ἴδῃ τὴν εἰκόνα τῆς στωϊκῆς δημοκράτιδος. Ἡ Καρλόττα εἶναι ἐξωγραφισμένη με ὑποκάμισον ἐρυθρὸν ἐν τῇ στιγμῇ καθ' ἣν ἀναβαίνει τὸ ἰκρίωμα.

Βιαία συγκίνησις καταλαμβάνει τὴν κυρίαν Κολλέ, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ὑγραίνονται καὶ αὐθημερὸν ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν τῆς εἰκόνης συντάσσει ἐν τῶν θαυμασιωτέρων αὐτῆς ποιημάτων τὴν *Καρλότταν Κορδαί* ἑμμετρον δραματικὴν εἰκόνα, ἧς μεγάλ-

λην περιεποίησε δόξαν τῇ ποιητρῇ. Μετά τινος μηνῶς ἔγραψε τὴν *Kyrlan* Ῥολάνδου ἕτερον ὁμοειδὲς δοκίμιον.

Κατὰ τὸ 1842 ἡ ποιητικὴ δόξα τῆς Λουίζας εὐρίσκετο ἐν τῷ ἀπογαίῳ αὐτῆς. Εἰς τῶν φίλων τῆς λίαν πλούσιος καὶ ἐνθουσιώδης ἐξέδοτο μετὰ πολλῆς τυπογραφικῆς πολυτελείας τὰ ποιητικὰ ἔργα τῆς Θελατικῆς ποιητρῆς. Ἐκ τῆς ἐκδόσεως ταύτης μόνον 25 ἀντίτυπα ἐξετυπώθησαν ἃ διενεμήθησαν ταῖς ἐστερμύνας κεφαλαῖς καὶ εἰς 6—7 πρόσωπα τῆς ὑψηλῆς τάξεως. Οἱ ἡγεμόνες ἀπέδειξαν τὴν εὐγνωμοσύνη των διὰ πολυτελῶν δώρων. Μόνος ἐκ πάντων ὁ Βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Φίλιππος δὲν διεκρίθη ἐπὶ πολὺ μεγάλη γενναύτητι ἀποστείλας αὐτῇ χρυσοῦν μόνον νομισματόσημον.

Ἡ Κυρ. Κολλέ τὸ δεύτερον συμμετέσχε τοῦ ποιητικοῦ ἀγῶνος τοῦ 1843 ὅτε αὐτῆς ἔλαβε τὸ γέρας. Ἡ ἀκαδημία τῶν Παρισίων εἶχε προτείνει ὡς θέμα τὸ *Μνημεῖον τοῦ Μολιέρου*. Ἡ Κυρία Κολλέ ἠσθένη, οὐδόλως δ' ἐσκέπτετο νὰ συναγωνισθῆ ὅτε ὁ Βερανζέ ἤλθε πρὸς ἐπίσκεψίν τῆς. Συμπετόντος τοῦ λόγου περὶ τοῦ συγγραφέως τοῦ *Μισανθρώπου* ὁ γηραιὸς ἄσματογράφος ἐποίησε τὸν διάλογον διὰ τοσούτῳ ὀρθῶν σκέψεων, λεπτῶν καὶ πνευματωδῶν παρατηρήσεων, ὥστε εὐθὺς μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του ἡ ἀσθενὴς ἠλεκτρισθεῖσα ἐγκατέλιπε τὴν κλίνην ὅπως γράψῃ τὸ ποίημα.

Τὸ *Μνημεῖον* τοῦ *Μολιέρου* εἶναι ἀξιολομαστότερον τοῦ *Μουσεῖου τῶν Βερσαλλιωῶν*. Γεγραμμένον ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους μετὰ θερμότητος καὶ δυνάμεως λόγου, ζωγραφίζει λαυμασίως τὸν χαρκατῆρα τοῦ ἀθανάτου ποιητοῦ καὶ τὰς διαφόρους φάσεις τοῦ βίου του.

Ἐν τούτοις ὁ συζυγικὸς βίος τῆς Κυρ. Κολλέ δὲν ὑπῆρξε πάντοτε ἀνεφελος καὶ καθαρὸς, ἀλλ' εἶχε τὰς βυβλάς καὶ τὰς τρικυμίας του. Ὁ Ἰππόλυτος ἐλέπων τὰς εἰς τὴν σύζυγον αὐτοῦ πανταχόθεν ἀποδιδόμενας τιμὰς ἐκυριεύθη ὑπὸ σφοδροῦ ζηλοτυπίας αἰσθήματος, ὅπερ ἰδίως ἦν ἡ πρωτίστη τῶν διενέξεων αὐτῶν ἀφορμὴ. Μεταξὺ αὐτῶν δὲν ὑπῆρχε πλέον ἡ ἀμοιβαία ἐμπιστοσύνη, ἀγάπη καὶ τρυφερότης.

Ἐσπέσαν τινὰ ἐν τῇ ἀποθνήσκῃ τῆς Κυρ.

Κολλέ ἐγένετο λόγος περὶ μαγνητισμοῦ. Ὡς πανταχοῦ ἡ ὀμήγηρις διγρείτο εἰς φαυλικούς καὶ ἀπίστους.

— Καλὰ, βέλω νὰ σὰς καταπέσω! εἶπε πρὸς τοὺς τελευταίους τούτους εἰς τῶν μαθητῶν τοῦ βαρώνου Dupolel. Εὐαρεστηθῆτε νὰ προσκαλέσητε εἰς τὴν αἴουσαν τὴν Θαλαμηπόλον ἧτις ἔλαβε τὸν ἐπενδύτην μου ἐν τῷ προθαλάμῳ. Καθ' ὅσον ἐνόησα ἐκ τῆς κατασκευῆς τῆς δύναται νὰ εἶναι λίαν ἐπιδεικτικὴ.

Προσκαλοῦσιν ἀμέσως τὴν θαλαμηπόλον, εὐρωστον καὶ ζωηρὰν νεάνίδα ἧτις ἐν τῇ πρώτῃ ἀποπειρᾷ κοιμᾶται. Τότε ἀποτείνουσιν αὐτῇ διαφόρους ἐρωτήσεις περὶ τοῦ αὐτοκράτορος τῶν Ῥώσων Νικολάου, περὶ Ἰβήρικου τοῦ Ε. καὶ περὶ τῶν κατοίκων τῆς Σελήνης.

— Ἐπιτρέψατε, εἶπεν ὁ Ἰππόλυτος, νὰ τὴν ἐρωτήσω μόνος μου.

Πλησιάσας πρὸς τὴν ὑποβάτιδα ἤρχισε νὰ τὴν ἐρωτᾷ ὡς ἀκούσθω:

ΕΡΩΤΗΣΙΣ

Διατί μένεις τρεῖς ὥρας ἐκτός, ὅταν ὑπάγῃς εἰς τὴν ἀγοράν;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

Λιότι ὑπάγω νὰ ἴδω τὸν ἐραστὴν μου!

ΕΡΩΤΗΣΙΣ

Τίς εἶναι ὁ ἐραστὴς σου;

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ

Μάγειρος.

Βεβαίως ὅ ἀπεκάλυπτε πολλὰ πράγματα ἐν ἡ Κυρία Κολλέ δὲν ἤθελε διακόψει τὴν ἐξακολούθησιν κρυφαῶς σου:

— Κύριε ἡ περὶ αἰτίς σου αὕτη εἶναι ἀναξιοπρεπὴς, δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀπισπᾶς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὰ μυστικὰ τῶν γυναικῶν.

Ταῦτα εἰπούσα ἐγκαταλείπει τὴν αἴθουσαν, κλείουσα βιαίως τὴν θύραν.

Οὐδέποτε αὕτη ἠδυνήθη νὰ νικήτῃ τὴν ὀρητικότητά τῆς φλογερᾶς αὐτῆς φύσεως. Ὅμοιαι σκηναὶ ἀνενοῦντο σχεδὸν καθεκρότην. Ὁ Βερανζέ ὅστις ἠγάπα πολὺ τὴν Κυρίαν Κολλέ, καὶ ὅστις τὴν

είχεν επωνυμάσει τὴν πατριωτικὴν αὐτοῦ Μοῦσαν, παρενέβαιναν εἰς τὰς ἐριδας τού-
τας καὶ διὰ μίαν ἐβδομάδα τὰς κατε-
πρόκει.

Τέλος ἔλαβεν χάριν ὁ ἀποχωρισμὸς
τῶν δύο συζύγων.

Ὁ Ἰπτόλυτος ἦτο χαρκατῆρος μελαγ-
χολικῆς, εἶχε φυσιογνωμίαν τραχεῖαν, καὶ
χρῆμα ἐλαίως. Πρὸ πολλοῦ ἐπασχεν ὑπὸ
στηθιακῆς ἀσθενείας. Καὶ τοὶ νέοι εἶχε
κυρτωθῆ. Ἰββάδιζε καὶ ἐλνεῖτο ἐπιπόνως
καὶ οἶονε ἀλγῶν. Ὅτε δὲ ἡ ἀσθένεια προ-
έβη εἰς τὸν ἔσχατον αὐτῆς, θαυμὸν ἡ Λου-
ίζα ἦτις λησμονήσασα τὰ πάντα μετέ-
βη ὕπῳ· δαψιλεύσῃ τὰς δεύτας περιποι-
ήσεις εἰς τὸν ἀτυχῆ αὐτῆς σύζυγον, κα-
τάρθωσε νὰ τὸν παραλάβῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ
της ὅτου τὸν ἐνοσήλευσε μετ' ἀγγελικῆς
ἀρροσιώσεως. Ἐν τούτοις ὁ ἀσθενὴς εἶχε
τὴν ἰδιοτροπίαν, κατὰ τὴν ἡμέραν μάλι-
στα τῆς ἀγωνίας του νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ
οἴκημα ὅπου κατοικεῖ ἀπὸ τῆς στιγμῆς
τοῦ ἀποχωρισμοῦ των.

— Γετέλεστο, μὴ τῷ ἀντιτείνης,
εἶπεν ὁ ἰατρός.

Ἀπὸ ὧρας μετὰ τὴν ἐν τῷ οἰκίματι
του μεταρράν του, ὁ Κ. Κολλέ ἀπέθικεν
ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς συζύγου του, ἦτις
τὸν ἐκλαυσεν εὐλακρινῶς καὶ ἐπλήρωσε τὰ
χρῆμα του. Ἐβραβεῖ δὲ πρὸς ἀνάμνησιν
του λίαν περιπεθεῖς στίχους, ἐν οἷς οἱ
ἀκόλουθοι: «Βλέποντες με διαβαίνουσαν
αμελικὰ ἐνδεδυμένην, λέγουσι, κρίνον-
τες ὡς κρίνουνσι τὰς γυναικας: τὸ πένθος
αὐτῆς ἐγκρύπτει τὴν ἐλπίδα. Τὴν ἐλπίδα.
«Σεις οἱ λαλοῦντες ἐμβλέψατε ἐν τῇ
ἀψυχῇ μου...»

«Ἰββάδιζον φαιδρὰ ἐπὶ τοῦ βραχίονός
αὐτοῦ ἐστηρικμένη διὰ μέσου τῶν ὑπὸ
αὐτοῦ δύναντος ἡλίου φωτιζομένων αἰγεί-
αρων· ἐπὶ τοῦ λόφου γέρον ποιμὴν
ἄβραε παλιὸν ἄσμα· εἰς τὸν ὀρίζοντα
ἀέριμαίνοντο ἡ Μεσόγειος.

«Πάντες οἱ ἀγνοῖ Ὀψαυροὶ ἐν ψυχῇ
«παρθενικῇ μυστηριωδῶς ἀπυθησαυρισθέν-
τες ὑπῆρξαν διὰ σέ· εὐλακρινεῖς, ὑπερη-
φάνεια, πίστις, πόνησις, ἀρώματα μυστη-
αριώδη, ἀ ἐν τῷ στίθῳ του διέχουσα.

«Βεβαίως ἡ εἰμαρμένη ἤθελε μᾶς προ-
αμειδιᾶ ἐν σὺ τῷ ἤθελες! τὸ γνωρίζεις
ἄθνη, ὅτε διὰ τοῦ θανάτου ἐνεβλάπτουσι

αὐτὴ τῇ καρδίᾳ μου ἦν ζῶν οὐδέποτε
«ἐνόησας.

«Δὲν σὲ κατηγορῶ· ἐνθυμοῦμαι μόνον
«καὶ κλαῖω· ἡ ψυχὴ τῶν τέκνων μου ἀνε-
«πειλε διὰ σοῦ· καὶ τοῦ παγετώδους στή-
«θους σου οἱ τελευταῖοι παλμοὶ ἐλέησιν
«ἡγεῖ δι' ἐμέ, μέχρι τοῦ θανάτου μου.»

Ἡ Λουίζα Κολλέ καὶ τοὶ θερμὴ δημο-
κράτις ἐλισθοδοτεῖτο ὑπὸ τῶν μοναρχι-
κῶν κυβερνήσεων. Ἰδίως ὁ διάσημος σο-
φὸς Βίκτωρ Κουζὲν ἔδειξε δι' αὐτὴν μέ-
γιστον ἐνδιαφέρον. Ἰπουργὸς ὢν κατάρ-
θωσε νὰ ἐπιτύχῃ δι' αὐτὴν ἰσόβιον σύν-
ταξιν μετρίαν μὲν κατ' ἀρχάς, ἀλλὰ κα-
τόπιον αὐξήθησιν, καὶ μέχρι πέρουσι, διό-
τι δὲν γνωρίζομεν τί ὑπὲρ αὐτῆς ἐπρα-
ξεν ἡ νέα δημοκρατικὴ τῆς Γαλλίας Κυ-
βέρνησις, ἀναβαίνουσαν εἰς 2000 φράγκα.
Εἶναι δὲ πολὺ δίκαιον ὅπως γυνὴ τοιαύ-
της ἀξίας λαμβάνει τῶν δέουσιν παρὰ
τῶν Κυβερνήσεων χρηματικὴν ὑποστήρι-
ξιν. Ὅταν μάλιστα ποιητῆς ἢ συγγρα-
φεὺς ὡς ἡ Κυρία Κολλέ δὲν ἔχῃ ἄλλη
πρῶσιαν, ἢ μόνον τὸν καλαμὸν της.

Κατὰ τὸ 1851 κατῆλθεν ἐκ νέου διὰ
τρίτην φορὰν εἰς τὸν ποιετικὸν ἀγῶνα.
Ἄλλ' οἱ ἀκαδημαῖκοι, ἐθεώρησαν τὸ ἔρ-
γον αὐτῆς ἀπαράδεκτον διότι ἔχων ὡς
τίτλον «ἡ Ἀποικία τοῦ Mettray» περιεῖ-
χεν ἰδέας κοινωνιστικὰς. Τὸ ἀκόλουθον
ἔτος, μεταβαλοῦσα μέρη τινὰ κακῶς ἡ-
χοῦντα ὑπέβαλεν ἐκ νέου καὶ ἔτυχε τοῦ
βραβείου.

Τετάρτην φορὰν ἐδρέψατο τὴν ποιητι-
κὴν δάφνην κατὰ τὸ 1854 διὰ τοῦ ποιή-
ματος ἡ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηῶν ὅπου
εἶχεν ἀριστώσει εἰς τὸν Ἀλφρέ δὲ Βουνύ.
Ἡ Κυρία Κολλέ ἐν τῷ ἔργῳ της τούτῳ
κατέβαλε πλείονα προσοχὴν. Ἐν αὐτῷ συν-
υπάρχει μεγαλεῖον καὶ ἀπλότης. Σχεδὸν
πάντες οἱ στίχοι φαίνονται πίπτοντες ἐκ
τοῦ καλάμου τοῦ Ἀνδρέου Σενιέρου.

Τινὲς ἀναισχύοντως φερόμενοι διέδωσαν
ὅτι ἡ Κ. Κολλέ ὀφείλει τὰς ἐπισήμους
αὐτῆς ἐπιτυχίας εἰς τὸν Κύριον Κουζέν.
Ἡ Λουίζα ἀπῆντησεν αὐτοῖς ὡς ἀκολουθῶσα.

«Τετράκις ἠγωνίσθη διὰ τὸ ποιητικὸν
γέρας καὶ τετράκις ἔλαβον αὐτό. Ἐπειδὴ
τὸ τοιοῦτον οὐδέποτε, εἰς οὐδεμίαν γυναι-
κα συνέβη, τὸ κοινὸν κατεπλάγη καὶ
τινες ἐκρύψασαν ὅτι ἐδόθη κατὰ χάριν.

Ἀπέκρουσα διὰ τοῦ μειδιάματος καὶ
ἤδη ἀποκρούω διὰ τοῦ λόγου τὴν ἰδέαν
ταύτην. Ὅσακις ἔλαβον τὸ βραβεῖον ἢ
προστασίαν ἐχαρηγῆθη αἰείποτε εἰς τὸ ἔρ-
γον καὶ οὐδέποτε εἰς τὸ πρόσωπον.»

Μετὰ τὴν τετάρτην αὐτῆς στέφιν
ἀνέκραξε.

«Δὲν σ' ἐπιζητῶ πλέον, σύγχρονος δόξῃ,
ἐταίρα ἔχουσα τὴν ὠρχὴν ὅβιν πλήρη τυ-
χαίων φιλημάτων, ἦτις ἀνοίγεις τὰς ἀγ-
κίλας πρὸς πάντας καὶ γυμνῇ τὸ στή-
θος ἐν τῇ κονίστρᾳ ἐπιδαψιλεύεις τοὺς
θερμούς· ἐναγκαλισμούς σου εἰς τοὺς ἀγύρ-
τας τῆς τέχνης.»

Ἐπὶ μακρὸν ὁ Ἀλφρέ δὲ Μυσσέ ὑπῆρ-
ξε φίλος τῆς Κυρίας Κολλέ. Ἐφάνετο ἐν-
νοῶν καὶ ἐνδιαφερόμενος ὑπὲρ αὐτῆς. Ἐκ
τούτου αὐτὴ ἐπωφελομένη ἀπεπειράθη
νὰ διορθώσῃ τινὰς τῶν ὀλεθρίων αὐτοῦ
ἔξεων καὶ ἰδίως τὴν τῆς οἰνοτοσίας. Δυσ-
τυχῶς ὁ ποιητῆς τῆς Ρούλλας ὑπῆρ-
ξεν ἀδιόρθωτος καὶ τούτου ἐνεκεν λίαν
ἐνωρίς ἡ Γαλλικὴ φιλολογία ἐστερήθη ἐ-
νὸς τῶν ἐξοχωτέρων αὐτῆς πνευμάτων.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη ἡ Κυρ.
Κολλέ περιήλθεν διήφορα μέρη πρὸς ἐξ-
σφάλισιν τοῦ Ὁριάμβου τῆς δημοκρατίας.
Αἱ σχέσεις της μετὰ τοῦ Γαριβάλδη καὶ
τὰ πρὸς τιμὴν τοῦ ἥρωος τῆς Καπρέ-
ρας δημοσευθέντα παρ' αὐτῆς βιβλία,
κατὰ τὴν ἔκφρασιν συμπατριώτου της
βιογράφου, δὲν εἶναι οἱ πρὸς τὴν δόξαν
ὠραιότεροι αὐτῆς τίτλοι. Μῆτις τινὰς πρὸ
τῆς ἐκρήξεως τοῦ Γαλλοπρωσικοῦ πολέ-
μου, μετέβη εἰς Ἀθήνας ὅπου διέμεινεν
ικανὰς ἡμέρας θαυμάζουσα τὸν ὠραῖον Ἑλ-
ληνικὸν οὐρανὸν καὶ τὰ καλλιτεχνήματα
ἐκεῖνα, ἀ διὰ στίγων ἀθανάτων ἐξύμνησεν.

Ἐξ Ἀθηῶν μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν
καὶ κατόκησεν εἰς Βεσδέκιον, χωρίον ἐκ τῶν
ὠραιότερων καὶ ποιητικωτέρων τοῦ Βο-
σπόρου. Τὰ κάλλη τοῦ Βοσπόρου ἠνάγκασ-
σαν αὐτὴν ν' ἀναλάβῃ τὴν λύραν της καὶ
ἀθανάτισῃ τὴν δι' αὐτῶν πορείαν της δι'
ἄσματος ἀποπνέοντος τὴν χάριν καὶ τὸ
μῦρον τῶν κατὰ τὴν ὠραῖαν ἐλείνην τοῦ
ἔτους ὠραν εὐωδιαζόντων ἀνθέων. Διότι
συντεθῆ κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1870. Κατὰ
πιστὴν δὲ μετάρρξιν τὸ ἄσματιον τοῦ-
το ἔχει ὡς ἀκολουθῶσι:

ΑΣΜΑΤΙΟΝ (Sonnet)

Βεσδέκιον.

«Ἐνταῦθα ἡ ψυχὴ καταλαμβάνεται ὑπὸ
οὐρανίας γαλήνης. Τὰ ὄρη πληροῦνται
ἀνεκφράστον ἀρωμάτων. Ὁ κυανὸς Βό-
σπορος βῆτι διὰ μέσου τῶν λόφων ἐν οἷς
ἀκτινοβολεῖ ἡ Εὐρώπη ἢ ἀπαστρέπτει ἢ
Ἀσία. Ἴσα: καλλίοναί ἀδελφοῦσι τὰς δύο
ὕχους· τὸ φῶς εἶναι μαγικὸν καὶ ὁ ἀήρ
ἀμβρόσιος. Ἡ ὑπερτάτη φύσις, ἀπερὶς
ποίησις, μεταδίδωσιν εἰς τὸ πέλας τὰς
ὕγεινάς αὐτῆς ἠδύτητας.

«Εἶνε ἡ ἀρχαία τρυφερὰ Κυβέλη, ἧς ὁ
ἔρωσ ἐπιρρώνουσι συγχρόνως καὶ θωπούει,
εἶνε ἡ ὑπογελωῖσα μήτηρ πρὸς πάντα ἀ-
πόκληρον, ἦτις ἐκ τῶν γονίμων αὐτῆς
κόλπῳ ἐπιγείει ὡς δίκτυον εἰς τὰς
συμφράς τοῦ σώματος καὶ τὴν ἀπελπι-
σίαν τῆς ψυχῆς τὴν ἀπειρον ἡσυχίαν τῆς
γαλήνης της.»

Εἰς τὸν πρὸς τὸν Βόσπορον τοῦτον χαι-
ρετισμὸν της ἀπῆντησε δι' ἑτέρου ὁμοειδοῦς
ἄσματος ὁ ἐν Νιζοχωρίῳ τῆς Κωνσταν-
τινουπόλεως διαμένων τότε πρόξενος τῆς
Ἑλλάδος κ. Πην. Μπατζάγκας, τὸ δὲ
ἄσματιόν του μεταφράσθαι Γαλλιστί ὑπὸ
τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρέσβειος κ.
Ἰραγκασῆ, ἀπεστῆλη αὐτῇ διὰ τοῦ ἐγγω-
ρίου ταχυδρομίου. Εἶχε δὲ ὡς ἑξῆς:

ΤΗ ΛΟΥΙΖΑ ΚΟΛΛΕ

Καὶ ἀδελφόνου ἔμειν τὰς δύο ἔχλας κάλλη,
Καὶ πνέει ὁ ἀήρ αὐτῶν μακάρων ἀμβροσίαν·
Ἡ φύσις μέχρις οὐρανοῦ ὑψεῖ τὴν φαντασίαν
Καὶ διὰ πέπλου μαγικοῦ τὰ πάντα περιβάλλει.

Καὶ ἐπιγείει δίκτυον εἰς τὴν ἀπελπισίαν
Τῶν ταλαιπώρων καρδιῶν Κυβέλης ἢ φύσις ἄλλη·
Ἄλλ' εἰς ὄργην καὶ δάκρυα τοῦ νοῦ τὴν γοητείαν,
Ἡ εἶς τῶν τυράννων μαι, Κολλέ, δὲν μεταβάλλει;

Φεῦ! τὸν Παράδεισον τῆς γῆς κατέχουσι Κενεβάλοι
Ἐχθροὶ τῶν φῶτων, τῶν τεχνῶν καὶ τῆς ἐλευθε-
ῶν ἡ καρδία δι' οὐδὲν καλὸν ἤμέγα πάλλει· [ρίαις

Εἶως ἐνεκῶν ὁ λαιὸς ἠρνεῖ τῆς ἱστορίας
Κ' ἡ γῆ βραχέισα μ' αἵματι μαρτύρων ἐδῶ θάλλει.
Καὶ ἡ Εὐρώπη, σιωπῶν πρὸς τέκνον τῆς Γαλλίας.

Δυστυχῶς ἡ ἀπάντησις αὐτῆ εὔρε τὴν
Κυρ. Κολλέ ἐν τῇ κλίτῃ ἐπικινδύνως ἀ-
θηνούσαν. Πρὶν δ' εἰσέτι ἐντελῶς ἰαθῆ ἐ-
πῆλθεν ὁ Γαλλοπρωσικὸς πόλεμος ὅστις
ἠνάγκασεν αὐτὴν νὰ ἐπιστρέψῃ τὴν ἐκ

Κω/πύλεως αναχώρησιν της. Ἡ δὲ διὰ τῆς ἐν Σεδάν ἐπονειδίστου ἤττης πτώσις τῆς Ναπολεοντείου δυναστείας, καὶ ἐπὶ τὸς τῆς Δημοκρατίας ἀνερίπισε τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ της μαραινόμενον πῦρ καὶ μετὰ νεανικῆς ζωηρότητος συνήνωσε τὰς πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ποθητοῦ αὐτῆ πολιτεύματος ἐνεργείας της. Ἀλλ' ἀράγε ἡ ἐπιτυχία θὰ στέψη τοὺς εὐγενεῖς καὶ πατριωτικοὺς αὐτῶν ἀγῶνας; Οὐδεὶς δύναται μὲν εἰσέτι νὰ προσέιπῃ, ἀλλὰ καὶ δὲν δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ ὅτι ἡ ἰδέα τῆς Δημοκρατίας μετὰ τὰ τελευταῖα συμβάντα ἐξετάσθη εἰς πολὺ εὐρύτερον κύκλον καὶ ὅτι ἂν ἤδη ἀποτύχῃ τοῦλάχιστον ἐν τῷ μέλλοντι θὰ δύνηται νὰ ἔχῃ ἀσφαλές τέραν καὶ διαρκεστέραν τὴν ἐπιτυχίαν.

Ἐσχάτως εἰς τὸ ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1871 φύλλον τῆς ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένης Γαλλιστί «Ἑλληνικῆς Ἀνεξυρτησίας» εἶδομεν εὐχαρίστως νέον ποίημα τῆς Κυρ. Κολλέ ἐπιγραφόμενον Vision, ἥτοι Ὀπτασία, εἰς ὃ μεθ' ἰκνήσας δυνάμεως λόγου καὶ φαντασίας ζωηρᾶς ἐκφέρει τὴν ἀγανάκτησιν τῆς εὐγενοῦς αὐτῆς καρδίας διὰ τὰ μετὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς ἐν Βερσαλίαις Κυβερνήσεως διαδραματισθέντα ὑπὸ τῶν ὀργάνων αὐτῆς ἐν Παρίσις, ἥτοι τὸν ἄνευ διακρίσεως φόνον γερόντων, γυναικῶν καὶ παιδιῶν, ἐγκληματιῶν μετὰ ἀθῶων. Τελευτᾷ δὲ διὰ τῶν ἐξῆς ὡραίων στίχων:

«Ὅταν, ὦ κοῦφοι Παρίσιοι, διαφωτίζονται τὴν νύκτα τὰ φαίδρᾷ θεάτρᾳ σου ὅπως σὲ ἀποσπάσωσιν ἐκ τοῦ βρῦνοντός σε πένθους, ὁ μέλας τότε οὐρανός σου δίκην ἀπειλῆς μεταβάλλεται εἰς αἱματηρὸν ἰδρώτα. Ἡ ἐρυθρὰ αὐτῆ λάμψις, ἐπικρεμαμένη τοῦ μετώπου σου ἰκτείνεται, ἀπαστράπτει καὶ κατεβροχοθίζουσα τὸ σκότος καταφλέγει τὴν ἔκτασιν τοῦ κατηφροῦς σου ὀρίζοντος. . .! Ἐπειτα διαιρεῖται εἰς μικρὰς τολύπας καὶ ἐξαφανίζεται. Ἡ λάμψις αὐτῆ εἶναι ἡ τῶν τρομερῶν χρονικῶν σου πορφύρα· εἶναι τὸ αἷμα τῶν τέκνων σου, ἃ δὲν ἐκλαυσας! καὶ ὅπου ἐγείρεται πρὸς σὲ ἐκ τοῦ βάθους τῶν μεγάλων λάκκων, οἵτινες κατέπιον τοὺς ἀπεγνωσμένους τοῦτους νεκρούς.»

Τὸ ποίημα τοῦτο φέρει ἡμερομηνίαν 3 Ἰουλίου 1871, ἀλλὰ δυστυχῶς συγχρό-

νως δὲν ἀναφέρεται καὶ ὁ τύπος εἰς ἃν ἐγράφη. Βεβαίως ὅμως δὲν δύναμαι νὰ εἶναι ἄλλος ἢ οἱ Παρίσιοι, ὅπου ὡς μανθάνομεν πρὸ πολλοῦ διατρέβῃ ἡ γεγραμμένη, ἀλλὰ πάντοτε θελκτικῆ καὶ ἠδύφωνος ἀηδῶν.

Σεπτέμβριος 1871.

P

ΙΔΙΟΤΡΟΠΙΑΙ

ΕΝ Τῇ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΣΤΙΓΜῇ ΤΗΣ ΖΩΗΣ.

Κρύπτε τοὺς βραχιονάς σου δευποσύνη.

Ἐπισημασθέντες τῆς κομητείας Yareh ἀποθανῶν κατὰ τὸ 1804 ἐκκληροδότησεν ἅπασαν τὴν περιουσίαν του εἰς τὴν μονογενῆ θυγατέρα του ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι αὕτη δὲν ἤθελε νυμφευθῆ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης. Προσέθετο δὲ ἐπὶ πλέον: «Ἐπειδὴ ἡ θυγάτηρ μου Ἄννα δὲν ἤκουσε μέχρι τοῦδε τὴν συμβουλήν μου ὡς πρὸς τὸ κατακρίτεον καὶ ἄτακτον ἔθιμον τοῦ νὰ ἐνδύεται ἀρίνουσα τοὺς βραχιονάς της γυμνοὺς μέχρι τοῦ ἀγκῶνος, ἡ θέλησίς μου εἶναι, ὅτι ἐν περιπτώσει καθ' ἣν αὕτη θὰ ἐμμείνη εἰς τὴν πρᾶξασιν ἐναντίον τῆς σεμνοπρεπείας τοῦ φύλου της; ὅλη ἡ ἀνωτέρω περιουσία σημειωθείσα καὶ προσδιορισθείσα διὰ τὴν μέλλουσαν ὑπαρξίαν της νὰ μεταβαινῇ εἰς τὴν μεγαλειότεραν τῶν θυγατέρων τῆς ἀδελφῆς μου Καρολίνας ἢ εἰς τοὺς νομίμους κληρονόμους της. Ἐὰν δὲ τινες εὐρίσκωσιν αὐστηρὰν τὴν διάταξίν μου ταύτην, τοῖς ἀποκρίνομαι: *εἰς μίαν γυναῖκα τὸ ἄσεμνον τοῦ ἐνδύματος εἶναι βεβαία ἐνδειξίς τῆς ἐξαχρειώσεως τῆς ψυχῆς.*»

Ἡ ὁδὸς τοῦ Παραδ. λου.

Ἐρμυστῆς τις τοῦ καλοῦ οἴνου ἐκμὲ τὴν ἐξῆς εὐφυᾶ παρατήρησιν εἰς τὸν πνευματικόν του, ὅστις τὸν ἐξωμολόγει κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς του καὶ τὸν κατέκρινεν αὐστηρῶς διότι κατεχρᾶτο τοῦ χυμοῦ τῆς κλιματαριᾶς, λέγων εἰς αὐτὸν ὅτι δὲν ἴ ἀποφύγῃ τὴν αἰωνίαν κόλασιν ἂν δὲν δεῖξῃ τὴν βαθυτέραν μετάνοιαν.

— Πάτερ μου, εἶπεν ὁ ἐπιθάνατος, ὁ καλὸς οἶνος κάμνει καλὸν αἷμα, τὸ καλὸν αἷμα παράγει τὴν εὐθυμίαν, ἡ εὐθυμία γεννᾷ καλὰς ιδέας, αἱ καλᾷ ἰδέαι ὁδηγοῦν εἰς καλὰ ἔργα καὶ τὰ καλὰ ἔργα φέρουσι τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν οὐρανόν· ὁ καλὸς λοιπὸν οἶνος θὰ μοῦ ἀνοίξῃ τὰς πύλας τοῦ παραδείσου.

— Εἶθε! τῷ ἀπεκρίθη ὁ πνευματικὸς.

Ὁ σκύλος κληρονόμος.

Ἡ Ἑθνικὴ Γνώμη τῆς 6 Ἰουλίου 1870, ἀναφέρει ὅτι ἐν Ἀμερικῇ ἀπέθανεν ἀρχαῖος τις καλλιεργητῆς τοῦ βλάβακος τοῦ ὀπίου ἡ διαθήκη εἶναι βεβαίως μίαν ἐκ τῶν περιεργωτάτων ἐκείνων ἐνδειξέων τῆς Ἀμερικανικῆς ἰδιοτροπίας. Κληροδοτεῖ περιουσίαν ἐκ πεντακοσίων χιλιάδων φράγκων διὰ διαθήκης καλῆς καὶ ἐννόμου κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον:

«Κληροδοτῶ ὅλην μου τὴν περιουσίαν κινήτην καὶ ἀκίνητον εἰς τὰ τέκνα τοῦ ἀδελφοῦ μου ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὄρους:

«Ἐπιθυμῶν νὰ δώσω δείγμα τῆς εὐγνωμοσύνης μου διὰ τὴν ἐκδούλευσιν ἣν ὁ σκύλος μου Νεόκοσμος μοὶ παρέσχε σώσας μου τὴν ζωὴν ἡμέραν τινα καθ' ἣν ἐκινδύνευσα νὰ πνιγῶ, καὶ θελῶν πρὸς τούτους ν' ἀρήσω ἐν εἰσόδημα πρὸς τὴν παιδαγωγόν μου, ἀποκαλιστῶ τὴν ῥηθείσαν παιδαγωγόν, τροφόν, κηδεμόνα, καὶ μητέρα (sic) τοῦ σκύλου μου.

«Οἱ φυσικοὶ κληρονόμοι μου ὑποχρεοῦνται ὡς ἐκ τούτου νὰ τῇ πληρῶνται ἐκ τοῦ ὅλου τῆς περιουσίας μου ἡμεροῦσιον εἰσόδημα κατὰ τοὺς παρὰ πόδας ὄρους:

«Τὸ εἰσόδημα τοῦτο θὰ διαρκέσῃ ἐν ὄσῳ ζῇ ὁ Νεόκοσμος· ἀλλ' οὔτε δευτερόλεπτον (sic) περιπλέον.

«Τὸ πρῶτον ἔτος ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου μου ἐν ὄσῳ ζῇ ὁ Νεόκοσμος ἡ παιδαγωγός μου θὰ λάμβάνῃ εἴκοσι πέντε φράγκα καθ' ἑκάστην.

«Τὸ δεύτερον ἔτος πεντήκοντα φράγκα καθ' ἑκάστην, τὸ τρίτον ἔτος ἐξῆς πενήκοντα πέντε φράγκα.

«Κατὰ τὸν μῆνα τοῦ θανάτου τοῦ σκύλου μου θὰ πληρῶνται εἰς τὴν παιδαγωγόν ὅσας ἡμέρας ζήσει ὁ σκύλος μου ἀνὰ ἐξακοσίαι εἴκοσι πέντε φράγκα καθ' ἑκάστην.

«Κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου τοῦ σκύλου μου θὰ πληρῶνται καθ' ἑκάστην ὥραν τῆς ζωῆς του ἀνὰ χίλια δικάσια πενήκοντα φράγκα.

«Κατὰ τὴν τελευταίαν ὥραν τῆς ζωῆς τοῦ σκύλου μου θὰ λάμβάνῃ ἡ παιδαγωγός καθ' ἑκάστην λεπτόν χίλια πεντακοσίαι ἐξῆς πενήκοντα πέντε φράγκα, καὶ καθ' ἑκάστην δευτερόλεπτον τοῦ τελευταίου λεπτοῦ δύο χιλιάδας πεντακοσίαι φράγκα.

«Ἐντέλλεται τῷ Συμβολαιογράφῳ μοὶ ἡ ἐπαγρύπνησις εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παραύσης διαθήκης».

Ἐὰν πρὸς στιγμὴν ὀφείωμεν ὑπὸ σκέψιν τὴν διαθήκην αὐτὴν διὰ τὰ νυήτωμεν καλῶς τὰς διαλέσεις της ὑποθέτοντες ὅτι ὁ περιφημὸς Νεόκοσμος παρεδ. δει τὴν ἐσχάτην πνοὴν τὴν 30 ἐνός μηνός εἰς τὰς 5 ὥρας, πενήκοντα ἐννέα λεπτά, καὶ πενήκοντα ἐννέα δευτερόλεπτα (τῆς ἡμέρας λογιζομένης μέχρι τῆς ἑκτῆς μετὰ μεσημβρίας) θὰ μετρηθῶσι πρὸς τὴν παιδαγωγόν του:

Διὰ 30 ἡμ. τοῦ τελ. μηνός πρὸς ρρ. 625 ρρ. 18,750
» 41 ὥρ. τῆς τελ. ἡμ. » » 1250 » 13,750
» 59 λεπ. τῆς τελ. ὥρ. » » 1875 » 110,625
» 59 δευτ. τοῦ τελ. λεπ. » » 2500 » 147,500
ρρ. 290,625

Τὸ εἰσόδημα λοιπὸν θὰ ἴσται διὰ τοὺς δίδυδας κληρονόμους τοῦ παραδίδου τοῦτου διαιρέτου ἐὰν ὁ ἐπικαρπώτης καταπίει κερπέν κεραινοβόλον τὴν πρώτην ἡμέραν ἐνός μηνός, εἰς τὴν 6 ὥραν τῆς πρώιας ἀκριβῶς, καθ' ἣν περίστασιν ἡ ἀγαπητὴ τροφός του δὲν ἔχει νὰ λάβῃ εἰμὴ 625 φράγκα μόνον.

Τὸ Χρηματοκιβώτιον.

Ὁ Ἰωάννης Κονάζος πλούσιος κάτοικος τῆς Ἀμβέρσας ὑπᾶνδρευσε τὰς δύο του θυγατέρας μετὰ δύο κριῶν ἐκ τῶν πλουσιωτέρων τῆς αὐτῆς πόλεως. Οἱ γαμβροὶ του ἐκτὸς τῆς μεγάλης προίος, τὴν ἑπίαν διὰ τῶν συμβολαίων ἔλαβον δὲν ἐθεώρησαν ἀσύμφορον τὸ νὰ κατορθώσωσιν νὰ γείνουν κάτοχοι καὶ τοῦ ὑπολοίπου τῆς περιουσίας τοῦ πενθεροῦ των καὶ συνενοήθησαν πρὸς τοῦτο μετὰ τῶν συζύγων των ὅπως τὸν πῖστον εἰς τὴν ἐντελῆ παραχώρησιν αὐτῆς διελκοθείς ἀπὸ τοὺς καλοῦς

λόγους και από τας παντοειδείς περιποιήσεις ο καλός άνθρωπος συνήνεσεν εις την παραχώρησιν ταύτην. Μετά τινος όμως ημέρας, αι προς αυτόν περιποιήσεις ήρχισαν να ελαττώνται, και προΐόντος του χρόνου κατήτησεν όχληρός και βάρος εις τὰ τέκνα του.

Ο Κονάζος βλέπων τούτο, απέφασκε να τοίς δώσει διδκατικώτατον μάθημα όθεν μετέβη προς έπίσκεψιν τραπεζίτου τινός, έκ των φίλων του:

«Δάνεισέ μου σε παρακαλώ, φίλε μου τώ είπε, χίλια πεντακόσια τάλληρα διά τρεις μόνον ώρας, στείλέ μου δέ αυτά αύριον την πρωίαν, και καθ' ην ώραν θα γευματίζω μετά της οικογενείας μου να πέμψης ένα των υπαλλήλων σου διά να μου τὰ ζητήση και να επιμείνη μέχρις ου του τὰ δώσω.»

Τούτου έπιτευχθέντος ο Κονάζος προσεκάλεσε τους γαμβρούς του εις γευμα διά την επάριον.—Προσήλθον, όχι όμως άνε) διατρεσκείας, αυτοί τε και αι σύζυγοί των' προς τί ν' ανησυγήσωσι δι' ανθρωπον από τον όποιον δέν περιμένον πλέον τίποτε!

Έν τώ μέσω του γεύματος ήκουσαν κρουομένην την θύραν και εις υπηρέτης άνοίξας αυτήν: Ήλθον διά τὰ χίλια τάλληρα, είπεν εις τον κύριόν του, τὰ όποια ύπεσχέθητε να δανείσητε εις τον Κ. Β. τραπεζίτην.

Είπέ αυτός ότι εύρίσκουμι εις τὸ γευμα και δέν έχω καιρόν να ένασχοληθώ τώρα εις υποθέσεις' ας περάση άργότερα. Ο απεσταλμένος επιμένει, απήντησεν ο υπηρέτης λέγων ότι ο τραπεζίτης έχει απόλυτον ανάγκην αυτού του ποσού.— Ο Κονάζος μεταβαίνει μουρμουρίζων εις τὸ δωμάτιόν του τὸ όποιον ήτο παραπλήσιον και μετρά μετά κράτους τὰ τάλληρα μετά ταύτα επανέρχεται πάλιν εις την τραπεζάν.

Όποια μεταβολή εις την φυσιογνωμίαν των συνδαιτυμόνων! Ένώ πρό όλίγου απεικον ζετο διά ψυχράς προφυλακτικότητας ήδη έρχ δρόνθη και έμεθ' α. Ο γέρων προσεπήδη ότι δέν παρετήρησε την αίριδίον αυτήν μεταβολήν. Οί γαμβροί του οίτινες εύόμισαν ότι έχει κερυμμένους θησαυρούς, επεκαλαμβάνουσι πάλιν

τας περιποιήσεις των τὰς όποιας εκείνος δέχεται άταράχως.

Έν τούτοις διά τὰ έτη τὰ όποια έζησεν ο Κονάζος υπήρξε τὸ αντικείμενον των θεομοτέρων περιποιήσεων. Άσθενήσας δέ υπέδειξεν εις τους γαμβρούς του οίτινες έτρεξαν περι την κλίνην του, ότι οστις εξ αυτών δειχθή ανώτερος κατά τὰς περιποιήσεις εκείνος θα λάβη και μεγαλειότερον μέρος εις την διανομήν. Τούτο τοίς παρεκίλει τίς εξ αυτών να διέλθη περισσοτέρας νύκτας εις τὸ προσκεφαλαίον του.

Επί τέλους τον παρεκάλεσαν να είπη τὰς τελευταίς του θελήσεις. Απεκρίθη ότι ήδη τούτο έγένητο, και διέταξε να φέρουν πλησίον του τὸ τρικλειθρον χρηματοκιβώτιόν του τὸ όποιον ήτο εις τὸ γραφείον του και τὸ όποιον έφαινετο μεγάλου βάρους.

Ο Κονάζος προσεκάλεσε μετά ταύτη τον ήγούμενον των Ίακωβίνων τής Αμβέρτης και καταστήσας αυτόν εκτελεστήν της διαθήκης του τού έδωκε τὸ εν εκ των κλειθρων του χρηματοκιβωτίου τὰ άλλα δέ δύο διένειμε άνά εν εις τους γαμβρούς του. Τοίς παρήγγειλε δέ την διαθήκην τ.υ ν' ανοίξωσι τεσσαράκοντα ήμέρας μετά την κηδείαν του.

— Τέκνα μου, τοίς είπεν ο Κονάζος, επιθυμώ διά την σωτηρίαν της ψυχής μου να κάμω μερικά καλά έργα πριν του θανάτου μου. Διά τούτο σ'ς παρακαλώ να πληρώσητε άπαξ ως δωρεάν εκατόν λίρας προς έκαστην των εκκλησιών της Αμβέρσης και διακοσία λίρας εις την εκκλησίαν των Ίακωβίνων όπου μέλλω να ένταφιασθώ' προσπαθήσατε ώστε η κηδεία μου να γείνη όσον τὸ δυνατόν έπίσημος και αναλόγως της τάξεώς μου και της ιδιότητάς' σας' σ'ς διαβεβαιώ δέ ότι δέν θα χάσητε τίποτε.

Οί γαμβροί ύπεσχέθησαν την ακριβή εκπλήρωσιν των θελήσεων του θνήσκοντος. Εμέτρησεν παρευθις εξ ήμισείας τὰ διά τὰς εκκλησίας δωρήματα και μεθ' αυτά εις τους όφθαλμούς εξέστησεν την εύλογίαν του ούτως εύχριστως έβλεπε την κωμωδίαν αυτήν.

Του έκτακτου λαμπρόν κηδείαν όμείων έκτατομμυριούχου' και μετά πυρετώδους

άνυπομονησίας περιέμενον έπειτα την προσδιορισθείσαν εποχήν διά τὸ άοιγμα του χρηματοκιβωτίου.

Προσλήθοντων των τεσσαράκοντα ήμερών, ο ήγούμενος των Ίακωβίνων προσεκληθή να μεταβή εις την αίριαν του διαθέτου, και τὰ τρία κλειθρα προσηρμόσθησαν εις τὸ χρηματοκιβώτιον! Άλλ' όποια υπήρξεν η έκπληξις των δύο γαμβρών! Τὸ χρηματοκιβώτιον ήτο πλήρες παλαιών σιδερέων επί των οποίων έκείνη κίλινδρός τις εν σχήματι βροσίου, εις του οποίου έτυλίσσετο όφινειδής χάρτης περιέχων τὰ εξής:

«Εγώ Ιωάννης Κονάζος κληροδωτὼ τὸ κληθρον τούτο, διά να κτυπώσιν εκείνον οίστις θυσιάζει τὰ ιδία του συμφέροντα η' εν των άλλων.»— Η ιστορία αυτή έγένητο τὸ αντικείμενον ώραιάς κωμωδίας, την οποίαν Ίασούττις τίς έγραψεν υπό την επιγραφήν: ο Κονάζος και οι δύο άπατηθεις γαμβροί.

Ο ΕΡΩΣ ΟΝΕΙΡΟΣ

ΧΑΡΑΚΤΗΡ

ΕΙΣ

ΗΡΑΕΙΝ ΜΙΑΝ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΝΙΚΙΑΣ.— ΟΥΡΑΝΙΑ.— ΦΑΙΔΩΝ.

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Η σκηνή εν τώ κήπο της οίσεως της Ουρανίας. Είσι νύξ έαρινή.— Έν μέσω σιδήτος ήν μόλις διατρίζουσιν αι ώχραι άκτινες πλημψαυτος σελήνης φαίνεται η Ουρανία βεβηώς επί έδρας καλημένη. Ταράσσεται εις τον ελάχιστον κρότον.

ΟΥΡΑΝΙΑ (μόνη).

Και όμως παρελθε μία ελάχιστος ώρα' είς αίών δι' έρωσαν καρδίαν. "Αι οι άνδρες! Ουδέποτε δύναται να έννοήτωσι τί είναι

έρωσ, διότι ουδέποτε ήτως ήρθάνησαν τὰ βέλη του τρωάσκοντα τήν καρδίαν των.

ΣΚΗΝΗ Β΄.

ΝΙΚΙΑΣ (εισερχόμενος).

Καλήν έσπέραν, φίλτάτη Ουρανία.

ΟΥΡΑΝΙΑ.

Ήθεσ λοιπόν τέλος Νικία! Από μεις ήδη ώρας σε άνυμένω μετά παλαιών άνυπομονησίας. Είς έκαστον βήματος κρότον, εις έκαστον τής θύρας τρυγών άνεγειρήμην με την γλυκείην έλπίδα ότι θα σ' έβλεπον έργόμενον. Φεδ, όγος τίς πόσον ο έως είναι άνυπόμενος! Πόνον ζηλοτύπως άναμετρά πάν λεπτόν παρεργόμενος!

ΝΙΚΙΑΣ

Λοιπόν μ' αγαπήσ πάντοτε Ουρανία!

ΟΥΡΑΝΙΑ

Και δύναται ακόμη ν' αντιστάλλεις! Η ταρχήμοι, η συγκλίσεις όταν είσαι πιστός μου, δέν προδίδουν τὸ τίσσον αί. Οίμα ήπερ έγκλείεται εις τὰ βέλη της άσθενοῦς μου καρδίας. Δέν σο' ώμολόγησα τασάς ενώπιον του άναθιν ήμων διερχομένου σιωπηλεύ μάρτυρος πιστην σιωπην και άρρεσίωσιν. Πως! ένημέρησες λοιπόν τὰ ώραιά μας έκείνα όνειρα!

ΝΙΚΙΑΣ

Όχι. Άλλά τὰ όνειρα φεύγουν ταχέως. Τη διαλύει η ήθος της πραγματικότητας και τὰ φυγαδεύουσιν αι βωπιίαι του συμφέροντος.

ΟΥΡΑΝΙΑ

Είσι σκληρός, Νικία. Απόψε μοί φαίνεσαι κάπως μεταβεβλημένος, διαφορετικός. Μήπως άνέγνωσες τὸ άόητον εκείνο περι Φυσιολογίας του Γάμου σύγγραμμα του Balzac η μήπως έλαβες μαθήματα της πείρας πηρ' άπατηθέντος τινός φίλου σου, εξ ελείνων οίτινες άξιούσιν ότι όφείλει πάσα γυνή να υποκύπτει εις τὰ γυναικεια των έλέμματα και να σαχηνεύεται από τὰ αισθηματικά των φληναφήματα!

ΝΙΚΙΑΣ

"Οχι, Ούρανιά μου. Αι σκέψεις τοῦ ἐνόη και αἱ διδασκαλίαι τοῦ ἄλλου οὐδόλως ἐπηρεάζουσι τοὺς δυναμένους νὰ αὐτοσκηφθῶσιν, οὐδὲ ὀνυκνται ν' ἀλλοιωθῶσιν τὰς πικρὰς ἀληθείας· ἀς αὐτὴ ἡ κοινωνία μᾶς παρέχει. Ἡ κοινωνία, ὡς γνωρίζεις, εἶναι τὸ μέγα σχολεῖον ἐν ᾧ διδάσκουσιν ἡ ἀλβεινὰ καὶ ἡ πραγματικότης και οὐχὶ τὰ θεωρητικὰ συγγράμματα τῶν μεγάλων φιλοσόφων· και ὅπου ἡ ἐνέργεια τῆς ὑμπετοῦς φαντασίας ἀφίεται εἰς ὠφέλειαν τῶν ποιητῶν.

ΟΥΡΑΝΙΑ

Συμφωνῶ Νικία. Ἄλλ' ἡ κοινωνία δὲν μᾶς παρέχει καθ' ἐκάστην παραδείγματι πίστεως και ἀφοσιώσεως! Δύνασαι ν' ἀρνηθῆς ὅτι ἡ καρδιά τῆς γυναικὸς δὲν εἶναι τὸ διαρκὲς ἐνδιαίτημα τοῦ υἱοῦ τῆς Κύριδος, και ὅτι αὕτη δύναται νὰ θυσιάσῃ τὴν ζωὴν τῆς εἰς τὸν βωμὸν αὐτοῦ; Πόσαι δὲν ἠτύχησαν διὰ τὴν πρὸς αὐτὰς ἀπιστίαν τῶν ἐραστῶν των και πόσαι δὲν παρεφρόνησαν ἐγκαταλείθειναι πρὸ αὐτῶν. . . .

ΝΙΚΙΑΣ

Ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ θεάτρου, ἐννοεῖς; — Ἀλλὰ και πόσαι δὲν ἀνεμάχησαν εἰς τὴν εἰδήσιν τῆς δυστυχίας και τῆς καταστροφῆς; τῶν ἐρωμένων των ἡ ἀπεκρίθησαν δι' ἐνὸς μόνου σχετικιστικοῦ ἐπιφωνήματος «ὁ καϊμένος!» — «Ὁ ἐραστής διὰ τὰς γυναικας εἶναι ἐνδύμα τὸ ὅποιον πρέπει ν' ἀλλάξῃσιν ἀπὸ καροῦ εἰς καιρὸν — θιότι παρέρχεται ἡ μόδα του. — Ἄλλως τε δυνατὸν ἐν τῷ νέῳ νὰ εὑρίσκωνται τὰ προτερήματα ὧν ἐστερεῖτο ὁ παλιός. Τὴν γυναῖκα δὲν ὠνόμασαν ἀγγελον δραπέτιν τοῖραγοῦ, ἀρὰ ὃν ἀστατον, κροῦ — ἀγνωστὸν διὰ ποῖον λόγον — ἐγκατέλειπε τὴν πρώτην του διαμονήν; Δὲν εἶπεν αὐτὴν χρυσότερον χρυσαλίδα! Ἄλλ' ἡ χρυσαλλίς τί ἄλλο κάμνει ἢ νὰ περιφέρεται ἀπὸ ἀνθος εἰς ἀνθος, νὰ ἐκμυζᾷ τὸ ἀρώμα του χωρὶς ποσὸς νὰ φροντίξῃ ἂν τὸ ἀνθος εἴτα μακρυνθῇ;

ΟΥΡΑΝΙΑ

"Οχι, ἀλλὰ γνωρίζω ὅτι ἡ ἐν αὐτῷ ὑπερβολικὴ ἐρμότης τὸ μαχαίει ταχέως.

Ὁ ἔρωσ τῆς γυναικὸς εἶναι ὡς ἡ παραφροσύνη ἢ τις εὐκόλως θεραπεύεται ἐὰν ἐπέλθῃ μεθ' ὀρμῆς; εἰς δὲ τὴν γυναῖκα, ὡς βεβαίως δὲν ἀγνοεῖς, ὅλα τὰ αἰσθήματα ἐπέρχονται μεθ' ὀρμῆς, διότι ἴσως δὲν λαμβάνει καιρὸν ἢ κρίσιν νὰ τ' ἀνχατίσῃ. Ἡ καρδιά τῆς εἶναι κατασκευασμένη ἐκ κηροῦ εἰς ὃν δυναταί τις ν' ἀποτυπώσῃ οἰανδήποτε εἰκόνα και πάλιν ἄλλην και ἄλλην και ἄλλην. Ἡ φρόνησις εἶναι τὸ πηδάλιον τὸ ὀδηγοῦν τὴν καρδίαν πρὸς ἕνα σημεῖον, ἐπειδὴ ὁμῶς συνήθως ἡ γυνὴ ἐν τῇ ὀρμῇ τοῦ αἰσθηματός τῆς ἀπόλλυσιν αὐτὴν, ἡ καρδιά τῆς εἶναι ὡς τὸ ἀνευπηδαλίον ἀκάτιον, ὅτερ παρασύρουσιν οἱ ἀνεμοὶ ὅπου θέλουν.

ΟΥΡΑΝΙΑ

Ἄλλὰ τότε ἀπὸ τί συνίσταται ἡ ἰδική σας καρδιά εἰς τὴν οὐδὲν ἀσθημα χωρεῖ;

ΝΙΚΙΑΣ

Ἀπατᾶσαι, Ούρανιά. Ὁ ἀνὴρ αἰσθάνεται μὲν δυσκολώτερον, ἀλλὰ πλειότερον τῶν γυναικῶν και ὁ ἔρωσ του εἶναι διαρκέστερος. Τὸ στήθος του δὲν πάλλει, βεβαίως, εἰς ἐκάστην ὀφθαλμοβολὴν ὡς ὑμέτερον, ἀλλ' ὅταν πάλιν δι' ἐν βλέμμα ἡ καρδιά του διαρρήγνυται. Συνίσταται αὕτη ἐκ μαρμάρου ἴσως, ὡς εἶπον τινες, ἀλλ' ἐν αὐτῷ ἔρωσ ἀληθῆς και ἀγνός διαγράφει μίαν εἰκόνα, ἣν οὐδὲν δύναται ν' ἀπαλείψῃ ἢ νὰ παρκαμφοῦσῃ. Γνωρίζεις ὅτι τὰ δένδρα, ἀτινα φυτεύμενα εὐδοκιμοῦν ἀμέσως εἶναι και τὰ ταχύτερον μαραινόμενα, ἐνῶ ἀπεναντίας τὰ δυσκολώτερον εὐδοκιμοῦντα εἶναι τὰ διαρκέστερα. Ὁ ἔρωσ διὰ τοὺς ἀνδρας εἶναι δένδρον τῆς δευτέρας κατηγορίας.

ΟΥΡΑΝΙΑ

Και ποῦ τέλος θελεῖς νὰ καταλήξῃς μετὴν μακρὴν σου αὐτὴν φιλοσοφίαν, Νικία; Θέλεις ν' ἀποδείξῃς ὅτι αἱ γυναῖκες εἰσὶν ἀπαθείς και ἐμμετάβλητοι, και κατὰ συνέπειαν ὅτι δὲν ἔχεις πεποιθήσιν εἰς τὴν σταθερότητα και τὴν πίστιν μου; Ἄλλὰ τότε με ἀδικεῖς πολὺ Νικία. Ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου ἦτο ὀφθαλμός ἐραστοῦ ὃλ' ἦτο ἀρκούτως διαρκτικός, ὥστε νὰ διακρίνῃ τὴν εἰκόνα σου ἀποτετυπωμένην ἐν

τῇ καρδίᾳ μου, τὸ βλέμμα σου δεσπόζον τῆς ὑπάρξεώς μου, και τὴν πίστιν σου ἀδελφωγονοῦσάν με.

ΝΙΚΙΑΣ

Ὅπου ἡ δυσπιστία εἰσχωρήσῃ ἐκεῖ ἡ πεποίθησις κλονίζεται και ἐκείθεν ἡ χαρὰ ἀφίπταται. Αἱ διδασκαλίαι τῆς κοινωνίας μ' ἔπεισαν σχεδὸν ὅτι ὁ ἔρωσ εἶναι ὄνειρος διακλυόμενος εἰς τὰς πρώτας ἀκτῖνας τῆς πραγματικότητος και τοῦ συμφέροντος. Μὴ δυσχερεστήται, Ούρανιά, βεβαίως; ὑπάρχουσι και ἐξαιρέσεις, ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ ἐντός μου γεννηθεῖσα δυσπιστία με κάμνει ἐνίοτε, ἄκοντα, ν' ἀμφιβάλλω. . . .

ΟΥΡΑΝΙΑ

Ὡ μὴ, μὴ ἀμφιβάλλῃς, Νικία. Σὲ ἀγαπῶ ὅσον δὲν δύνασαι νὰ φαντασθῆς; μετὸν τὴν δύναμιν καρδίας νεανικῆς και ἐρώσεως. Δὲν ἀνήκω εἰς τὸν συρφετὸν τῶν φιλαρέσκων ἐκείνων γυναικαρίων, ἀτινα ἔχουσι τὸν ἔρωτα εἰς τὰ χεῖλη και τὸν πάγον εἰς τὴν καρδίαν. Σὲ ἀγαπῶ, Νικία, και δὲν ὀντήλλασσον τὸν ἔρωτά μου μετὸ στέμμα βασιλείας και τὸ βλέμμα σου μετὸς ἀκτῖνας αὐτοῦ τοῦ φαιέου. Ὡ μὴ δυσπιστῆς; πλέον.

ΝΙΚΙΑΣ

Ούρανιά! Εἶσαι ἀγγελος ἀποδιώκων τὴν ὀδύνην και ἐπαναφῶν τὴν χαρὰν· οἱ λόγοι σου ἀπεδιώξαν, ὡς ἀποδιώκει ὁ ἀνεμὸς τὰ ἀπειλητικὰ νέφη, τοὺς ἀπέλιπιδας και σκιερὺς συλλογισμοὺς μου και κατεσίγησαν τοὺς ταχεῖς παλμούςς μου δυσπιστοῦσας καρδίας. Ὡ ναι, με ἀγαπᾶς! και ὅποια μεγαλειτέρα εὐτυχία δύο ἀγαπημένων καρδιῶν; Ὅστις δὲν ἠγάπησεν ὡς ἐγὼ, ὅστις δὲν διήλθεν ὡρὸς ὀλοκλήρους ἀναπνέων τὴν βαλσαμώδη πνοὴν τῆς ἐρωμένης του και μεθυσκόμενος ὑπὸ τῶν τρυφερῶν και μελιχλίων λόγων τῆς, ὅστις δὲν ἠγρύπνησεν νύκτας ὅλας πρὸ τῆς ἀναμνήσεως αὐτῆς, δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ τὴν εὐτυχίαν ταύτην.

ΟΥΡΑΝΙΑ

Λοιπὸν πείσθητι, Νικία, ὅτι ὁ ἔρωσ δὲν εἶναι ὄνειρος ἀλλ' εὐτυχία, ἡ μόνη

ἴσως εὐτυχία δι' ἣν ὁ θνητὸς εὐχαριστεῖ ἀπὸ καρδίας τὸν πλάστην του.

ΝΙΚΙΑΣ

Και ἂν αἴρων ἔχων τὴν εὐτυχίαν ταύτην ἤθελον αὐτοκτονήσαι, Ούρανιά.

ΟΥΡΑΝΙΑ

Ποτὲ, ποτὲ δὲν ὃλ' τὴν χάσῃς.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Ο ΦΑΙΔΩΝ (φαίνεται ἐρχόμενος και οἱ ἀνωτέρω).

ΟΥΡΑΝΙΑ (βλέπουσα μακρόθεν τὸν Φαίδωνα).

Ὄφ!

ΦΑΙΔΩΝ

Χαίρετε, ἀγαπητοὶ μοι φίλοι. Συγγνώμην. . . Σὰς διέκοψα ἴσως τὰ ὠραία σας ὄνειρα.

ΝΙΚΙΑΣ

Ποσὸς, Φαίδων. Γνωρίζεις ὅτι τὰ ὄνειρα φεύγουν ταχέως. . . Ἦδη, Ούρανιά, ὅτε ὁ Φαίδων δύναται νὰ σοὶ εἶναι καλὸς σύντροφος θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃς νὰ λείψω ἐπὶ τινὰς στιγμὰς. Ὁλ' κάμω ἐν κῦρον εἰς τὸν κῆπὸν σου. [Ἰδία εἰς τὴν Ούρανίαν.] Ἡ μεγάλη εὐτυχία ἣν δωρεῖται ὁ ἔρωσ ἔχει ἀνάγκην μονώσεως ἕνα δυνήθη ἢ ψυχὴ μας νὰ τὴν ἀπολαύσῃ ὀλοκλήρον.

ΟΥΡΑΝΙΑ

"Ἐστω· ἀλλὰ θὰ μᾶς ὑποσχεθῆς ὅτ' δι' ὀλίγας μόνον στιγμὰς.

ΝΙΚΙΑΣ

Σὰς τὸ ὑπόσχομαι [ἐξέρχεται].

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΟΥΡΑΝΙΑ και ΦΑΙΔΩΝ.

ΦΑΙΔΩΝ

Πόσον ὠραία ἐσπέρα, Κυρία Ούρανιά. Ἰδέτε τὸ στερεῶμα πεποικιλμένον διὰ τῶν ἀπειραριθμῶν οὐρανίων ἀδαμαντίνων φώτων, πόσον ἐξαιρεῖ τὴν φαντασίαν και

πλανά τὸν νοῦν εἰς ἀγανίαις ὠκεανούς ποι-
κίλων διχλογισμῶν. Ἡ σιγή, ἡ δρόσος, ἡ
ἀρωματώδης αἴρα τῆς ἐσπέρας μόλις ὑπυ-
σίσουσα τὰ φύλλα τῶν δένδρων, μᾶς προ-
ξενῶσι μαγεῖαν ἀνέκφραστον. εἶναι ἐσπέ-
ρα εἰς ἐκείνων ἄς ἤμικον οἱ ποιητικὴ καὶ
αἰτινῆς ἐπὶ ἀσθίαν διὰ τὸν ἔρωτα.

ΟΥΡΑΝΙΑ

Ἀληθῶς, ὦρα' ἄ ἐσπέρα, Κύριε Φαίδων,
εἰς ἐκείνων καθ' ἃς ἡ ψυχὴ ἀγοπᾷ τὴν μό-
νωσιν διὰ τὴν ἀπολύτην ὁλοκληρὸν τὴν
γρητῆαν. . .

ΦΑΙΔΩΝ

Μαγευτικὴ τέλος ἐσπέρα ποιητικὴ ἐπι-
δὶ τὸς ἔχοντες τὴν εὐτυχίαν τὴν ἀγα-
πῶνται. Ὡ! ἐάν ὁ ἔρως ἡγοράζετο, θὰ
προσέφερον εὐχρῶστος τὸν μέγαν πλοῦ-
τον, ἦν ἡ τύχη μοὶ προσέφερε σήμερον,
πρὸς ἀγορᾶν καὶ ἀπόλαυσιν αὐτοῦ.

ΟΥΡΑΝΙΑ

Πῶς, πῶς; Κύριε Φαίδων, ἐγείνατε
πλούσιος σήμερον; μήπως ἀελαλύψατε
κινὴν μεταλλεῖον χρυσοῦ ἢ ἀργυροῦχου
μολύβου; ἢ μήπως ἐκερδίσατε εἰς τὸς
μετοχὰς τοῦ Λαυρίου;

ΦΑΙΔΩΝ

Ὁχι, κυρία μου, ἀλλὰ χθὲς ἔλαβον τὴν
θλιβερὰν ἀγγελίαν τοῦ θανάτου τοῦ ἐν
Ἄρεσιν κῆρῆσ μου, ὅστις μοὶ ἐκληροδότησε
περισσὴν μαγίστην. Κατέστην ἡδὴ, ὡς
ἐνοεῖται, πλούσιος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ εὐτυχῆς·
ὅτι ἐν τῷ πλοῦτι δὲν ἐγκρίται πάντο-
τε ἡ εὐτυχία. Δύναται τις διὰ τοῦ χρυ-
σοῦ νὰ γοράσῃ τὸ σῶμα, ἀλλ' οὐχὶ καὶ
τὴν καρδίαν τῆς γυναικός, μῦθον ὅτι πρὸς
τὴν κοινωσίαν ὑπάρχει ἡ παράτολμος ἰδέα,
ὅτι οὐδὲν δύνανται νὰ νικῶσι εἰς τὴν δύναμιν
τοῦ. Ὅπως δὴ τὸτε αἰσθάνομαι ἐν ἐμαυτῷ
κινὸν ὅπερ μόνον ὁ ἔρως μᾶς γυναικός, ἦν
ἀεὶ ἐλπίζου; ἀγαπῶ, δύταται νὰ πλη-
ρώσῃ.

ΟΥΡΑΝΙΑ

Καὶ τίς εἶναι, Φαίδων, ἡ γυνὴ αὕτη,
ἣς ἡ ἀνιστήρις καὶ σκληρότης ἀπορροῦ-
σιν τὸ τόσον αἰσθητὸν καὶ τὴν ἀρσίσω-
σιν σου; Τίς εἶναι ἡ μορφή αὕτη, ἣτις

ἀρσίσται νὰ συνδέσῃ τὸ μέλλον τῆς μετὰ
σοῦ, ὅν τόσα περιουσιολογία προτερήματα;

ΦΑΙΔΩΝ [προσδλέπων αὐτὴν ἔρωτικῶς].

Ὡ μὴ, μὴ κατακέρας, Οὐρανία. Ἡ
σκληρὰ αὕτη εἶναι χαριστάτης τις δε-
σποινίς, πολὺ γνωστή σοι, μὲ ὄφθαλμοῦς
μελανοῦς καὶ γρητῆτικῶς ὡς τοὺς ἰδι-
κίους σοι, μὲ κέρμη πλοῦσιαι καὶ μέλαι-
να, καὶ μὲ μειδίαμα ἐν ᾧ συγκεντροῦνται
ἀπειροὶ χάριτες. Ἴσως ἔρως ἄλλος κρατεῖ
δεσμίαν τὴν καρδίαν τῆς. . .

ΟΥΡΑΝΙΑ (ἰδίᾳ).

Ἐρρετε ἔρωτικαί χίμαιραι! Σθέσθητε
φροῦδα οἰθήματα! Ὅπου τὸ μέλλον κυ-
κλιῦται ὑπὸ τοῦ πλοῦτου, ἐκεῖ διαλεῖται
ἡ εὐτυχία, ὡς τοῦλάχιστον τὴν νοεῖ σή-
μερον ἡ κοινωσία. Πᾶσα φρόνιμος κόρη
ὀφείλει νὰ ἀκολουθῇ τὰς ὑπαγορεύσεις τοῦ
συμφέροντος καὶ οὐχὶ τῆς κερδίας. Δὲν
εἶπον ὅτι ὁ γάμος εἶναι ὁ τάφος τοῦ ἔρω-
τος; Μετὰ δὲ τεῦτον; Ἀρχεται ἡ πραγ-
ματικότης, οἱ συμφοραὶ καὶ αἱ ὀδύνη ἐάν
ελλείπῃ ὁ πλοῦτος. Χαῖρε, Νικία. . .

(πρὸς τὸν Φαίδωνα μετὰ φωνῆς μελιχρῆς).

Ἄλλ' ὁ ἔρως εἶναι ὄνειρος, Φαίδων, καὶ
οἱ ὄνειροι φεύγουσι ταχέως, ὡς πρὸ μικροῦ
εἶπεν ὁ φίλος μου Νικίας. Αἱ ἀλύσιαι
τοῦ δὲν εἶναι πάντοτε ἐκ σιδήρου.

ΦΑΙΔΩΝ

Βεβαίως, διότι εἶναι πολὺ βραεῖαι διὰ
μίαν γυναῖκα. . .

ΟΥΡΑΝΙΑ

Ἀλλὰ τέλος, Φαίδων, τίς εἶναι ἡ εὐ-
τυχῆς ἐκείνη γυνὴ ἣτις ἀπολυμβάνει τῆς
τίσης ἀγάπης καὶ λατρείας σου;

[Φαίνεται ὁ Νικίας ὑπισθεν τῶν δένδρων ἀ-
κρωμένως τὰ λεγόμενα].

ΦΑΙΔΩΝ

Ὁραίη τις δεσποινίς ἣτις σοὶ ὁμοιάζει
τόσον, ὥστε νομίζεις ὅτι εἶναι ἀδελφή
σοι.

ΟΥΡΑΝΙΑ

Ἄλλ' ἐάν μοι ὁμοιάζεις, ὡς λέγεις

Φαίδων, δὲν θὰ ἦτο τόσον ἀναίσθητος εἰς
τὸν ἔρωτά σου.

ΦΑΙΔΩΝ [παρφορῶς].

Ἄλλ' ἐάν ἦσο σὺ Οὐρανία;

ΟΥΡΑΝΙΑ [τραυσομένη].

Ἐγώ. . . Ὅθ' σὲ ἡγάπων, Φαίδων. . .

ΦΑΙΔΩΝ

Ὡ πόσον εἶμαι εὐτυχῆς!

[Ὁ Νικίας ἀποσύρεται μὲ βεβόησον εἰς τὰς
χαίρας. Ἀκούεται ἐκπυροκρατήσις].

ΟΥΡΑΝΙΑ

Ὁ καϊμένος! . . .

ΦΑΙΔΩΝ

Καλὴν νύκτα, Οὐρανία. Ἀναβλεπόμε-
θα αὔριον.

ΟΥΡΑΝΙΑ

Πῶς, μέγα καταλείπης καὶ σὺ Φαίδων;

ΦΑΙΔΩΝ

Ὁ ἔρως εἶναι ὄνειρος καὶ οἱ ὄνειροι φεύ-
γουν ταχέως. . . . [ἀπέρχεται]

ΣΚΗΝΗ Β΄.

(Ἐν τῇ ὀδῷ).

ΝΙΚΙΑΣ καὶ ΦΑΙΔΩΝ.

ΝΙΚΙΑΣ (σύννοος).

Ἡ δοκιμασία ὑπῆρξε σκληρὰ, ἀλλὰ τὸ
μάθημα ἀρκούντως διδασκτικόν. Τὸ συμ-
φῆρον καὶ οὐχὶ τὸ αἰσθητὸν, ἡ ὕλη καὶ
οὐχὶ τὸ πνεῦμα ἀνάσσει σήμερον ἐπὶ τοῦ
κόσμου. Ὁ ἔρως εἶναι ὄνειρος. . .

ΦΑΙΔΩΝ

Καὶ μορὸς ὁ βουκαλιζόμενος μὲ τοιού-
τους ὄνειρους καὶ ἀφιερῶν τὴν καρδίαν
τοῦ εἰς τὸν ἔρωτα γυναικός!

10 Ἰουλίου.

ΝΙΚ. ΜΑΤΙΛΑΓΚΑΣ.

ΑΤΤΙΚΑΙ ΝΥΚΤΕΣ

ΔΡΑΜΑΤΑ Σ. Ν. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ

Ἴδου ἐπὶ πλέον καὶ ἄλλο βιβλίον εὐ-
γλωττώσων τῶν τοῖς ἄλλοις μακρυροῦν, ὅτι
ἡ ποιητικὴ τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος δὲν
βαίνει κατὰ κρημνῶν οὐδ' ἀπέθανε, κατὰ
τὰς ἀπαισιοδοξίας σκέψεις τοῦ εἰσηγητοῦ
τοῦ πειρατικῶ ἀγῶνος. Ἴδου ὅτι ἡ οὐχὶ
πτωχὴ πλέον φιλολογία μας πλουτεῖ καὶ
διὰ τῶν νέων ποιητῶν τοῦ γνωστοῦ
ποιητοῦ Σ. Ν. Βασιλείαδης. Μὴ γράφοντες
βιβλιοκρισίαν ἐνταῦθα, ἀλλ' ἀπλῶς ἐκθέ-
τοτε; τὰς ἐντυπώσεις ἡμῶν ἐπὶ τῶν
νέων τούτων δραμάτων, ἀπέχουμεν νὰ
καταδεξώμεν τὰ τρωτὰ ἔσως μέρη,
διότι ἄλλως ἡ ποιητικὴ, ὦρα' ἄ καὶ μεγαλο-
πρεπῆς, πρέπει νὰ θυμαζῆται ἐν συνό-
λω καὶ νὰ μὴ κατατέμνηται καὶ δολο-
φονῆται. Ὁμοίως εἰς ὠραίαν κόρη ἀπο-
θαυμάζομεν τὸ ἐπίχαρι βίβδισμα, τὴν ἀ-
πλότητα, ἀδιαρροῦντες; ἐν ὀφθαλμοῖς
ἡ ἡμίς δὲν εἶνε ἐν ἀρμονίᾳ μὲ τοὺς
λοιποῦς τοῦ προσώπου χαρακτῆρας. Ἴδου
βεβαίως δικτὶ οἱ κριταὶ τῶν ποιητικῶν
ἀγῶνων, ζητοῦντες νὰ ἀνεύρωσιν ἐν τῇ
ποιήσει τὰ ὅρια ἐντὸς τῶν ὁποίων τὴν
περιέκλεισεν εἰς ἄλλους καιροὺς καὶ ὑπὸ
ἄλλην ἔνοιαν ὁ Ἀριστοτέλης, βραβεύον
ἔργα μέτρα, τὰ ὁποῖα ὑποδέχεται ἡ κοι-
νωσία μὲ τὸ εἰρωνικὸν τῆς περιφρονησεως
μειδίαμα. . .

Ὁ κύριος Βασιλείαδης εἶνε γνωστὸς
εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον διὰ τῶν *Εὐ-
κόρων* του, ἀληθῶν εἰκόνων τῶν κοινω-
νικῶν συμφορῶν καὶ παθῶν, καὶ τῶν
Καλλιερῶν βραδύτερον. Ἄλλ' εἰς τὰς
Αττικὰς Νύκτας του βλέπομεν αὐτὸν
ὑψούμενον εἰς ἀνωτέρας σφαιρας, ἀναγνω-
ρίζομεν καταφανέστερον τὸν ποιητὴν.

Α. ΓΑΛΑΤΕΙΑ.

Ἡ Γαλατεία, ἀγαλμα καλλιμορφον,
μεταβάλλεται ὑπὸ τῆς θερμῆς τοῦ ἔρω-
τος καὶ τῶν πικρῶν δακρύων τοῦ ἀτυ-
χοῦς βασιλέως τῆς Κύπρου Πυγμαλίωνος
εἰς γυναῖκα ὑπόπτερον καὶ θεατικὴν,
ἀλλὰ γυναικῶ ἀπιστον. Διότι προσφέρει

τὸν ἔρωτα καὶ τὴν ζωὴν τῆς ὄμις εἰς τὸν εὐεργέτην καὶ οὕτως εἰπεῖν δημιουργόν τῆς Πυγμαλίωνα, ἀλλ' εἰς τὸν Ῥέννον τὸν ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως, τὸν ὁποῖον τέλος καταπεῖθει νὰ φανεύσῃ τὸν σύνευνον καὶ νὰ ζήσωσιν ὁμοῦ εὐτυχεῖς. Ὁ Ῥέννος ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ, προβάλλων προτάσεις, τὰς ὁποίας μελιχίος καὶ ἠρεμὸς ἀποδέχεται ὁ Πυγμαλίων. Ἡ σκηνὴ αὕτη εἶνε μία τῶν ὠραιότερων τοῦ δράματος, καθ' ἣν ἀδύνατον νὰ μὴ συγκινήῃ ἡ ἀδελφικὴ καρδίαν, ἀναπολοῦσα τὸν γενναῖον ἐκεῖνον ἀδελφόν, ὁ ὁποῖος ἀρεθεὶ τὴν μανίαν καὶ ὄρμην τοῦ Ῥέννου μὲ τὸ βασιλικὸν διάδημα! Ὁ Ῥέννος σιωπᾷ καὶ κλαίει, ὁ φανεὺς μεταβάλλεται εἰς παιδίον, ἀλλὰ τὰ δάκρυά του διαδέχεται ἡ ἰδέα τῆς ἐξιλεώσεως τοῦ ἐγκλημάτος του διὰ τοῦ φόνου τῆς Γαλατείας.

Ἡ μοχθηρὰ καὶ μοιχαλὶς γυνή, τὸ αἰσθημα τῆς ἀγνομασίνης, εἰκονίζονται κἀλλιστα ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Γαλατείας. Ὁ Πυγμαλίων εἶνε ὁ ἀνθρώπος τοῦ Θεοῦ, ἡ προσωποποίησις τῆς ἀγαθότητος, τὴν ὁποίαν ἐν τῆς σήμερον καιροῖς ἀποπλανώμενός τις ἴσως θὰ ἐκάλει ἑλκίκιν. Ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ τοῦ Ῥέννου εὐρίσκομεν τὴν ἀδυναμίαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, βλέπομεν ταλαντευομένην τὴν κακίαν καὶ τὴν ἀρετήν, ἐνῶ εὐτυχῶς ὑπερισχύει ἡ τελευταία.

Β. ΧΙΜΑΙΡΑ.

Εἶνε ἡ τελευταία νύξ τοῦ ἔτους. Τρεῖς νεαροὶ φίλοι συναπαντηθέντες φλυαροῦν, ἀλλ' ἐν τῇ φλυαρίᾳ των λαλεῖ ἡ ζωὴ καὶ ἡ θεμύτης τῆς νεότητος. Ὁ εἰς — ὁ Νίνος — εἶνε ὄνειροπόλος καὶ ποιητής, οἱ ἄλλοι — Φρειδερίκος καὶ Κίμων — πρακτικώτεροι, βέλουν νὰ παίξουν τὴν τύχην των εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον. Αἴφνης παρουσιάζεται νύμφη τις αἰθερία προτεινούσα αὐτοῖς νὰ ζητήσῃ ἕκαστος ὅ,τι ἐπιθυμεῖ ἐν διαστήματι τριῶν λεπτῶν· παρέρχεται τὸ ἓν, τὸ δεύτερον — καὶ ἐδῶ ὁ ποιητὴς θαυμασίως ἀπεικονίζει τὸ ἀπληστον τῶν ἐπιθυμιῶν τοῦ νέου ἀνθρώπου, τὴν θέρη, τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ παντός, ἐξ οὗ οὐδὲν τέλος ἀπολαμβάνει!.. Φθάνει τὸ τρίτον λεπτὸν καὶ ὁ Κίμων

πνιγόμενος προφθάνει νὰ ζητήτῃ «λίρας, λίρας, λίρας», ὁ Φρειδερίκος ἀεὶν ὀλοκλήρον κόσμον καὶ ὁ Νίνος; Τίποτε! Ἡ νύμφη καταδύεται καὶ ἀντὶ λίρων, στέλλει εἰς τὸν Κίμωνα τρεῖς λίρας, καὶ εἰς τὸν Φρειδερίκον ἀρχαῖον κόσμον (κόσμημα). Εἰρωνεῖα τῆς τύχης! Ὁ Νίνος ἀπελπὶς μὲ βεβύλθερ ἀνὰ χεῖρας φθάνει πρὸ τοῦ παραθύρου τῆς ἐρωμένης του Ἴριδος ν' αὐτοκτονήσῃ, ὅτε ἡ μορφή τῆς τὸν ἀναχαιτίζει· ἐκεῖ προσέρχεται ἐπαῖτις ζητοῦσα ἄρτον νὰ θρέψῃ τὰ ὄρφανά τῆς, διότι οὐδεμίαν πλέον θύραν ἠνοίγετο πρὸ τῆς ἰκετιδος· ὁ Νίνος συνέρχεται, ἀλλὰ, πτωχὸς ποιητῆς, τί νὰ προσφέρῃ; — Τὸ βεβύλθερ του! Εὐγενὴς καὶ ἐπιτυχὴς ἐπίνοια! Διὰ τοῦ καταχθονίου ἐλείνου ὄπλου σώζεται μία οἰκογένεια ἀπὸ τῆς ἀπελπίσεως καὶ μία εὐγενὴς ὑπαρξίς ἀπὸ τοῦ θανάτου!

Ἡ Ἴρις ἐκέρδησεν εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον, ῥίπτει νομίσματα τῷ Νίνῳ καὶ τῷ προτείνει τὴν πραγματοποίησιν πλέον τοῦ ὀνείρου των — νὰ τοὺς ἐνώσῃ ὁ γάμος. Ἀλλὰ πῶς; ἡ Ἴρις εἶνε πρακτικώτερα τοῦ Νίνου, καὶ ἀπαιτεῖ ν' ἀποταχθῇ ἐκεῖνος τῷ Μυσσέ, τῷ Σιλλέρφ, τῷ Βύρωνι καὶ νὰ συνταχθῇ τῇ ζωῇ καὶ τῇ Ἴριδι. Πικρὰ δοκμασία! καὶ ἡ ποιητικὴ καὶ ὄνειροπόλος τοῦ Νίνου ψυχὴ, περιλυπος καὶ σιγηλὴ, παραδίδεται ὅλη εἰς τὸν οἰκογενειακὸν βῆλον καὶ τὴν πραγματικότητα!... Οὕτω συνήθως πίπτει ὁ ποιητῆς!...

Γ. ΣΚΥΛΛΑ.

Ὁ μῦθος τῆς Σκύλλας εἶνε ἡ γνωστὴ μυθολογικὴ παράδοσις, καθ' ἣν ὁ Μίνως, βασιλεὺς τῆς Κρήτης, ἐκδικῶν τὸν φόνον τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀνδρόγεω, πολιορκεῖ τὰ Μέγαρα. Ἡ Σκύλλα, κόρη τοῦ βασιλέως Νίνου, φλέγεται ὑπὸ ἔρωτος σφοδροῦ πρὸς τὸν πολιορκητὴν καὶ πρῶτον διστάζουσα, εἶτα καταπειθόμενη, κόπτει τὴν χρυσοῦν τρίχα τοῦ πατρὸς τῆς, καὶ μετ' αὐτῆς τὰς ἐλπίδας καὶ τὰ ὄνειρα τῶν Μεγαρέων. Ἐν τῇ σκηνῇ ταύτῃ, καθ' ἣν ὁ γέρον Νίνος ἀποκοιμάται εἰς τὴν ἀγκάλην τῆς Σκύλλας μ' ἐν ἄσμά τῆς καὶ ἐξυπνᾷ πρηλλαγμένος, χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ τί συνέβη, ὁ ἀναγνώστης τοῦ δράματος

τούτου εὐρίσκει πᾶν ὅ,τι τὸ ὑψηλὸν καὶ ὀρθίον... Ὁ Μίνως ἐκπορθεῖ τὰ Μέγαρα, ὁ Νίνος φανεύεται καὶ ἡ Σκύλλα καταλιμπάνεται ὑπὸ τοῦ ἐραστοῦ ὅστις ἐπιλέγει τὸ τοῦ Σαικσπέρου: «ἡ ἀπατήτασά τὸν πατέρα θὰ προδώσῃ αὐρίον εὐκολώτερον τὸν ἐραστήν.»

Εἰς τὸ ἔργον τοῦτε ἡ πράξις βαίνει ὀμαλῶς καὶ φυσικῆ, οἱ χαρακτῆρες εἶνε ζωηροὶ, καὶ πολλοὶ ἀποδίδουν τὰ πρωτεῖα εἰς τὴν Σκύλλαν, ἐνῶ ἡμεῖς ἐρωτώμενοι πρωτιμῶμεν τὴν Γαλατείαν. Ἡ ἐπίνοια τοῦ ὑπερέτου ἐκείνου Θουρίου ἐν τῇ δράσει ἐπιτυχῶς ἐπενεώθη, καὶ κωμώθησεν ὁ ποιητῆς νὰ μᾶς παρουσιάσῃ δι' αὐτοῦ ὅ,τι ὁ Εὐριπίδης διὰ τοῦ προεστύτου ἐν τῇ Ἰριγενείᾳ ἐν Ἀλύδι. *Étrangeté contradiction du cœur de l'homme!* λέγει ὁ Chateaubriand ὁ πιστὸς Θούριος κάμπεται πρὸ τῶν λόγων τῆς Σκύλλας, δίδει τὸ κλειδίον καὶ προδίδει τὴν κύριόν του. Ἀλλ' ἡ μεταμέλειά του εἶνε πολλῶν εὐγενεστέρῃ τῆς προτέρῃς του πίστεως καὶ ἐν τῇ περικοπῇ τῆς αὐτοῦ ἀποσπᾷ ἀφύονα τὰ δάκρυα τῆς συγγνώμης.

Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ὙΨΗΛΑΝΤΗΣ.

Εἶνε μία τῶν περιαλαγῶν τῆς ἱστορίας τοῦ 1821 σελίδων, ὅποτε ἀπαντᾷ τὰ τέκνα τῆς δούλης Ἑλλάδος συνεργόμενα προσέφερον, ὁ γέρον τὴν συμβουλήν του, ὁ νέος τὰ στήθη καὶ ὁ πλοῦσις ἠνοίγε τὸ βελάντιον... Ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης καταλείπει τὴν τιμὰς καὶ τὴν δόξαν τοῦ Ῥώστου στρατηγοῦ, καὶ μονόχαιρ καταβαίνει εἰς τὴν πατρίδα νὰ πολεμήσῃ ὡς στρατιώτης! τὸ δράμα τοῦτο ἀναπλάττομεν, ὅποτε εὐτυχῶς συμπληρωθῇ, ἄτε μίαν μόνον πράξεως ἐκδοσεῖσης, τὸ ὀρρενωπότερον καὶ τελειότερον ἔργον τοῦ κυρίου Βασιλειάδη. Ἀναγνωρίζομεν ἐν τούτῳ τὸ ὕψος καὶ τὴν γλῶσσαν τῶν *Καλεργῶν*, τλειότερα πάντοτε, καὶ μετὰ χαρᾶς βλέπομεν ὅτι ὁ ποιητῆς λαμβάνει ἀφορμὴν νὰ ψάλλῃ τὴν πατρίδα ἐμπνεέται καὶ ἐνθουσιᾷ.

Ἦσον ἀδικεῖ ἑαυτὸν ὁ γράψας τὸν Ὑψηλάντην καταλείπων αὐτὸν οὕτωσιν ἀτελεῖ!

Ε. ΣΕΜΕΛΗ.

Τὸ χάριεν καὶ γλυκὺ τοῦτο εἰδύλλιον μᾶς ἐνθουσιάζει τὰ ἀρετὰ τῆς Θεοκρίτου ἀσμάτια, τὸν ἀρχαῖον περιπαθὴ κόσμον, ἀν' θέλετε. Εἶναι μία σκηνὴ τῶν χαριέντων τῶν θεῶν τοῦ Ὀλύμπου ἐρώτων, τοὺς ὁποῖους ἐδημιούργηεν ἡ ἀπέριττος καὶ ἀφελὴς τῶν πάλαι Ἑλληνικῶν φαντασία. Ὁ Ζεὺς ἀγαπᾷ ἐμμονῶς, ἀν' ὅχι ἰδανικώτατα, τὴν θυγατέρα τοῦ Κρόνου Σεμέλην καὶ ψάλλει ὑπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ Λυδοῦ τὸν ἔρωτά του δι' ἀσμάτων γλαφυρῶν καὶ ἀδιάστων.

Ἀπὸ ἐστὶν ὁ Φαῖβος εἰς τὰ ἔρη ἀνατέλλει καὶ χρυσίζεττι ὁ κόσμος νὰ μὴ λέγεται «Σεμέλη»· Διὰ τί ἔταν τὸ ἄθος τὸ εὐώδες βλύζη μέλι Νὰ μὴ λέγονται τὰ δύο μὲ ἐν ἔνομα «Σεμέλη»· Διὰ τί ἔταν τὸ στόμα ἔρωτα νὰ σφύρη θέλη καὶ κολῆται μ' ἄλλο στόμα νὰ μὴ λέγεται «Σεμέλη»·

Ἡ Ἴρα ὅμως, τὸ πρότυπον τῆς συνήθους γυναικείας ζηλοτυπίας, καταπεῖθει τὴν πτωχὴν βασιλίδαν διὰ τῆς εἰς τροφὸν μετεμφισθίσεως Εἰλείθιδας νὰ ζητήσῃ διὰ τοῦ πρὸς Στυγὸς ὄρκου ἀπὸ τὸν Λυδὸν νὰ ἐμφανίσῃ εἰς αὐτήν, ὡς εἰς τὴν νόμιμον σύζυγόν του. Καὶ οὕτως ὁ Ζεὺς, πύσχων ἀλλ' ἀδυνατῶν νὰ παρῆ τὸν μόνον παρὰ θεοῖς ὄρκον, κατοβαίνει ἐν κεραυνοῖς καὶ βρονταῖς καὶ θανατῶνει τὴν πτωχὴν Σεμέλην.

Τὸ εἰδύλλιον τοῦτο πολλῶν ἀπέχει τῶν αἰσχυρῶν συνήθως καὶ εἰρωνῶν *Vaudeville* ἐν τούτῳ ἡ εἰρωνία δὲν εἶνε πικρά, διότι καὶ ὁ γράψας εἶνε Ἕλληνας. Τὸν Δία μᾶς παριστᾷ ὁ ποιητῆς βλάκα ἀλλ' ἐξ ἐκείνων τῶν ἐπιχαρίτων βλακῶν, τῶν ὁποίων οἱ λόγοι καὶ αἱ σκέψεις μᾶς ἀποσποῦν εὐχάριστον με δίαμα. Ὅστις εὐτύχησε ν' ἀντχλλαξῇ λέξεις μὲ τοιοῦτον τινα, σήμερον ἐπι, ἐν μέσσις Ἀθήνασι, βλέπει πόσον πιστῶς εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Διὸς εἰκονίζεται.

ΣΤ. ΑΜΑΛΘΕΙΑ.

Εἶνε ὁ Κορὸς τῶν Γρζετῶν τοῦ Paul de Cok. Ῥάπτρια Ἑλληνίδες (παρὰ τῷ ἡμετέρῳ ποιητῇ) σκοπεύσαι νὰ δώσωσι γορὸν ἐξ ἀνορθαίως συνεισφορᾶς, συγκινούνται καὶ προσφέρουσι τὸν εὐχολόν των

εις λιμώττουςαν οικογένειαν. Εὐγενής ιδέα, αἰσθημα λεπτόν, οὐχί σπανίως ἀπαντώμενον παρὰ τῆ κατωτέρᾳ κοινωνικῆ τάξει. Ἄλλ' ἡ Ἀμιάνθεια πρὸ τῆς Γαλατείας καὶ τῆς Σεμέλης ἐπισκιάζεται καὶ λησμονεῖται· τοῦτο καὶ αὐτὸς ὁ ποιητῆς συναισθᾶ ὁμοίως ἴσως, κατέταξεν αὐτὴν ὑπὸ τῆν. Δὲν ἀρνούμεθα ὁμοίως ὅτι καὶ εὐγενεῖς ιδέαι καὶ ἀληθεῖς σκηναὶ ἀπαντιῶνται πλεῖστα.

Τοιαῦτα τὰ νέα δράματα τοῦ Σ. Ν. Βασιλειάδη, ἀντίδοτον κατὰ τῆς περιστοιχούσης ἡμᾶς ἀμουσίας καὶ πλήξεως, ἐπισχόλημα γενναῖον καὶ τερπνὸν βιβλίον τέλο, κοσμοῦν τὴν βιβλ. οὐσίην παντός φιλομούσου. Συγχρόνως ἀπὸ καρδίας τὸν γράψαντα· εἶπ μὲν ὀλίγα ἴσως διὰ τὸ μὴ φανῶμεν ὑπερβολικοί, ἐνῶ συγχρόνως ἦτο χρέος τὸ γράψωσιν αἱ ὀλίγα αὐταὶ γραμμὰ διὰ ποιήσεις, αἵτινες εἶναι πράγματι πολὺ γενναϊότερον ἔργον, ἀπὸ μάλιστα ὁ γράψας τῆς Ἀστικῆς Νύκτας ἔχει πρὸ αὐτοῦ ζῶν καὶ μέλλον εἰρότητα. *Ε. Γ. Ζ.*

ΑΙ ΔΙΔΥΜΟΙ ΑΔΕΛΦΑΙ

I.

Ἐντὸς πηλαιοῦ πύργου κατὰ τὰ πρὸς βορρᾶν τῆς Γαλιεῖς ὄρη κειμένου, ἔζων ἀγνωστοὶ καὶ ἐν εἰρήνῃ δύο ἀδελφαὶ Ἰθαεῖς τὴν ἡλικίαν θυγατέρες τοῦ μαρκεῖοῦ Δαρκεβᾶλ. Ἀνεηράκι ὡς τοῦ μαῖου τ' αἰθῆ, ὠραῖα ὡς αἱ νύμφαι τῶν μυθολογικῶν χρόνων, ἡ Ἄλιξ καὶ ἡ Λευκὴ ἦσαν δίδυμοι. Ὡ, ἰδιοτροπία τῆς φύσεως! Ἡ Ἄλιξ καὶ ἡ Λευκὴ εἶχον τοὺς αὐτοὺς τοῦ προσώπου χαρακτηρισμοὺς, τὸ αὐτὸ ἀνάστημα, τὴν αὐτὴν κόμην τὴν αὐτὴν προφορὴν ὁ βλέπων τὴν μίαν ἐβλεπε συγχρόνως καὶ τὴν ἄλλην. Ὁ οὐρανὸς ἐπλάσεν αὐτὰς τοσαύτων ἀκριβῶς ὁμοίως, ὥστε τὰς ἐδωκε καὶ ἐν τῷ ἦθ καὶ τὴν αὐτὴν ὁμοιότητα ὡς καὶ ἐν τῷ φυσικῷ. Συγχρόνως φαιδραὶ, συνάμυχ μελαγχολικαί, ἦσαν εὐθυμοὶ καὶ λυπημέναι κατὰ τὴν αὐτὴν ὥρην καὶ στιγμὴν. Ὅταν ἡ Ἄλιξ ἠθύνει ἀμέσως ἠθύνει καὶ ἡ Λευκὴ. Τὰς αὐτὰς

ἔχουσαι ὁμοιότητας ἀρχῶν, τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν αἰσθημάτων, συμφωνίαν συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν, ἀρμονίαν θελήσεων καὶ ὀρέξεων, τὰς αὐτὰς ἠδονὰς καὶ λύπας, αἱ δύο αὐταὶ κῆραι ἦσαν ἐν καὶ μόνον ἐν καὶ δύο σώματι, ἐν μόνον σῶμα εἰς δύο μορφαί.

Γρατὰ τις θεῖα τῶν τὰς ἀνέθερε! ἐπιμελῶς εἰς τὸν κληρονομικὸν πύργον τῶν. Ἡ κυρία Δεκλαμὸρ ἐλάτρευε τὰς ἀνεψιάς τῆς· ἀλλὰ φ' ἄτα εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν 80 ἔτων, ἠτάνετο ἐκλειπούσα· τὰς δυνάμεις τῆς καὶ ἡ ἀποκατάστασις τῶν δύο ἔρρανω ἦν ὁ μόνος διχλογοισμὸς τῆς.

II.

Ἐπίσημος εἰδήσις διεδόθη εἰς τὸν πύργον τοῦ Δαρκεβᾶλ. Ἡ κυρία Δεκλαμὸρ ἐπέτυχεν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πύθων τῆς δύο συνοικεσία μυστικῶς παρ' αὐτῆς διπραγματευθέντα εὐρίσκονται εἰς τὴ ἀκμὴν τὰ τελειώσων, καὶ οἱ σύζυγοι εὐθύνουσιν ἐντὸς ὀλίγου. Ὁ προσωρισμένος διὰ τὴν Ἄλιξ εἶναι ὁ Ροδόλφος Δερμινί, ὁ δὲ διὰ τὴν Λευκὴν ὁ βερνός Ραούλ Δαρκεβᾶλ. Καὶ οἱ δύο ἐπίσης νέοι, ὠραῖοι καὶ πλούσιοι.

— Ἀδελφὴ μου, ἔλεγεν ἡ Ἄλιξ τῇ Λευκῇ. Μετ' ὀλίγον θὰ ἴδωμεν τὸν Ροδόλφον καὶ Ῥαούλ, τοὺς συζύγους οὓς ἡ μοῖρα μᾶς ὄρισεν. Ἀγνώω διατί, ἀλλὰ φόβος μὲ καταλαμβάνει.

— Κ' ἐμὲ ἐπίσης, ἀπεκρίθη ἡ Λευκὴ. Πάντοτε αἱ αὐτὰ ἐντυπώσεις. Ὡ τῆς πιστῆς καὶ περιπατοῦς ἔξεως.

— Ἄλιξ, νευρθεῖσαι τὸν Ροδόλφον καὶ ἐγὼ τὸν Ῥαούλ. Νομίζεις ὅτι θέλομεν δυνηθῆναι τοὺς ἀγαπῶμεν;

— Κ' ἐγὼ ἐμελλον τὸ σὺ ἀποτείλω τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν.

— Καὶ εἰάν ὁ σύζυγός μου μοὶ ἀπήρσκει;

— Καὶ εἰς ἐμὲ ἤθελε καταστῆ μισητός.

— Τοῦτο δὲν ἠδύνατο ἄλλως τὸ γεῖνη.

— Ὅμοίως διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἂν ὁ Ροδόλφος εἰώσας τὴν τύχην του μετ' ἐμοῦ, ἤθελε μὲ κῆρει ν' ἀποβῶ ἀπὸ λύπην!

— Ἐὰ ἐφόνευε καὶ ἐμὲ ἐπίσης, ἀδελφὴ μου.

— Λευκὴ, πόθεν προέρχεται ἡ ταραχὴ ἦν αἰσθάνομαι;

— Ἄλλ' ἂν ἀμρότεροι εἶναι ἀξικαίητοι· ἂν καὶ οἱ δύο καθίστησι τὰς συζύγους τῶν εὐτυχῶν! Ὁ ἔρω, λέγουσιν, ὅτι εἶναι τόσο γλυκός! ἤθελα ν' ἀγαπῶ!

III.

Ὁ κόμης Δερμινί καὶ ὁ βερνός Δαρκεβῆλ ἰππεύοντες ὑπερηφάνως ἵππους καὶ προκαλοῦσόμενοι ὑπὸ πολυαριθμοῦ συνοδείας φθάνουσι παρὰ τὰς κίγκλιδας τοῦ πύργου. Ἐνδοξοὶ καὶ ὠραῖοι στρατιῶται ὁ Ροδόλφος καὶ ὁ Ῥαούλ φέρουσι λαμπρὰς πανοπλίαις. Τὸ μέτωπόν των εἶναι ἀρειμάνιον καὶ ὑπερήφανον, τὸ ἀνάστημά των μεγαλοπρεπές.

Αἱ δύο ἀδελφαὶ εἶναι εἰς τὸν ἐξώστην τοῦ πύργου, τὰ βλέμματά των διευθύνονται μετὰ θαυμασμῷ πρὸς τὴν ἐνώπιόν των παρισταμένην εἰκόνα, ἐν ἧ οἱ εὐγενεῖς ἰππῶται ἀναπτύσσουσιν ὅλην τὴν πολυτέλειαν τῆς αὐτῆς τοῦ ἱε. Λουδοβίκου. Οἱ ἀπὸ χρυσοῦ κεκαλυμμένοι ἵπποι των, αἱ πορφυράκι καὶ χρυσοκέντητοι οἰκοποταῖ των, οἱ περρωτοὶ πέτασοί των, τὰ παράσημα, οἱ ταινίαι καὶ τὰ ζιγῆ των κατὰστατικα ἐκ πολυτίμων λίθων, ὅλα αἱ μεγαλοπρέπειαι τοῦ μεσαιῶνος, ἐκθαμβοῦσι τὰς ὀρρανάς.

— Λευκὴ, λέγει ἡ Ἄλιξ εἰς τὴν ἀδελφὴν τῆς, ἰδὲ αὐτὸν πῶσον εἶναι ὠραῖος... ἤθελα τὸ ἦτο ὁ Ροδόλφος, ὁ ἀνὴρ ἐν ἧ τύχῃ μοὶ προώρισε. Στοιχηματίζω ὅτι αὐτὸς εἶ αἱ.

— Ναί, ἀδελφὴ μου, ὦ! ναί, εἶναι ὁ Ροδόλφος, ἤκουσα τινὰ τὸν ὀνομάζει. Ἐχει δίκαιον εἶναι ὁ ὠραιότερος.

— Ἀλλὰ δὲν εἶπον ὅτι εἶναι ὁ ὠραιότερος.

— Τὸ ἐκέρχης ὁμοίως.

— Ναί, εἶναι ἀληθές.

— Οὐδὲν δυνάμεθα τὸ κρύβωμεν ἢ μίαν ἀπὸ τῆς ἄλλης.

IV.

Οἱ μελλόνυμφοι παρουσιασθέντες ὑπὸ τῆς κυρίας Κλαμὸρ εἰς τὰς κληρονόμους

τοῦ Δαρκεβᾶλ, διέμειναν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας εἰς τὸν πύργον καὶ καταγοητευθέντες ἀπὸ τὴν ὠραιότητα τῶν νεανίδων, προσεπάθουν παντοστροφῶς ν' ἀρέσωσιν αὐταῖς. Κυνηγέσια, ἰπποδρομῖαι, μουσικὴ, χοροὶ καὶ παντός εἶδους διασκεδάσεις, ἐτελοῦντο καθ' ἑκάστην εἰς τὸν ὀρχαῖον πύργον. Πανταχοῦ θόρυβος καὶ εὐθυμία καὶ νέαι καθ' ἑκάστην ἑορταί· ὁ τρυφερός καὶ χαρῖεις Ροδόλφος εἶναι ἡ ψυχὴ τῶν μαγειῶν τούτων.

Οὐδὲν τῶν γοητευτικῶν μέσων ὕσα ἡ φύσις καὶ ἡ τύχη χορηγοῦσι παρελήφθη ἀπὸ τοὺς δύο ἰππότες ἵνα καταθέλξωσι τὰς δύο ἀδελφάς. Γλυκὸς καὶ ὑπερήφανος, κομψὸς καὶ ὠραῖος ὁ Ροδόλφος ἐκέρχαιεν ἔλων τὰς καρδίας. Οὐχ' ἦττον λαμπρότερος τοῦ ἀντιζήλου του ὁ Ῥαούλ, ἦτο ἐπίσης τὸ ἀντικείμενον τοῦ γενικοῦ θαυμασμοῦ· ἀλλὰ τ' ἔρμα του ἐνέφανεν ἐνίοτε μελαγχολίαν καὶ ἡ συμπεριφορὰ του ἦτο ἀγρία. Οὕτως ὅταν ἠρώτων τίς τῶν δύο ἦν ὁ ἀξιαγαπιότερος, αὐδαῖς ἔλεγε, ὅτι ἦτο ὁ Ῥαούλ.

V.

Ἡ δέσποινα τοῦ Κλαμὸρ ἠγγίζεν εἰς τὸ τέρμα τοῦ βίου τῆς, ἡ προβεβηκυῖα αὐτῆς ἡλικία ἐξασθενεῖ τὸ λογικόν τῆς· οὐδὲν πλέον ἄφινε τὸ θρονίον τῆς καὶ αἱ δυνάμεις τῆς ἐξητάνον, ὁ δὲ τάφος τῆς ἠνοίγετο ὀλίγον κατ' ὀλίγον.

Οἱ γάμοι τῶν ὀρραῶν ἀνηγγέθησαν ἦδη ἐπίσημος ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας τοῦ χωρίου. Ἡ Ἄλιξ ἠγέρθη ἄρα τῇ ἀνατολῇ τῆς ἡοῦς· ἀγαπᾶ περιπαλῶς τὸν Ροδόλφον, συλλογίζεται ὅλην παράφορος ὅτι ὁ ἐράσμιος καὶ γενναῖος ἰππότης δὲν θέλει βραδύνει τὸ καταστῆ σύζυγός τῆς, καὶ λέγει καθ' ἑαυτῆς· «αἱ εὐχαί μου ἐξεπληρώθησαν» καὶ ἐν τούτοις ἡ καρδία τῆς αἰσθάνεται ἀλγεινὸς πάλμους, καὶ τὸ πνεῦμά τῆς μαύρας διοξὸ ὀπτασίης· ὁ ὕπνος τῆς εἶναι τετραραγμένος, φλογώδης πυρετὸς τὴν κατέλαβε, καὶ οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου τῆς ἠλλοιωθήσαν.

Ἡ Ἄλιξ ἔτρεξε πρὸς τὴν ἀδελφὴν τῆς. Ἄλλ' ἡ Λευκὴ ἐγερεθεῖσα τῆς κλίνης τῆς κατέβη εἰς τὸν κῆπον τοῦ πύργου. Τὴν πρῶτον ἡ μίαν ἔτρεξε πρὸς τὴν ἄλλ-

λην, χωρίς ν' απαντήσει τὴν ἄλλην τρέχουσαν πρὸς αὐτήν. Ἡ Ἄλιξ φθάνει τέλος τὴν ἀδελφὴν της, τὴν βλέπει καὶ φρίσσει. Ἡ Λευκὴ ἦν ὠχρὰ καὶ σχεδὸν λειπόθυμος· ἐκάθητο ἐπὶ τινος ὑψώματος χλόης σιωπηλὴ καὶ σύννου· ἐν τῇ φυσιογνωμίᾳ της ἐνεγχεράσσετο ἔκφρασις ἀοριστος, βαθεῖα, μυστηριώδης, παράδοξος. Προσῆλθον ἐπὶ τῆς προσφιλοῦς συντρόφου τοῦ βλέμμα ἐκθαμβὸν καὶ κατάπληκτον, ὅπερ ἐφαίνετο ὡσεὶ νὰ τῇ ἔλεγε: «Δὲν ἵξεύρεις τί ἔχω;» Ἡ Ἄλιξ ἐκβάλλει φωνὴν τρόμου.

— Ὡ ἀδελφὴ μου, ἀνέκραξεν, ἀδελφὴ μου, τί μᾶς συμβαίνει; ἔπρεπε νὰ εἶμαι ἢ εὐτυχεστέρη τῶν γυναικῶν· νυμφεύομαι τὸν ἄνδρα ὃν ἀγαπῶ, τὰ πάντα μοὶ προσμειδιῶσιν. Ἀνταγαπῶμαι παρ' αὐτοῦ, ὁ Ροδόλφος μὲ προσκαλεῖ, με περιμένει . . . Πόθεν λοιπὸν προέρχεται ἡ τρομερὰ αὕτη ἀγωνία μου; λάλησον, ἐξήγησόν μοι τὸ μυστήριον τοῦτο; Ὡ! ἐννοῶ, διότι πάσχεις, ἀλγηδὼν τις σὲ καταθλίβει. Ὡ ναι, εἶμι βεβαία, πάσχεις, καὶ νομίζω ὅτι ἡ ζωὴ μου σβύνεται . . . Μὴ μ' ἀντιλέγῃς . . . Εἶμι βεβαία περὶ τούτου· ἐπειδὴ κρίθάνομαι δάκρυα εἰς τὸ βῆθος τῆς χραῆς μου, καὶ θλέπω τὸν θάνατον εἰς τὴν εὐτυχίαν μου.

VI.

Ἡ Λευκὴ ζωηρῶς συγκινηθεῖσα ἔλθει τὴν χεῖρα τῆς ἀδελφῆς της.

— Φεῦ! ἀπαντᾷ αὕτη, τὸ ὁμολογῶ, ἡ ζωὴ μου σκληρῶς προσεβλήθη. Συγχώρει Ἄλιξ! Συγχώρει με, ἀνάγκη νὰ σοὶ ἀνοίξω τὴν καρδίαν μου, ἄνευ ὑποκρίσεως· πρέπει ἡ ὄρα ἐφύσεν ἤδη. Προωρισμέναι καὶ οἱ δύο νὰ μὴ ἔχωμεν ἢ τὴν αὐτὴν ὑπαρξίν, νὰ μὴ εὐχόμεθα ἢ μίαν εὐχὴν, νὰ μὴν ἀποτελεῶμεν ἢ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ψυχὴν, ἐμέλλομεν νὰ προτιμῶμεν ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἄνδρα. Ἄλιξ! Ἄλιξ! τὸν ἀγαπῶ ἐπίσης, τὸν ἀγαπῶ περιπαθῶς ὡς σὺ! αὐτὸς μόνος, οὐδεὶς ἄλλος, ὁ Ροδόλφος σου εἶναι Ροδόλφος μας.

— Ὡ Θεέ μου! ἀνέκραξεν ἡ Ἄλιξ, ὑψοῦσα τὰ χεῖράς της πρὸς τὸν οὐρανόν. Τὸ ἐγνώριζον πρὶν ἢ τὸ ἀκούσω, ἀλλὰ

δὲν ἤθελον νὰ τὸ πιστεύσω. Πῶς λοιπὸν ἡ γλυκεῖα αὕτη ὁμοιότης, ἡ τρυφερὰ συγχώνευσις τῶν αἰσθημάτων, ἡ ἐνόησις τῆς βελήσεως καὶ τοῦ ἔρωτος, ὅ,τι μέχρι τοῦδε ἐθεώρησα ὅχι μόνον ὡς θεῖον φαινόμενον, ἀλλὰ καὶ ὡς θαυμαστὴν ἀγαθοεργίαν τῆς θεῆς προνοίας . . . φεῦ! τοῦτο ἦτο διπλὴ ὁδύνη, ἦν τὸ μέλλον μᾶς διερύλαττε, μακρὸν βασανιστήριον δι' ἀμφοτέρους.

— Ἀγαπητὴ Ἄλιξ, ἐπανέλαβεν ἡ ἀδελφὴ της μὲ φρικώδη φωνήν, ὄρεσάμεν γνωρίζουσαι τὴν παράδοξον φύσιν μας ν' ἀριερώσωμεν ἑαυτὰς εἰς τὸν θεόν, ὃν δύνανται δύο ταυτογρόνως ν' ἀγαπῶσι, χωρίς φόβον ἀντιζήλων συμπαιδιῶν ἤθελε μᾶς μερίση τὴν καρδίαν του καὶ χωρίς ν' ἀποσπασθῶμεν ἡ μία τῆς ἄλλης, ἤθελε καὶ τὰς δύο μᾶς δεχθῆ.

— Ἀκουσε, διέκοψεν ἡ Λευκὴ μετὰ γαλήνης· ἄς μὴ αὐξάνωμεν τὰς θλίψεις μας πρὸ πάντων μὴ ἐπιπλήττης σεαυτῆν. Πρέπει ἡ ἐξομολόγησις μευ νὰ ἴναι ἐντελής. Πάσχω, στενάζω εἶναι ἀληθές, ἀλλ' ἐν μέσῳ τῶν θλίψεών μου, ἡ χαρὰ σου ἔργεται κατὰ στιγμὰς νὰ φωτίσῃ τὴν ἀθυμίαν μου, οἱ πένθημοι διαλογισμοί μου φεύγουσιν ἐκ διαλειμάτων, ἐνώπιον τῶν παιδρῶν ἐλπίδων σου, μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς δυστυχίης μου.

Ἡ Ἄλιξ μὲ δακρύβρεκτα ὄματα ῥίπτεται εἰς τὰς ἀγκαλάς τῆς ἀδελφῆς της· «Ὡ Ροδόλφε! πόσον ἀγαπᾶσαι! . . .»

VII.

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἐπιστολὴ τις ἐνεχειρίσθη εἰς τὴν μνηστὴν τοῦ Λερμινί· ἡ ἐπιστολὴ ἐστέλλετο ἀπὸ τοῦ πλησίον μοναστήριον τοῦ τάγματος τῶν Βενεδικτῶν. Ὡ οὐρανέ! εἶναι οἱ χαρακτῆρες τῆς Λευκῆς.

— «Ἐκαμα τὴν ἀπόρασίν μου, ἀγαπητὴ ἀδελφὴ! ἀγαπῶσα ὑπερβολικὰ τὸν Ροδόλφον καὶ μὴ δυναμένη νὰ νυμφευθῶ τὸν Ραούλ, ἀφιερῶμαι ἀνεπιστρέπτει εἰς τὸν Θεόν. Μὴ ζητήσης· νὰ καταπολεμήσης τὴν ἀπόρασίν μου, πρέπει νὰ αἰσθάνεσαι ἐντός σου ὅτι ἡ καρδία μου δὲν ἔφησεν ποτὲ τὴν ὁδὸν ἣν ἔλαβεν ἤδη. Σπεῦσε νὰ ὑπανδρευθῆς τὸν κόμικτα δέ-

μιν! γνωρίζεις εἰς ποίαν καρδίαν αἱ ἀπολαύσεις τῆς εὐδαιμονίας σου θὰ εὔρωσι σταθερῶς ἡχώ· προσπάθησον ὥστε αὐταὶ νὰ ὄσιν ἰσχυραὶ, ἵνα κατανικήσωσι τὴν λύπην μου καὶ διαρκεῖς ἵνα καταπνίξωσι τὸ αἶσθημά μου· ὁ Θεὸς ὅστις ἔκαμε τὸ θαῦμα τῆς μεταξὺ μας ὁμοιότητος, εἶναι ἀρκετὰ ἰσχυρὸς ὥστε νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν θεραπείαν του. Ἐλπίζω ὅτι θὰ μὲ συλλογίζεσαι ἄνευ πικρίας, ἐπειδὴ κ' ἐγὼ θὰ σὲ συλλογίζωμαι μετὰ τρυφερότητος. Ἐχω πεποίθησιν ὅτι δὲν θέλεις φανῆ μικρόψυχος, ἐπειδὴ οὐδ' ἐγὼ θέλω ἀφεθῆ νὰ καταβληθῶ ὑπὸ τῆς λύπης. Θέλω τηρήσαι τὴν ἰσχυρίαν μου διὰ νὰ ἴσαι καὶ σὺ γαλήνιος. Γέλα καὶ τὰ δάκρυά μου θὰ στεγνωθῶσιν. Ἔσο εὐτυχὴς καὶ θὰ ἴσαι καὶ ἐγὼ εὐτυχής. Δ' ἀγαπῶμεν εἰσέτι ἀμρότεροι· σὺ τὸν σύζυγόν σου, ἡ ἀδελφὴ σου τὴν αἰωνιότητα. Ἄλιξ! θὰ ἔχω τὴν ἀγαθὴν μερίδα· ὅταν ἡ ἰδική σου λαίψη ἐλθῆ πρὸς με, ἐλθῆ ἄνευ κανενὸς φόβου . . . εἰς τὸν αὐτὸν ἔρωτα, εἰς τὸν αὐτὸν βωμόν!

«Ἐιδωτοποίησάν με τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν καθ' ἣν θέλεις γίνεαι κόμησσαν Λερμινί· δὲν θέλω κλαῦσαι, θέλω δεηθῆ.»

VIII.

Ὀλίγον χρόνον μετὰ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἡ Ἄλιξ, τὸ μέτωπον κεκοσμημένον μὲ τὴν νυμφικὸν στέφανον ἔχουσα, ἠκολούθει τὸν νυμφίον της εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Τὸ πρόσωπον τῆς νέης κόρης ἦτο μελαγχολικὸν καὶ σύννου, ἐνῶ ἀπεναντίας τοῦ Ροδόλφου ἠκτινοβόλοι ἀπὸ χαρᾶν. Τὴν προτεραιάν ὅμως, ὁ βερόνος Ραούλ Δεγρεβίλ κατέλιπε τὸν πύργον μὲ τὴν μανίαν ἐντὸς τῆς καρδίας του. Ὁ λόγος τῆς ἀποράσεως τῆς Λευκῆς ἐγκεκλεισμένης εἰς τὸ πλησίον μοναστήριον, δὲν ἠδυνήθη νὰ διαφύγῃ τὴν εὐερέθιστον ζηλοτυπίαν του καὶ ὤμοσεν νὰ ἐκδικηθῆ.

Ἡ νύμφη ὠδηγήθη εἰς τὸν βωμόν· ἀπὸ πρῶτας ἠσθάνετο ἑαυτὴν ἀσθενῆ καὶ κλονουμένην. Αἱ παρειαὶ της ἦσαν ὠχραὶ, οἱ πόδες της δὲν ἠδύνατο νὰ τὴν στηρίξωσι. Οἱ σύζυγοι ἐγονήπητσαν . . . τὸ ὠρολόγιον σημαίνει πῆν μεσημβρίαν . . . Ὁ ἱερεὺς ἔρωτᾷ τὸν Ροδόλφον . . . Ὁ κληρικὸς δακτύλιος ἐτέθη εἰς τὸν δάκτυ-

λον τῆς μελλούσης κομῆσσης . . . Ὡ ἐκπληξῆς! Ἡ Ἄλιξ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην κλίνει τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους της, οἱ ὀφθαλμοὶ της καλύπτονται καὶ κλείονται, τὸ σῶμά της κῦπτει . . . κλονεῖται. Ὁ Ροδόλφος προσπαθεῖ νὰ τὴν ὑποστηρίξῃ, τὴν περιβάλλει μὲ τοὺς βραχίονάς του . . . Ἡ Ἄλιξ ἐλειποθύμησεν.

IX.

Ἐπικναφέρουσι τὴν νύμφην ἡ τελετὴ διακόπτεται· ἡ σύγγυσις διασπείρεται εἰς τὸν πύργον.

Ἡ Ἄλιξ κεκλιμένη ἐπὶ τῆς κλίνης της ἐπανερχεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς τὴν ζωὴν. Μυστηριώδης ιδέα τὴν ἀπασχολεῖ· ἐνεθάρρυνε τὸν σύζυγόν της καὶ καταπραΰνασα τὰς ἀνησυχίας του, τὸν καθικετεύη νὰ τὴν ἀφίσεισι μόνην. Ἡ ἐπιθυμία της ἐκπληροῦται.

Νομίζουσα ὅτι ὁ ὕπνος ἤθελε κλείσει τὰ βλέφαρά της, ἀπεμάκρυνεν ὅλας τὰς θεραπαινίδας της. Οὐδεμίαν κίνηση, οὐδεὶς κρότος, οὐδεὶς ὑπηρέτης πλησίον της. Ἡ κυρία Δεκλαμὴρ ἀσθενῆς ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος καὶ σχεδὸν καταντήσασα παλίμπαις ἀγνοεῖ τὴν σκηνὴν τῆς ἐκκλησίας· εἶναι κεκλεισμένη εἰς τὸν θάλαμόν της.

Ἡ νύξ. Ἡ Ἄλιξ ἐγείρεται· τὸ σκότος ἀπλοῦται εἰς τὴν παιδιᾶν· ἐκφεύγει κρύφα ἀπὸ τὸν πύργον, διέρχεται μὲ ταχέα βήματα τὴν κῆπον, καὶ φθάνει δραματικῶς εἰς τὸ μοναστήριον τῆς ἀδελφῆς της. Τὸ μοναστήριον ἀπέχετο δύο μόνον λεύγας τοῦ Ἀρενβάλ.

X.

— Ἀδελφὴ μου! ἀνέκραξεν ἡ Ἄλιξ ἀσθμαίνουσα· νυμφευμένη ἢ μὴ, ἰδοὺ με ἐμπρὸς σου. Ἐκινδύνευσε ν' ἀποθάνῃς τὴν πρῶτην ταύτην ὅτ' ἐσήμικεν ἡ μεσημβρία, δὲν εἶναι ἀληθές;

Ἡ Λευκὴ καταπλαγεῖσα, δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ εἰς τὰ ὄματά της. Ἡ Ἄλιξ ἦν ἐκεῖ πλησίον της, ὑπὸ τὰ τείχη τοῦ ἁγίου μοναστηρίου, φέρουσα ἐπὶ τὸ νυμφικὸν ἔνδυμά της, τοὺς δακτύλους ἔχουσα κεκοσμημένους μὲ δακτύλους, ἀλλ' ἀπηλπισμένη ἀπὸ τὸν κόματον. Τὸ ἔνδυ-

μά τις ἦν ἡμισχυμένον ἀπὸ τὰς ἀκάνθας τοῦ δάτους, αἱ πόδες τις γυμνοὶ καὶ καθημαγμένοι, αὐτὴ δ' ὠχρὰ, μὲ τὴν κόμην λευμένην, μὲ τὸ βλέμμα ἀπλανές... ὡς φάσμα ἐξερχόμενον τοῦ τάφου.

— Ναί, τὴν πρῶτην ταύτην . . . εἶναι ἀληθές, ἀποκρίνεται ἡ Λευκὴ, μὲ φωνὴν διακοπτομένην ἀπὸ τοὺς λυγμούς. Σὺ μὲ εἰδοποιήσας τὴν ὥραν τοῦ γάμου, τὴν μεσημβρίαν, τότε ὀλίγον ἐλείψε ν' ἀποβάνω.

— Τὸ ἐγνώριζον, τὴ ἠτθάνθη, ἐπκνέλαθεν ἡ Ἄλιξ μὲ ὕψος σοβαρῶν. Ἐγὼ ἐπίσης, σπεύδουσα πρὸς σέ, ἤμην βεβαία ὅτι ὁ σ' εὑρίσκον ζῶσαν εἰς τὸ μοναστήριον, ἐπειδὴ, ἐγγισὺν με, ὑπάρχω εἰσέτι.

XI.

Ἡ νύξ προβαίνει. Αἱ δύο δίδυμοι ἀδελφαὶ εὐρίσκονται πλησίον ἀλλήλων νὰ τὰς διαχωρίσῃ τις εἶναι ἀδύνατον. Ἔ! πόσον μακρὰ εἶναι αἱ ἐμπιστευτικαὶ ἐξηγήσεις των . . . Ὁ Θεὸς μόνος γινώσκει τὸ μυστήριον αὐτῶν.

Αἴφνης εἰς τῶν ὑπηρετῶν τοῦ πύργου τῶν Ἀρενδάλ φθάνει ἐκτὸς ἑαυτοῦ εἰς τὸ μοναστήριον. Ποίαν τρομερὰν εἰδήσιν φέρει; . . . Ὁ Ῥοῦλ προσεχώρησεν εἰς μονομαχίαν τὸν κόμητα Δερμινί. Οἱ δύο ἀντίζηλοι ἐμονομάχησαν τὴν προτεράκιαν, μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, καὶ ὁ Ῥοδύλως ἐρονεύθη. Αἱ δύο ἀδελφὰ προσεβλήθησαν ὡς ὑπὸ κερκυνοῦ, ὑποκύψασαι ὑπὸ τὴν αὐτὴν συμφορὰν καὶ ἀνεγειρόμεναι ἀπὸ τὴν αὐτὴν λύπην, ἐπίσης ἀμφοτέρω ἐχουσιν ἀνάγκην ἐγκαρτερίσεως εἰς τὴν δυστυχίαν των.

Ἡ Ἄλιξ ὠμίλησε πρῶτη.

— Τίς θὰ μᾶς παρηγορήσῃ! ἀνέκραξεν αὕτη!

— Τίς; ἀδελφὴ μου! ἀποκρίνεται ἡ Λευκὴ . . . Ὁ Θεός!

Ἄγία τις εἰκὼν εὐρίσκετο ἐκεῖ. Αἱ νέκραι κόραι γονυπετοῦσιν ἐνώπιόν της καὶ ἀμειβόμεναι ἐνηγκαλιζόμεναι ἀσπάζονται ἀλλήλας . . . πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Χριστοῦ.

ΕΛΠΙΣ

Ἐλθέ, ἡ λύκη τρέμουσα σβίνει
Εἰς τὴν ἐσθῆτα σκότους πυκνοῦ,
Πέραν τὸ ἄστρον τὸ φῶς του χύνει
Δειλὸν προκύπτον ἐκ τοῦ βουνοῦ.

Παρά τὴν ὄχθη τὸ ἄνθος κλίνει
Εἰς τοῦ ζεφύρου τὸν στεναγμὸν,
Κ' ἐκ τῶν ἀδρῶν του χειλέων χύνει
Ἐρώτων στόνον καὶ ἀσπασμὸν.

Εἰς ἄκραν πύκνης λικνιζομένη
Γλυκὴ στενάζει ἡ ἀηδὼν,
Καὶ τὴν σὺλλάδα ὁ ῥύαξ βραίνει
Ἐπογογγίζων καὶ μελωδῶν.

Ἐλθέ θυμῆρης, ξυνοῦ μου φίλη,
Τ' ἀδρὸν σου σῶμα ν' ἀγκαλισθῶ,
Κ' εἰς τὰ γελῶντα, λεπτά σου χεῖλη,
Ἵς τρέμον κρῖνον ν' ἀποσθεσθῶ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΑΤΖΙΣΚΟΣ.

Εἰς τὴν Γηραξάσαν Κύνά μου

Διατί δὲν τρέχεις πλέον, ὡς τὸ πῦρ, φεῖδρα, ταχέως
Καὶ δὲν στίλβουν, ὡς τὸ πρῶτον, τῶν τριχῶν σου οἱ
χρυσά;
Πῶς τὴν κεφαλὴν σου κύπτεις πρὸς τὴν γῆν, νωθρὰ,
Φεῖδ! ἐγήρατες καὶ σὺ! [βραβεῖς;

Ἐπὶ σοῦ βραχὺς ὁ χρόνος ἔθετο τὸ σφραγισμὸν σου,
Καὶ τὸ σῶμα ἐμκρύνθη, καὶ ἐξητλήθη ἡ ψυχὴ.
Μετ' ὀλίγον θὰ σ' ἀρπάξῃ μακρὴ πτέρυξ τοῦ θανάτου,
ὦ Κοντέσσα μου πτωχὴ!

Σὺ μ' ἠγάπησας . . . φεῖδ! ἔσον δὲν μ' ἠγάπησεν ἐκείνη,
Ἦν ἐξύμνητὴν πολλὰκις φλογερὰ τὰ ἄσματά μου.
Δι' ἦν ἔστεινε τσακίς ἡ ψυχὴ μου ἐν ἐδῶντι,
Κ' ἔκλειον τὰ ἔμματα μου.

Πλὴν ὁ ἔρωσ μου ἐσβέθη . . . εἶδον ἐτι μ' ἀπατάσει,
Ἦδη ζυεῖρα δὲν πλάττει ἡ τρελλὴ μου κεφαλή.
Ἄγχιω ἐκείνους, ἔσαι ἀληθῶς μὲ ἀγαπῶσαι,
Σὺ μ' ἠγάπησας πολὺ . . .

Ἦ! ἐλθέ, καὶ σὲ θεομάνη ἡ πυρρῆσσας ἀγκάλη,
Καὶ ζωὴν νὰ σοὶ δωρήσῃ ἡ σφραγιστὴ μου ψυχὴ.
Φεῖδ! ὡς αἶθε, ἔπερ πλάττει τοῦ Βορρῆ ἀγρία ζάλη,
Ἐκούρας καὶ σὺ πτωχὴ;

Τ. Κ. ΠΑΙΟΠΟΥΛΟΣ.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑἸΔΟΝΑ

Ὅταν ψάλλῃς τὰ τόσα σου πάλιν,
Ἐπὶ δένδρων τὰς νύκτας συσκίων,
Εἰς τοῦ στήθους εἰσῶει τὰ βάλθη,
Μὲ μαγεῖε τὸ ἄσμα τὸ θεῖον.

Ἀκροῦται ἐν μέθῃ τὸ οὖς μου.
Τὴν γλυκεῖαν αὐτὴν ἀρμονίαν,
Καὶ ἀκούω ταχέως τοὺς παλμούς μου,
Καὶ σκιρτῶσαν ἐντὸς τὴν καρδίαν.

Εἰς τὰ χεῖλη μου μὲν ἡ πνοὴ μου,
Εἰς ἀγνώστους ἀρίνομ' ἐκστάσεις,
Καὶ σιγὰ ψιθυρίζ' ἡ ψυχὴ μου,
Τὰς ὠραίας ἐκείνας ἐκφράσεις.

Ἄλλ' ἐξαίφνης τριγμός τις, ἐν βήμα,
Ἦν ἡ σαῦρα τοὺς θάμνους περῶσα,
Τῶν ἄσμάτων σου θραύει τὸ νῆμα,
Καὶ πετᾷ εἰς τοὺς κλάδους σιγῶσα,

Οὕτω φεῖδ! καὶ τῆς λύρας οἱ τόνοι,
Πρὸ τῆς ὕλης σιγῶν τεθλιμμένοι,
Καὶ τοῦ ψάλτου τὸ στήθος παγῶναι
Κ' ἡ φωνὴ του σιγᾶ πνιγομένη.

Πλὴν ἤχει καὶ τὸ ἔσσμα σου πάλιν,
Καὶ αὐτὸς ἂν σιγμὴν σιωπήσῃ,
Εἰς τὴν κρύαν τῆς νάρκης ἀγκάλην.
Τὴν θερμὴν του ψυχὴν δὲν θ' ἀπῆσῃ.

Τὴν φωνὴν σου τὸ σύμπαν προσμένει,
Καὶ ἡ αὖρ' ἀτρεμεῖ ἡ νυκτία,
Κ' ἡ καρδία λειπόθυμος μένει,
Τί μυστήριον! ποῖα μαγεῖα!

Διατί ὁ φλογώδης λυγμός σου,
Διατί τὸ θερμὸν στενάγμα σου:
Εἶναι κρῖμα πυρός, πάθους, δρόσου,
Τὰ ὠραία, πτηνόν, ἄσματά σου.

Τοῦ ζεφύρου τὸ πνεῦμα συρίζον
Εἰς τὰς πεύκας ἐκεῖ τὰς πρασίνοιας,
Ἦν ὁ ῥύαξ ἡρέμα φλοισβίζων
Τοὺς ψαλμούς σου σ' ἐδίδαξ' ἐκείνοιας;

Μὴ ὁ θόναξ πενθίμως στενάξων
Μὴ τὸ φέθρον γοργὸν καταβαλῶν,
Καὶ εἰς βάρβαρα μαῦρα παρλαζῶν,
Καὶ τὰς πέτρας τῶν βράχων κοιλαίνων;

Ὁ ἀλλός τῶν πτωγῶν μας ποιμένων.
Χαιρετῶν τοῦ Ἡλίου τὸν δίσκον,
Ἦν τοῦ πόντου τὸ κῆμ' ἀφρισμένον,
Κ' εἰς τὴν ἄμμον μὲ ψίθυρον θνησκον;

Ὅχι! ὄχι! — τοῦ πάθους ἡ δίνη,
Τὰ λεπτά σου διήνοιξε χεῖλη,
Καὶ σ' ἐπέπνευσε πρῶτη ἐκείνη,
Ἦν ὉΔΥΝΗ σ' ἐδίδαξε φίλη!

ΙΩ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ.

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ ΜΟΥ ΔΕΛΥΘΗ

Τίλος ἐπέπληθεν ἡ πρῶτα,
Τὸ ὄνειρόν μου διελύθη.
Ὁ ἔρωσ μου, πτωχὴ καρδίε,
Τελείως φεῖδ! ἐλησημονήθη.

Καὶ ὅταν ἐκ τῆς γοητείας
Ἀνέκουσα, ἐκείνην εἶδον
Μακρὰν μετὰ τῆς εὐτυχίας,
Τῶν πόθων μου καὶ τῶν ἀλπίδων.

Ἀμέριμος καὶ μειδιῶσα
Ἐδρεπε ῥόδα, κρῖνα, ἔτα,
Κ' ὡς χρυσαλλί; φειδρὰ πετῶσα
Παρῆλθεν ὡς ἐν ὄπτασι.

Καὶ ἔμωσ δι' αὐτὴν καὶ μόνον
Ἐπερηγάπησα τὸν βίον,
Καὶ μετ' αὐτῆς γλυκὺν τὸν στόνον
Εὔρον ἐν μέσῳ τῶν θακρῶν.

Ἐκείνη δι' ἐμὲ ὀρησκεῖα,
Θεός μου, ὑπαρξίς μου ἦτο.
Καὶ δι' αὐτῆς ἡ κεκμηκυτα
Ψυχὴ μου ἐπαρηγορεῖτο.

Τὸ μέλαν καὶ ὑγρὸν τῆς ὕμια
Ἄπειρον ἔρωτα μ' ἐδώρει.
Μαγεῖαν ἔχυνε τὸ στόμα,
Ὅταν ἐλάλ' ἡ νέα κόρη.

Καὶ ἡ φινὴ τῆς μ' ἐθαυκάλει
Μ' ἐλπίδας καὶ ὄνειρα ὠραία.
Ἄλλὰ τὰ πάντα μεταβάλλει
Ζηλιτύπος ἡ μοῖρα γραία.

Ταχέως λησμονεῖ ἡ νεότης,
 Πόθου· καὶ αἰσθημα ἀλλάσει,
 Οὔτ' ἔρω·, οὔτε σταθερότης,
 Οὔτε οὐδὲν τῆ· μαλάσσει.
 Ἐφυγε τ' ὄναρ τὸ ὠρατον,
 Ἐσδέσθη τ' ἄστρον τῶν ἐρώτων.
 Καὶ ἤδη ἀπελπὶς καὶ κλαίων,
 Καλῶ τὸν χρόνον μου τὸν πρῶτον.

ΝΙΚΟΛ. ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΣ.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἰούλιος.

Τὸ Φαληρικὸν Θέατρον.—Τὸ ἐν αὐτῷ τρα-
 γικὸν συμβάν.—ἼΙ περὶ ἐκβολάδων συζήτη-
 σις.—Περθεναγωγῶν Σοφίας Γαίκα.

I.

— Ἐμπρὸς, ὠραία μου καὶ φιλοπερίε-
 ρος ἀναγνώστρια, κατέλθωμεν εἰς τὸ Φά-
 ληρον, εἰς τὴν γοητευτικὴν καὶ ὑπὸ τῆς
 λεπτῆς καὶ ἀθώας αὔρας θωπευομένην
 ἐκείνην παραλίαν, ὅπου τόσκι καθ' ἐιά-
 στην φιλόμουσοι τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ
 Πειραιῶς συγκεντροῦνται καλλοναί, καὶ
 ὅπου ἡ φωνὴ τῆς Λεωνόρας καὶ τοῦ Τρο-
 βιχτοῦ περιπαθῆ; καὶ γλυκεῖα, συμμυ-
 μένη μετὰ τοῦ ἀγρίου ἄσματος τῶι κυ-
 μάτων, μέλλει καὶ πάλιν ν' ἀντηχήσῃ
 κατακρηλαῖσα τῶν ὑπόμονα καὶ εὐαίσθητα
 ὦτα τῶν ἀπειρῶν θεατῶν.

Τέλος ἐφθάσαμεν ὑγειεῖς καὶ σῶσι, φί-
 λοι ἀναγνώστρι καὶ ἀνεπέμψαμεν εὐχὴν
 πρὸς τὸν ὕψιστον ἐπὶ τούτῳ.—Τὰ καλὰ
 κόποις κτῶνται, εἰπέ τις τῶν ἡμετέρων
 προγόνων καὶ διὰ ν' ἀπολαύσωμεν τοιαύ-
 τος ἐξαιρετικῆς διασκεδάσεως, ἐπρεπε, βε-
 βαιῶς, νὰ δεχθῶμεν ἀγογγίστως τινὰ ἀ-
 ερόφρονα σκουνητήματα καὶ ν' ἀποβάλωμεν
 ἀρκετὰ σταγόναις αἵματος εἰς ἰδρώτα.—
 Ναὶ ἐφθάσαμεν τὸ πλῆθος κατέρχεται
 τῶν βιγνονίων, τρέχει ὡς δαιμονισμένον
 πρὸς κατάληψιν λουτρῶνος. Βίς ἐπασε, πρὸς
 μέγιστον γέλωτα τῶν εὐαισθητῶν δε-
 σποινίδων· νεκρὸς τις μὲλα χροινὴ καὶ χυ-

ρίεσσα ἀπολέσασα τὴν μητέρα τῆς συνήν-
 τησε τὸν ἐραστήν τῆς. Γέρων πατήρ ζη-
 τεῖ τὴν ἀγαπητὴν κόρην του, ἣν τέλος
 ἀνευρίσκει ὑπὸ τὴν προστασίαν φίλου τι-
 νός. Νέος τις λαμβάνει καιρὸν ἐν τῇ συγ-
 χίσει νὰ δώσῃ ἐπιστολὴν καὶ τρυφερὴν
 σφίγγιμον τῆς χειρὸς εἰς τὴν ψυχὴν
 τῆς ψυχῆς του· καὶ μίαν καλὴν σύζυγον
 rendez-vous εἰς μυστακοφόρον τινὰ κύ-
 ριον. Παραχῆ, σύγχισις, φωναί . . . εἶναι
 ἡ προεισαγωγὴ τῆς παραστάσεως.

ἼΙ ὦρα εἶναι μόλις ἐξδύμη καὶ ὁμοῦ
 ὅλα τὰ καθίσματα κατελήφθησαν ἀπὸ τὸ
 φιλόμουσον καὶ ἀνυπόμονον κοινόν. Αἱ
 εὔαι, ἐν τῷ βλέμματι τῶν ὀφθαλμῶν ἀπ-
 στράπτει τοσαύτη ἐρωτικὴ φλόξ καὶ πο-
 νηρία, κατέχουσι τὸ μεγαλειότερον μέρος
 ἐν τῷ ἐπιγίῳ τούτῳ περθεῖσῳ, ὅπου
 ἀπειροὶ ἐνεδρεύουσιν ὄφεις καὶ ἐξ οὗ ἐπέ-
 πρωτο ν' ἀποδιώξῃ τὰς δειλοτέραις, ἀν
 οὐχὶ καὶ τὰς ἀμαρτωλοτέρας ὁ δαίμων
 τῆς συγχύσεως καὶ ὁ κρότος τῶν ῥεβόλ-
 βερ. Ὁ ἔρρυθμος κρότος τῶν μαστου-
 ρίων ἐκδηλοῖ τὴν ἀκραν ἀνυπομονησίαν
 τῶν φιλομούσων καὶ τῶν γονέων, οἵτινες
 ἐν νῷ ἔχουσι τὸ τοῦ Λουκιανοῦ, ἡ ἀρχὴ
 εἶναι τὸ ἡμισυ τοῦ παντός. Ἄλλ' αἰ-
 φνης ταρχῆ καὶ θόρυβος πρὸς τὸ μέρος
 ἐκεῖνο διασπείρει τὴν σύγχυσιν ἐν τῷ
 θεάτρῳ· πυροβολισμοὶ ἀσθενεῖς τρέπουσιν
 εἰς φυγὴν τοῦ θεατῆ, οἵτινες κχταρρί-
 ψαντες θορνή, ἀνατρέψαντες ἀλλήλους,
 διαρρηξάντες τὰς κιγκλίδας, τρέχουσι,
 τρέχουσιν ὡς ἀφηνιάσαντες ἵπποι· πολλοὶ
 μόλις παρὰ τὴν θάλασσαν συνῆλθον εἰς
 ἑαυτοὺς καὶ παρετήρησαν ὅτι οὐδεὶς τοὺς
 κατεδίωκε. Γενναῖός τις κύριος ἐπασε χυμὴ
 νομίσας ὅτι ἐβλήθη ὑπὸ σφίγγος πυροβόλου
 καὶ ἐχειρίσθη ἀρκετὸς καιρὸς καὶ μεγάλη
 εὐγλωττία ἕως οὗ κχταπεισθῆ ὅτι ὑπὸ τοῦ
 φόβου μόνον εἶχε προσβληθῆ ἀν οὐχὶ καὶ
 ὑπὸ σφαιροβόλων ὀφθαλμῶν. Ἄλλὰ τί
 ἄλλο συνέβη; ἀγνοοῦμεν, διότι καὶ ἡμεῖς
 ἐτράπημεν τὴν ὁδὸν τῆς φρονήσεως καὶ ἐγε-
 νόμεθα ἀπὸ μακρὰν θεαταί· ἐμάθομεν ὁμοῦ
 ὅτι οἱ πρωτοουργοὶ τοῦ δράματος ἦσαν καὶ
 καὶ τὰ θύματα αὐτοῦ, φιλοξενήσαντα εἰς
 τὰ τρυφερά των σώματα ἀνὰ μίαν ἑκαστοῦ
 σφαιραν. Ἄλλὰ τίς ἄρα σφεῖς βροτῶν
 ἐριδι ξυνήκει μάχεσθαι; Ἀγνοοῦμεν. Ὁ
 διάσημος τῶν Παρισίων ἀστυνόμος Φουκῆ,

ὅτε τῷ ἀνέφερον ἐγκληματικὴν τινὰ πράξιν
 καὶ ἐζητεῖτο ἡ ἀνακάλυψις τῶν ἐνόχων,
 ἔλεγε, ζητήσατε τὴν γυναῖκα. Καὶ δὲν
 εἶχε πιστεύομεν ἄδικον, ἀν καὶ διὰ τὸν
 τόπον μας τοῦτο δὲν τὸ παραδεχόμεθα
 ἼΙ γυνὴ ἀληθῶς αἰείποτε ὑπῆρξεν ὁ κα-
 κὸς δαίμων τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ
 ἔνεκε αὐτῆς ἀπολέσασμεν τὸν παράδεισον,
 καὶ κατεστράφη τὸ ἄνθος τῆς ἑλληνικῆς
 ἀνδρείας πρὸ τῆς Τροίης. ἀλλὰ δὲν εἶναι
 καὶ πάντοτε ἡ αἰτία τῶν ἐπιγῆς κακῶν,
 ὡς ὑπὸ χαιρεκάκων τινῶν λέγεται. Τοὺς
 πληγωμένους πρέλαθον οἱ μετὰ τὸ πέ-
 ρας τοῦ δράματος σπεύσαντες κλητή-
 ρες, τὸ πλῆθος συνῆλθε καὶ ἐπιλήσμον,
 ὡς πάντοτε, τοῦ παρελθόντος του καὶ
 πρὸς τὸ παρὸν ἀπαθῆς, ἐπανῆλθεν εἰς
 τὸ θέατρον καὶ ἐχειροκρῆται βορυσθῶς
 ὅταν ὁ Τροβιχτοῦς ἐκ τῆς φυλακῆς ἐψάλλε:

Ah, che la morte ognora
 È tarda nel venir
 A chi desia morir
 Addio, Leonora.

Sconto col sangue mio
 L' amor che posi in te! . . .
 Non ti scordar di me!
 Leonora, addio!

Ἄλλ' ἀφήσωμεν τὸ Φάληρον καὶ τὸ
 θέατρον του καὶ ἀνέλθωμεν εἰς τὸ ἐλ-
 ληνικὸν βουλευτήριον ὅπου οἱ πατέρες τοῦ
 ἔθνους ἐξεπνευμονήθησαν συνεγορῶντες
 ὑπὲρ τῶν συμφερόντων αὐτοῦ.

— ἼΙ συζήτησις τῆς περὶ τῶν ἐκβολά-
 δων συμβάσεως εἶναι τὸ σπουδαιότατον
 ζήτημα ὅπερ ἀπασχολεῖ ἐν τοιαύτῃ τοῦ
 θέρους ὦρα τὸ νομοθετικὸν τῆς Ἑλλάδος
 σῶμα καὶ τὸ μετοχούχον κοινόν· καὶ τὸ
 μέγα ἀντικείμενον ὅπερ ἐξηρέθισε τὴν
 φλυαρίαν τῶν ῥητόρων καὶ ὥσυνε τὰ
 βέλη τῶν ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ
 ἔθνους ἀγωνιζομένων (sic) αἱ δ' ἐνταυτῷ
 συζητήσεις εἶναι ὡσεὶ τὸ θερμόμετρον τῆς
 ὑπερτιμῆσεως ἢ ὑποτιμῆσεως τῶν μετο-
 χῶν τοῦ Λαοῦ, ἢ ζωοδόχοις πηγὴ ἐξ
 ἧς ἀρῶνται πλοῦτον οἱ κερδοσκόποι καὶ
 οἱ μεσίται. Τὸ χρηματιστήριον εὐρίσκειται
 εἰς ἀένανον κίνησιν καὶ ταρχῆν καὶ οἱ
 διακυβεύοντες τὴν περιουσίαν των εἰς τὸ
 ἀγνώστον τέως τῶν μετοχῶν πατηνίδιον

ἀλλάσσουσι χρῶμα καὶ στάσιν εἰς πάντα
 λόγον καὶ ψίθυρον περὶ τῶν φάσεων ἀ-
 λαμβάνει ἐν τῇ βουλῇ ἢ σύμβασις διὰ
 τῶν νέων προτάσεων τῆς εταιρείας τῶν
 μεταλλουργείων.

— Τελεθεισῶν τῶν ἐξετάσεων τοῦ
 καλλίστου τῶν παρ' ἡμῖν περθεναγωγείων
 τοῦ ὑπὸ τῆς ἀξιολόγου Κυρίας Σοφίας
 Γαίκα διευθυνόμενου, ἐν μέσῳ ἀπειρῶν καὶ
 ἐκλεκτῶν ἀκροατηρίου, ἠρίστευσαν αἱ δε-
 σποινίδες Ἑλένη Μπαλάνου, Ῥόπα Μπα-
 λάνου, Ἐλευθερία Βαρούτζι, Ἀφροδίτη
 Κουτσομοῖρη, Μαρία Ματτιᾶ, Ἀντιγόνη
 Ποδογύρου καὶ Ἀμαλία Σκουμπούρη.
 Εἰς δὲ τὴν ὄργανικὴν καὶ φωνητικὴν μου-
 σικὴν αἱ Αἰκατερίνη Τακούση καὶ Ἀντι-
 γόνη Ποδογύρου. Καὶ ἄλλοτε ἐλάσομεν
 ἀφορμὴν νὰ συστήσωμεν εἰς τοὺς ἡμετέ-
 ρους ἀναγνώστιας τὸ περθεναγωγείον τοῦ-
 το, ὅπερ διὰ τῆς καλῆς καὶ ἐπιμελοῦς
 διευθύνσεως παράγει κατ' ἔτος τοὺς ἀ-
 γλαστόρους καρπούς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἡ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ ΜΟΥ.

ΛΥΡΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ

ΔΗΜ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ,

(Βραβευθεῖσα εἰς τὸν Βουτσιναιῶν
 ποιητικὸν ἀγῶνα τοῦ 1873.)

ἼΙ συλλογὴ αὕτη ἐκ δέκα μικρῶν ποι-
 ηματίων συγκεκριμένη καὶ ἐν τῇ δημώδει
 γλώσσῃ γεγραμμένη, ὑποβληθεῖσα εἰς τὸν
 ἐφετεινὸν ποιητικὸν ἀγῶνα ἐρίθη ἀξία
 τοῦ ἡμίσεως βραβείου, διχασθέντες κ' ἐ-
 φέτος αὐτοῦ κατ' ἀπόφασιν καὶ πρὸς εὐ-
 κολίαν τῶν κυρίων κριτῶν καὶ ἀνευ τῆς
 συγκαταθέσεως, βεβαίως, τοῦ ἀγωνοθέτου.
 Καὶ τὰς μὲν περὶ τῆς συλλογῆς ταύτης
 κρίσεις μας δι' ὀλίγων ἀνεκοινώσαμεν τοῖς
 ἡμετέροις ἀναγνώσταις ἐν τοῖς περὶ ποιη-
 τικοῦ ἀγῶνος εἰς τὸ προηγουμένον φυλλά-
 διον γεγραμμένοις κατ' οὐδὲν δὲ μετα-
 βάλλωμεν αὐτὰς καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν
 ὁλοκλήρου τῆς συλλογῆς.

Τὰ ποιημάτια ταῦτα μετ' ἀρετῆς κατὰ τὸ πλεῖστον χάριτος καὶ εὐφυίας γεγραμμένα εὐχριστοῦν τὸν ἀναγνώστην καὶ κινῶν τὸν γέλωτα αὐτοῦ, ὡς τοῦτο ἀπεδείχθη καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐκθέσεως, ὅτε οἱ κύριοι κριταὶ ἐξεγράφησαν μετὰ τοῦ κρινοῦ, εἰς γέλωτα ἄπλετον. Δὲν εὐρίσκει τις βεβαίως ἐν αὐταῖς τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὸ ὕψος τῆς Πιδικτικῆς ποιήσεως ἢ τῶν μιμητῶν αὐτῆς, οὐδὲ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὸ σατυρικὸν ἄλλοι τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ Προπερτίου, ἀλλὰ δὲν δύναται ν' ἀρνηθῆ ὅτι ἐν ἡλικίᾳ διακλίνεται ἡ χάρις τοῦ Ἀνακρέοντος, εὐμμητῆς προσεπάθησε νὰ καταστή ὁ νέος ποιητής.

Ὁ ποιητὴς αὐτῶν εἶναι νεώτατος, ὡς καὶ τὰ ἔργα του τὸ ἀποδεικνύουσι, καὶ ἐλπίζεται ὅτι θέλει ἐπιδώσει προῖότης τῆς ἡλικίας του εἰς τὸ σατυρικὸν εἶδος. Πέμψας δὲ ταῦτα εἰς τὸν ποιητικὸν ἀγῶνα, οὐδ' ὄλως, ὡς ὁ ἴδιος τὸ δηλοῖ, ἤλπιζε νὰ τύχῃ τοῦ βραβείου· καὶ βεβαίως ὁ ἀπορῆ ἀκόμα πῶς τὰ ἐλαφρὰ καὶ παιδικὰ του ἔργα κατενίκησαν τὰ ὑψηλὰ καὶ σπουδαῖα ποιητῶν ἐγνωσμένων καὶ πολλάκις ὑπὸ τῶν αὐτῶν κριτῶν κατακαλιφθέντων ἀπὸ ἐπαίνων καὶ ἐγκωμίων. Ὑποθέτομεν δὲ ὅτι οἱ κύριοι κριταί, ἐν τῇ δικαιοκρατικῇ των ἰδιοτροπίᾳ μαλώσαντες μετὰ τῆς θεᾶς Μελπομένης ἐξεδικήθησαν αὐτὴν διὰ τῆς ἀποφάσεώς των, βραβεύσαντες τὸν Παπουλιᾶ καὶ τὰ Δάκρυά του, τὰ ὅποια θὰ ἐξηράνησαν, ἀφοῦ εἰσέτι δὲν εἶδον τὸ φῶς· διότι ἡ μὲν παρῶσα συλλογὴ, δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ ἀρνηθῶμεν, εἶναι ἡ καλλίστη τοῦ εἴδους τῆς καὶ δικαίως ἠδύνατο νὰ τύχῃ τοῦ γέρατος ἂν ὁ ἀγὼν θὰ ὑπεδικηθῆτο εἰς λυρικὸν σατυρικὸν καὶ μὴ· ἀλλὰ τὰ Δάκρυα τοῦ Παπουλιᾶ δὲν εἶναι τὰ καλλίστα τοῦ σπουδαίου εἴδους τῆς λυρικῆς ποιήσεως.

Πολλοὶ μέχρι τοῦδε ἀνεφάνησαν οἱ ἐπικριταὶ τοῦ νέου ποιητοῦ καὶ ἐτι πλείονες ὁ ἀνεκτανθῶν τοῦ γέροντος Παπουλιᾶ, ὅταν ἡ κρίσις τῶν ἀγωνοδικῶν καὶ τὰ ψυχρὰ Δάκρυά του εἶδον τὸ φῶς. Ἄπαντες δὲ ἐκτὸς ὀλιγίστων εἰσιδέτεων ἀνομολογῶντες τὰ προτερήματα τῶν ποιημάτων του, λέγουσιν ὅτι τοιαῦτα ἔργα ἀφελῆ καὶ ἐλαφρὰ, ἐν οἷς μικρὰν θέσιν ἔχει ἡ ἀληθὴς καὶ ὑψηλῆς πύλησις, δὲν ἔπρεπε ν'

ἀναρχνῶσιν ὡς βραβευθέντα ὑπὸ ποιητικοῦ ἀγῶνος, καὶ τὴν ιδέαν των ταύτην κάπως παραδεχόμεθα καὶ ἡμεῖς μὴ ἀρνούμενοι τὰ τῶσα προτερήματα τῆς Φωνῆς τῆς Καρδιάς τοῦ φίλου μας Κ. Καμπουρόγλου.

Ἐκ τῶν δέκα τούτων ποιημάτων κάλλιστα ἐφάνησαν ἡμῖν τρία, ὁ Σταυρὸς τοῦ Λαιμοῦ τῆς, τὸ Ἀντιφάρμακον καὶ τὸ Κριθβάτι τοῦ Κοριτσιοῦ. Τὰ δὲ Γλυκίσματα καὶ τῆς Τοῦρτες χαρίζομεν εἰς τοὺς κυρίους κριτὰς, οἵτινες, ὡς φαίνεται, ἀγαπῶσι πολὺ τὰ Γλυκὰ.

ΛΥΚΟΦΩΣ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΛΥΡΙΚΩΝ ΠΟΙΗΣΕΩΝ.

Ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἐξεδόθη ποιητικὴ συλλογὴ περιέχουσα διάφορα καὶ εἰς ποικίλα μέτρα ποιημάτια. Ὁ ποιητὴς κρυπτόμενος ὑπὸ τ' ἀρχικὰ στοιχεῖα Λ. Λ. Δ. φαίνεται νέος τῶν Μουσῶν ῥεῖάπων καὶ αἱ ποιήσεις του ἀπαύγασμα τῶν δύο μεγαλειτέρων αἰσθημάτων τοῦ ἔρωτος πρὸς τὴν πατρίδα καὶ πρὸς ἐκείνην ἀνούχι ἐκείνας, ἀπὲρ προσπαθεῖ νὰ ἐκφράσῃ ὡς οἶον τε ζωηρῶς, ἀνυπόστατος τῶν δυνάμεων. Τὰ ποιημάτια ταῦτα πρῶτα, ὡς ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς δῆλον γίνεται, ἔργα τῆς νεαρῆς τοῦ ποιητοῦ μούσης καὶ τοῖς περιέχοντα ἐν ἡλικίᾳ ἰκανὸν αἶσθημα καὶ τρυφερότητα δὲν εἶναι ὅμως ἀπηλλαγμένα τῶν ἀμικρημάτων ἐκείνων εἰς ἃ πάντες οἱ πρωτόπειροι ὑποπίπτουσι.

Οἱ ὑπερβολικοὶ ἐπαῖνοι ὅταν εἶναι ψευδεῖς, εἶναι, βεβαίως, ὕβρεις διὰ τοὺς ἐπαινούμενους· διὰ τοῦτο ἀντὶ νὰ κατακαλύψωμεν τὸν ποιητὴν διὰ τῶν τετριμμένων καὶ ψευδῶν ἐγκωμίων καὶ ἐπικρίσεων, προτρέπομεν αὐτὸν μόνον νὰ ἐξακολουθῆ θεραπεύων τὰς μούσας, βεβαίως ὅτι ταχέως θέλει ἰκανοποιηθῆ παρ' αὐτῶν.

Τὸ εἰδύλλιον Ἰάσμη καὶ Χλωρίς καὶ τὰ εἰς Ποιμενίδα κοιμωμένην καὶ Τίς οὐδενί· εἶναι τὰ κρείττονα ποιήματα τῆς συλλογῆς ταύτης.